

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

13'üncü Toplantı
27 Ocak 2016 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- SUNUMLAR

1.- Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı Sema Ramazanoğlu'nun, 2016 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/529) ile 2014 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/297) hakkında sunumu

III.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

1.- 2016 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/529) ile 2014 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/297) ve Sayıştay tezkereleri

a) Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :27/01/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 2

27 Ocak 2016 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 12.14

BAŞKAN: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

BAŞKAN VEKİLİ: İbrahim Mustafa TURHAN (İzmir)

SÖZCÜ: Mehmet Şükrü ERDİNÇ (Adana)

KÂTİP: Emine Nur GÜNAY (Eskişehir)

BAŞKAN – Plan ve Bütçe Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, çok Değerli Bakanımız, kamu kurum ve kuruluşlarımızın çok değerli bürokratları, basınımızın ve televizyonlarımızın değerli temsilcileri; Başkanlık Divanı adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Komisyonumuzun 13'üncü Birleşimini açıyorum.

Gündemimizde Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı bütçe kesin hesap ve Sayıştay raporu bulunmaktadır.

Öncelikle, Sayın Bakanımıza yeni görevinde başarılar diliyoruz, hayırlı uğurlu olsun ve inşallah, bütçeniz de ülkemiz, milletimiz ve halkımız için hayırlı ve uğurlu olur diyorum.

Şimdi sunumunu yapmak üzere Değerli Bakanımıza söz vereceğim ama söz vermeden önce, rica edeyim, bürokrat arkadaşlarımız bir kendilerini ayağa kalkarak tanıtırlarsa Komisyonumuzla tanıştırmış olalım.

Evet, buyurun.

(Toplantıya katılan bürokratlar kendilerini tanıttı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım, buyurun lütfen sunum için, süremiz yarım saattir.

II.- SUNUMLAR

1.- Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı Sema Ramazanoğlu'nun, 2016 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/529) ile 2014 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/297) hakkında sunumu

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI SEMA RAMAZANOĞLU (Denizli) – Sayın Başkan, Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri, değerli bürokratlar, kıymetli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum. Herkese günaydın, hayırlı sabahlar diliyorum.

2016 Mali Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı kapsamında Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının bütçesini sunmak, Bakanlık faaliyetleri, hedefleri hakkında bilgi vermek üzere huzurlarınızda bulunmaktayım.

Ülkemizde sosyal yardımlarla başlayan sosyal politika uygulamaları yoksullukla mücadele kapsamında toplumun belirli bir kesimini hedef almıştır. Bölgemizde yaşanan savaşlar, göç, kentleşme, yoksulluk gibi temel konular sosyal politikaların aile merkezli uygulanmasını da zorunlu hâle getirmiştir. Türkiye'nin 2023'e doğru tarihsel yürüyüşünde mutlu birey ve güçlü ailelerden oluşan müreffeh bir toplum oluşturmak için çalışıyoruz. Değişimi yönetebilen, sosyal riskleri önleyici, sosyal politikalar geliştiren ve uygulayan bir bakanlık olmayı hedefledik. Bu çerçevede, kurumsal kapasitemizi ve hizmetlerimizi iyileştirmeye, yeni politikalar geliştirmeye, ortaya çıkan sosyal sorunlara ve risklere yönelik çözümler üretmeye devam ediyoruz. Vatandaşlarımız arasında hiçbir ayırım gözetmeksizin eşit ve adil hizmet anlayışıyla toplumun tüm kesimlerini kuşatan, hakkaniyet ölçüsünden ayrılmayan sosyal politikalar belirlemek ve uygulamak öncelikli sorumluluğumuz olmuştur. 2011 yılında Bakanlığımızın kuruluşunu düzenleyen kanun hükmünde kararname başta olmak üzere, son dört yıl boyunca sosyal politikalar alanında çok önemli düzenlemeler gerçekleştirdik.

Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; Hükümet programımızda da belirtildiği gibi Bakanlığımızın politika yaklaşımında aile ve aile değerlerinin korunması önceliğimizdir. Aile politikalarının temel hedefi aile bütünlüğünü korumak, güçlendirmek, ailenin sorun çözme kapasitesini artırmaktır. Bu yaklaşımlarımızın uygulamadaki karşılığı ise aile bütünlüğünü koruyan hizmet ve yardım programlarımızdır.

Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; ülkemizde son on dört yıl içerisinde yoksullukla mücadelede dikkate değer bir başarı elde edilmiş, sosyal yardımlara ayrılan kaynaklarda büyük artışlar yapılmıştır. 2002 yılında sosyal yardım ve hizmetlere 1,3 milyar Türk lirası kaynak ayrılmışken bu rakam 2015 yılında yaklaşık 28,5 milyar Türk lirası olarak gerçekleşmiştir. Böylece, sosyal yardım ve hizmet niteliğindeki transferlerin gayrisafi yurt içi hasılaya oranı 2002 yılında sadece binde 5 iken bu oran 2015 yılında yüzde 1,46'ya yükseltilmiştir.

Dünya genelinde yoksulluk değeri günlük 4,3 dolar olarak kabul edilmektedir. Ülkemizde 4,3 doların altında yaşayan toplum kesimi oranı 2002 yılında yüzde 30,3 iken 2014 yılında bu oran yüzde 1,62'ye indirilmiştir.

Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı 2013 İnsani Gelişmişlik Raporu'nda Türkiye, insani gelişme açığını en hızlı kapatan 9'uncu ülke olmuştur. Son on yılda orta insani gelişmişlik düzeyinden yüksek insani gelişmişlik düzeyine çıkılmıştır. OECD tarafından 2014 yılında yayımlanan raporda gelir dağılımını en ciddi iyileştiren ülkelerden biri olduk. Bu çerçevede, gelir dağılımı adaletini gösteren Gini katsayısı ülkemiz için 2002 yılında 0,44 iken 2015 yılında 0,39 seviyesine gerilemiştir. Bu başarının bölgemizde ve dünyada ekonomik krizlerin, sosyal çalkantıların yaşandığı bir dönemde elde edilmesi ise kayda değerdir.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :27/01/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman :

Sayfa : 3

Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; kamu kaynakları yapılan sosyal yardım programlarının tamamına yakını Bakanlığımız Sosyal Yardımlar Genel Müdürlüğü bünyesinde birleştirilmiştir. Bu gerçekten hareketle, yaklaşık 2 milyon hanenin yararlandığı en yaygın programlarımızdan biri olan şartlı eğitim yardımını yoksulluk riski altındaki ailelere eğitim çağındaki çocuklarını düzenli okula göndermeleri şartıyla veriyoruz. Bu uygulamayla devamsız gün sayısının yaklaşık yüzde 50 oranında azaldığı, liseye devam oranının ise yani üç yıllık temel eğitimden sonra liseye devam oranının yüzde 80'e çıktığı tespit edilmiştir. Ayrıca, ödemelerin annelere yapılması, direkt annelerin hesabına yapılması, kadınların güçlendirilmesi, sosyal hayata katılmaları, ekonomik özgürlüğe sahip olmaları konusunda olumlu etkiye sahip olduğu görülmektedir.

Dünyada az sayıda ülkenin yürütebildiği bütün vatandaşlarımızı sağlık güvencesine kavuşturan genel sağlık sigortası uygulamasına 2012 yılında başlanmış, yoksul vatandaşlarımızın ücretsiz sağlık hizmeti alması sağlanmıştır. Bu şekilde gelir seviyesi brüt asgari ücretin üçte 1'inden az olduğu tespit edilen vatandaşlarımızın sağlık primleri Bakanlığımız aracılığıyla ödenmektedir.

2012 yılı Nisan ayından itibaren eşi vefat eden kadınlara düzenli nakdî yardım programı başlatılmıştır. 2015 sonu itibarıyla yaklaşık 295 bin kadınımla aylık 250 TL düzenli nakdî desteğe kavuşturulmuştur. Eşi ya da oğlu askere gittiği için gelirden mahrum kalan kadınlara, 101 bin asker ailesine aylık 250 Türk lirası tutarında düzenli ödeme yapılmaktadır. 2015 yılında ise askerlerimizin çocuklarının ihtiyaçlarının giderilmesi için aylık 100 Türk lirası tutarında düzenli muhtaç asker çocuğu yardımı başlatılmıştır. 2015 yılında öksüz ve yetim yardımı programı hayata geçirilmiş, yoksul durumda olan öksüz ve yetimlere aylık 100 Türk lirası tutarında düzenli yardım yapılmaya başlanmıştır.

Diğer taraftan, Türkiye'nin ekonomik ve sosyal gelişmesini desteklemek üzere doğum yardımını başlattık. Birinci çocuk için 300, ikinci çocuk için 400, üçüncü ve sonraki çocuklar için 600 Türk lirası tutarında doğum yardımı ödemesi yapılmaktadır. 2014 yılında ise istihdam yardımları başlatılmış ve sosyal yardım istihdam bağlantısı sayesinde Bakanlığımızdan yardım alan 48 bin vatandaşımız İŞKUR tarafından işe yerleştirilmiştir.

Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; 2011 yılı Ekim ayından itibaren hayata geçirilen Bütünleşik Sosyal Yardım Bilgi Sistemi ile yoksul vatandaşlarımıza yapılan sosyal yardımları ilişkin tüm işlemler elektronik ortamda yapılmakta ve otomatik olarak muhasebeleştirilmektedir. Sosyal yardımların transferinde büyük kolaylıklar sağlanmış, PTT ile iş birliği içinde Sosyal Yardım Kartı Projesi hayata geçirilmiş, 2,1 milyon kişiye kart teslimi yapılmıştır. Banka kartından para çekmeye gidemeyen vatandaşlarımız, yaşlılarımız için de konutta ödeme uygulaması başlatılmıştır. Ayrıca, sosyal yardımların e-devlet ile entegrasyonu tamamlanarak 2014 yılı Ocak ayında kullanıma açılmıştır.

Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; bilgi çağının gereği olarak sosyal yardımların bilgi iletişim teknolojileriyle sunulması zorunluluk hâline gelmiştir. Hükümetimiz yoksul vatandaşlarımıza güvenli İnternet erişimini ücretsiz olarak sağlamaya yönelik çalışmalara başlamıştır. Bu çerçevede, 64'üncü Hükümetimizin eylem planında sosyal yardım kanunu çıkarılarak sosyal destek ve hizmetlerin hak temelli olarak bütünleşik bir şekilde sunulduğu bir sosyal destek sistemi kuracağımızı ilan ettik. Bu kapsamda, asgari gelir desteği modeli temelinde mevzuat ve bilişim altyapısı çalışmalarına devam ediyoruz. Kalkınma Bakanlığı ile iş birliği içinde "İnsani Gelişmeye Geçiş Stratejisi" adı ile ülkemizin ilk ulusal yoksullukla mücadele strateji belgesi hazırlıklarını sürdürüyoruz.

2016 yılı içinde ülkemizde ilk defa mahalle düzeyinde, ilçe düzeyinde ve il düzeyinde sosyal riskleri alt boyutlarıyla birlikte ölçen sosyal uyum endeksi çalışmalarını tamamlayacağız.

Vaka yönetim sistemini tamamladık. Bu sistem hanenin problemlerini ve risklerini belirleyen ve ilgili kurumlarla koordineli şekilde sorunlara müdahale edilmesini sağlamaktadır. Sosyal politikalarda aileyi merkez alan bir Hükümet olarak ailelerimizin konut sahibi olmalarını destekliyoruz. Bu amaçla, yasal altyapısını oluşturduğumuz yeni programları uygulamaya geçiriyoruz. Yuva kurmayı düşünen gençlerimiz için çeyiz hesabı ve devlet katkısı adı altında yeni bir destek programı başlatmış bulunuyoruz. Maddi imkânsızlıklar sebebiyle konutu olmayan ailelerimizin ev sahibi olmaları için konut tasarruf hesabı programını başlatıyoruz. Bu tasarruf hesabında paralarını biriktiren vatandaşlarımıza Bakanlığımız bütçesinden devlet katkısı yapılacaktır.

Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; konuşmamın başında belirttiğim gibi toplumun temel taşı olan ailenin korunması ve güçlendirilmesi temel politikamızdır. Bu konuda Bakanlık olarak aile ve sosyal araştırma projeleriyle AR-GE çalışmaları üzerinde hassasiyetle durmaktayız. Son on iki yılda aile konusunda 33 araştırma yapılmış, sonuçları basılı olarak ve İnternet ortamında paylaşılmıştır. Ayrıca, beş yılda bir tekrarladığımız Türkiye ergen profili ve Türkiye aile yapısı araştırmaları ile ülkemizde yaşanan değişim ve muhtemel problem alanları tespit edilmektedir. Bu süreçte Avrupa'da geçici koruma rejimi örnekleri etüt çalışması, aile dostu kentler etüt çalışması, Türkiye'de sosyal hizmet ve yardımların yeniden organizasyonu etüt çalışması gibi araştırmalar tamamlanmış, sonuçları kamuoyuyla paylaşılmıştır.

Türkiye'de üniversite öğrencileri arasında bağımlılık araştırması ve Türk aile yapısı araştırması sürmektedir. Yaşlılık, emeklilik, ergenlik ve boşanma konularında yeni araştırmaları planladık ve sürdürmekteyiz. Bakanlık olarak ailelerimize yönelik yaygın eğitim programları uygulayarak çeşitli konularda ailelerimizin bilinç ve sorun çözme kapasitelerini yükseltmeye çalışıyoruz. Bu kapsamda, evlilik öncesi eğitim programı yaygınlaştırılmış ve bugüne kadar 283.850 evliliğe hazırlanan vatandaşımıza, gençlerimize eğitim verilmiştir. Aile içi eğitim programı kapsamında ise 422.567 vatandaşımıza aile içi iletişim, hukuk, iktisat, medya okuryazarlığı ve sağlık konularında eğitim verilmiştir. Diğer yandan, Bakanlığımızca boşanma öncesinde, sırasında ve sonrasında olmak üzere üç aşamalı şekilde aile ve boşanma süreci danışmanlığı hizmeti sunulmaktadır. Bugüne kadar 6.428 çifte danışmanlık hizmeti sunulmuştur. Kısaca ASDEP dediğimiz Aile Sosyal Destek Programı Bakanlığımızın hizmet sunum anlayışında önemli bir yer tutmaktadır. ASDEP ile sorun yaşayan bütün dezavantajlı vatandaşlarımıza ulaşarak sorunlarını etkin bir rehberlikle çözme

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :27/01/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 4

hedefliyoruz. 2016 yılında ASDEP'in hayata geçirilebilmesi ve etkin bir biçimde uygulanabilmesi için mobil bilişim altyapısıyla desteklenen ve sahada görev yapacak ASDEP görevlilerinin istihdamını planlıyoruz. Bu çerçevede yaklaşık 1.500 yeni psikolog ve sosyoloğu istihdam edeceğiz.

Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; madde bağımlılığı aile ve toplum yapımızı tehdit eden en önemli sorunların başında gelmektedir. Madde bağımlılığı ile mücadele kapsamında Sağlık Bakanlığımızla teknik çalışmalarımız devam etmektedir. Toplumsal farkındalığı artırmak, ailelerin bilinçlenmesini sağlamak amacıyla da aile ekonomik programı kapsamında 32.883 kişiye madde kullanım riski ve madde bağımlılığından korunma eğitimleri verilmiştir.

Roman vatandaşlarımıza yönelik toplumsal hayata katılımı destekleyen sosyal politika uygulamalarını hayata geçiriyoruz. IPA kapsamında hazırlanan Romanların Yoğun Olarak Yaşadığı Yerlerde Sosyal İçermenin Desteklenmesi Projesi -ki bir Avrupa Birliği projesidir, ortak bir projedir- 9 Kasım 2015 tarihi itibarıyla uygulanmaya başlandı. Söz konusu proje kapsamında 2016 ve 2017 yılları boyunca 12 pilot ilde yirmi dört ay sürecek bir program, yardım ve danışmanlık hizmeti verilecektir. Bu pilot iller Ankara, Adana, Balıkesir, Hatay, Edirne, Eskişehir, İstanbul, İzmir, Kırklareli, Manisa, Mersin ve Tekirdağ'dır.

Resmî Gazete'de yayınlanan Türkiye Afet Müdahale Planı'nda Bakanlığımıza psikososyal destek hizmet grubu ile aynı bağlı depo yönetimi ve dağıtım hizmet grubu sorumluluğu verilmiştir. İl müdürlüklerimiz tarafından yerel düzey psikososyal destek hizmet grubu planları hazırlanmakta olup planlamalar tamamlanma safhasındadır.

Suriyeli misafirlerimiz için psikososyal destek hizmetleri yerel düzeyde il müdürlüklerimizin koordinatörlüğünde psikolog, sosyolog, sosyal çalışmacı, çocuk gelişimcilerden oluşan ekipler tarafından yürütülmektedir.

Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; ülkemizin geleceği olan çocuklarımızı her şeyin önünde tutuyor, istikbalimiz için önce çocuk, çocuklarımız için ise önce aile diyoruz. Bu amaçla çocuk politikamızın temel eksenini aile yanında bakım olarak belirledik.

Kuruluş bakımına almak zorunda kaldığımız çocuklar için ise toplu bakım sistemi yerine ev bakım modelleri geliştirdik. Hizmete dönüşüm kapsamında Bakanlığımızca hazırlanan bazı maddi destekler ve hedef kitlemize yönelik birtakım sayısal verileri sizlerle paylaşmak istiyorum.

Sosyal ekonomik destek hizmeti kapsamında 2015 yılı sonu itibarıyla 71.845 kişiye yardım sağlanmıştır. Ailelere ödenen aylık destek miktarı ortalama 582 Türk lirasıdır. Son on iki yılda kuruluş bakımından ailesinin yanına döndürülen çocuk sayısı 11.085'e ulaşmıştır. 2002 yılında koruyucu aile yanında bakılan çocuk sayısı 520 iken 2015 yılı sonu itibarıyla koruyucu aile hizmetinden yararlandırılan çocuk sayısı 4.615'e ulaşmıştır. 2002 yılına kadar toplam 6.976 çocuk evlat edindirilmişken bu sayı 2015 yılı sonu itibarıyla toplam 14.515'tir.

2015 yılı sonu itibarıyla hizmet dönüşümünü yüzde 90 oranında tamamladık. 2015 yılı çocuk evi sayısı 1.057'ye, hizmet verilen çocuk sayısı ise 5.366'ya ulaşmıştır. 20-25 çocuğa 1 bakım elemanı düşmekte iken eski sistemde, şimdi 5 çocuğa 3 bakım elemanının görev yapması sağlanmıştır.

Çocuk Destek Merkezleri yeni bir hizmet modeli olarak devreye girmiştir. Bu kuruluşlarda suça sürüklenen, suç mağduru olan, madde bağımlısı veya sokak geçmişi olan çocuklarımızın rehabilitasyonu sağlanmaktadır. 2015 yılı sonu itibarıyla 67 Çocuk Destek Merkezinde 1.241 çocuğa hizmet verilmiştir.

2014-2015 eğitim öğretim yılında 421 çocuğumuz üniversite sınavına girmiş -bunlar bizim kendi bünyemizde, korumamız altında olan çocuklar- ve yüzde 71'lik bir başarı oranı ile 298 çocuğumuz bir yükseköğretim kurumuna yerleştirilmiştir. Çocuklarımızın TEOG Sınavı'nda da başarı oranı yüzde 86'dır.

Uluslararası Çocuk Hakları Sözleşmesi'ni kabul etmiş bir ülke olarak Bakanlığımız çocuk haklarına özel bir önem atmaktadır.

64'üncü Hükümet Eylem Planı ve Yürütülen Projeler:

Bakanlığımız çocuğun yaşam kalitesini artırarak sosyal hayata daha fazla katılımını sağlamak için farklı kurum ve kuruluşlarla iş birliği yapmakta ve ortak projeler yürütmektedir.

Avrupa Birliği desteğiyle Türkiye'de Çocuk Hizmetlerinde Kurumsal Kapasitenin Geliştirilmesi Projesi, Çocuklar İçin Adalet Projesi, Uluslararası Gönüllülük ve Değişim Programı Projesi bu kapsamdadır. Birleşmiş Milletler desteğiyle Nar Taneleri Projesi, UNICEF destekli ANKA Projesi ile suç mağduru ve madde bağımlılarına yönelik bireysel ve psikososyal destek programları gerçekleştirilmektedir.

2016 yılında çocuklarımıza yönelik politikalarımızdan bazılarını sizlerle paylaşmak istiyorum. Çocuğa Yönelik Şiddetle Mücadele Ulusal Eylem Planı'nın kesinleştirilmesi, hayata geçirilmesi ve takibinin yapılması, kuruluşlarımızda kalmakta olan çocuklarımızdan ailelerinin yanına dönmeleri uygun olanların sosyal ekonomik destek uygulaması ile ailelerine döndürülmesi, ebeveyn bakımından yoksun Suriyeli çocuklara yönelik aile odaklı bakım hizmetinin geliştirilmesi planlanmaktadır.

Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; kadının insan haklarının ve toplumsal statüsünün güçlendirilmesi, kadına karşı her türlü ayrımcılığın önlenmesi, şiddet ve istismarın ortadan kaldırılması Bakanlığımızın kadın politikalarının temelini oluşturmaktadır. Bu kapsamda kadın alanında Anayasa ve yasa düzeyinde önemli düzenlemeler gerçekleştirdik. Anayasa'mızın 10'uncu maddesinde yapılan değişikliklerle kadın erkek fırsat eşitliği ilkesi güçlendirilmiştir. İstanbul Sözleşmesi'nin kabulü ve sözleşme hükümlerine uyumlu olarak 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun uygulanmaya başlanmıştır. Şiddete karşı sıfır tolerans anlayışı içerisinde yürüttüğümüz tüm çalışmalarımıza bundan sonra da kararlılıkla ve azimle devam edeceğimizi özellikle vurgulamak istiyorum. Bu anlayışla 2016-2019 yıllarını kapsayan kadına yönelik şiddetle mücadele ulusal eylem planı tüm tarafların iş birliği ve koordinasyonunda hazırlanarak 2016 yılı içerisinde uygulamaya başlanacaktır.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :27/01/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 5

Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; sürdürülebilir kalkınmanın öznesi konumunda olan kadınların güçlendirilmesinde kadınların istihdama katılımının artırılması, kadın girişimciliğinin desteklenmesi ve kadın yoksulluğu ile mücadele temel çalışma alanlarımızı oluşturmaktadır.

Ulusal İstihdam Stratejisi'nde -2014-2023'e göre- 2023 yılında kadınların iş gücüne katılım oranının yüzde 41'e çıkarılması ve kayıt dışı çalışma oranının yüzde 30'a düşürülmesi hedeflenmektedir.

64'üncü Hükümet Eylem Planı'nda katkı verdiğimiz düzenlemelere ilişkin başlıklar ise özetle şunlardır:

Doğum nedeniyle ücretsiz izinde geçen sürelerin derece kademe ilerlemesinde değerlendirilmesi, memurlar için doğuma bağlı yarı zamanlı çalışma, kısmi süreli çalışma haklarının düzenlenmesi, kreş yardımı ve başta OSB'ler yani Organize Sanayi Bölgeleri olmak üzere iş yerlerinde kreşlerin yaygınlaştırılması.

Kadın hizmetlerinde kurumsal altyapımızı güçlendirdik. 2002 yılında 8 kadın konukevi 170 kapasite ile hizmet vermekte iken, 2015 yılında 100 kadın konukevinde toplam kapasite 2.636'ya çıkmıştır. STK'lara ait 4, yerel yönetimlere bağlı 31 olmak üzere, 135 konukevinde toplam 3.404 kadına hizmet verilmektedir.

Şiddet Önleme ve İzleme Merkezleri yani ŞÖNİM ise şiddete karşı mücadelede yakın dönemde faaliyete geçirdiğimiz önemli kuruluşlarımızdandır. ŞÖNİM'ler 7/24 destek ve izleme hizmetleri vermektedir. 2012 yılında 14 pilot ilde hizmete başlayan Şiddet Önleme ve İzleme Merkezleri 2015 yılında 40 ilde açılmış ve 2016 yılında tüm illerde yaygınlaştırılması planlanmaktadır.

Toplumsal farkındalığı artırmak amacıyla İçişleri Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, Diyanet İşleri Başkanlığı ve Millî Savunma Bakanlığıyla protokoller yapılmış ve bu çerçevede personel eğitimleri verilmiştir ve vermeye devam edilmektedir.

Kadına yönelik şiddetle mücadelede Avrupa Birliğinin en yüksek bütçeli ortak projelerinden biri olan Aile İçi Şiddetle Mücadele Projesi'ni 26 ilde yürütmekteyiz. Proje ile konukevi, ilk kabul birimi, ŞÖNİM'lerin hizmet kalitesi artırılarak şiddetle mücadele alanında görev alan merkezi ve yerel yönetim ile sivil toplum kuruluşlarının iş birliği ve koordinasyonunun güçlendirilmesi sağlanacaktır. Bu kapsamda, hibe bileşeni kapsamında 11 ilde 19 STK desteklenmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekillerimiz; engelli vatandaşlarımızın hayatın her alanında yer alabilmeleri ve toplumsal hayata katılımlarının önündeki engelleri kaldırmak için hak temelli bir bakış açısı ile kapsamlı faaliyetlerimize devam ediyoruz. Bunun yanında bakım hizmetlerinin kalitesinin artırılması ve aktif yaşlanmanın sağlanması için gerekli tedbirleri almaktayız. Ülkemiz 2007 yılında Birleşmiş Milletler Engelli Hakları Sözleşmesi'ni ilk imzalayan ülkeler arasında yerini almıştır. 2010 yılında engelliler için pozitif ayrımcılık anayasal düzeyde güvence altına alınmış, 1.500 maddelik engelliler hukuku oluşturulmuştur.

Engelli ve yaşlılara yönelik hizmetler, ülke genelindeki 87 yatılı bakım ve rehabilitasyon merkezi, 156 özel bakım merkezi, 40 yaşlı yaşam evi, 5 gündüzlü aile danışma ve rehabilitasyon merkezi, 131 huzurevi yaşlı bakım ve rehabilitasyon merkezi ve belediyeler, dernekler, vakıflar, azınlıklar ve özel kuruluşlara ait 219 huzureviyle yürütülmektedir.

Engellilerimiz için Umud Evi Projesi'ni hayata geçirdik. Engelli bireylerin toplumsal yaşama aktif katılımlarını sağlamak amacıyla bir apartman dairesinde veya müstakil bir evde bakımlarını Bakanlık olarak tercih ediyoruz. 1 umut evinde 6 kişiye bakım hizmeti verilirken 2015 yılı itibarıyla 111 umut evinde 468 engelliye bakım hizmeti verilmektedir. Farklı illerde 50 umut evinin daha açılması planlanmaktadır. Ayrıca, 2015 yılı itibarıyla yaklaşık 464.494 vatandaşımız evde bakım hizmetinden yararlanmaktadır. 2007 yılına göre bu hizmetten yararlanan engelli sayısı 15 kat, ayrılan bütçe ise 95 kat artmıştır. Bu kapsamda 2015 Aralık ayı itibarıyla 10.823 engelli birey özel rehabilitasyon merkezlerinden faydalanmaktadır. Hizmetlerde yapılan iyileştirmeler sonucu 2002 yılında 30 engelliye 1 bakım elemanı düşerken 2015 yılında 6 engelliye 1 bakım elemanı düşmektedir. Engelsiz yaşam merkezleriyle engelli hizmetlerine yeni bir vizyon kazandırdık. 2015 yılı itibarıyla 25 engelsiz yaşam merkezi bulunmakta olup önümüzdeki dönemde 7 engelsiz yaşam merkezini hizmete açmayı planlıyoruz.

Engellilerimizin toplumsal yaşamda etkin yer almalarını sağlayan en önemli faktörlerden biri de istihdama katılımlarıdır. "Her birey çalışma hayatında çalışma hayatında yer alabilir anlayışının ürünü olan İşe Katıl Hayata Atıl Projesi ile iş koçluğu sistemi ülkemizde uygulanmaya başlanmıştır. 2002 yılında 5.777 olan engelli memur sayısı 2015 yılında 40.656'ya ulaşmıştır. Son olarak Aralık 2015'te 1.950 engelli vatandaşımızın ataması yapılmış olup işe yerleştirme işlemleri devam etmektedir. İşe yerleştirme işlemlerinin sonuçlanmasıyla engelli memurlarımızın sayısı 42.606'ya da yükselmiş olacaktır. Kamuda ve özel sektörde istihdam edilen engelli işçi sayısı 2002 yılı sonunda 45.621 iken bu rakam 2015 yılı Kasım ayı itibarıyla 98.855'e yükselmiştir.

Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; ülkemizde refah düzeyinin yükselmesi ve sağlık hizmetlerinin daha düzenli ve sistemli hâle dönüşmesi yaşam kalitesini ve ortalama yaşam süresini artırmıştır. Nüfus projeksiyonlarına göre 2050 yılında ülke nüfusunun yaklaşık yüzde 20'sinin 65 yaş ve üzeri yaş grubunda olacağı tahmin edilmektedir. Bu durum yaşanan nüfusun ihtiyaçlarına uygun hizmetlerin planlanmasını zorunlu hâle getirmektedir. Bu nedenle ihtisaslaşmış kuruluşlara öncelik vererek yaşlı yaşam evleri hizmetlerimizi yaygınlaştırmaya devam ediyoruz.

Şehit yakınları ve gazilerimiz milletimizin bizlere emanetidir. Bunu en önemli sorumluluğumuz olarak görüyoruz. 2013 yılında yapılan kanuni düzenlemeler ile istihdam ve ücretsiz seyahat hakkındaki mevzuat çalışmaları Bakanlığımızca 2014 yılında tamamlanarak verilen hakların uygulanmasına başlanmıştır. Bakanlığımızca bugüne kadar ataması yapılarak kamu kurumuna yerleştirilenlerin sayısı 14.390 olarak gerçekleştirilmiştir.

Ermenek'te meydana gelen maden kazasında hayatını kaybeden işçi yakınları istihdam hakkı kapsamına alınmıştır. İlgili kanun kapsamı maden ocakları yer altı işlerinde meydana gelen iş kazası şeklinde değiştirilerek bu dönemde hayatını kaybedenlerin yakınları da istihdam kapsamına alınmıştır. Önümüzdeki dönemde başvuruda bulunan hak sahiplerinin atamaları da devam edecektir. Rize

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :27/01/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 6

Hemşin Ali Paşa Şehitliği ve Edirne Asker Hastanesi Şehitliği'nin yapımı ve alan düzenlemesi bitmiştir. Sarıkamış Harekât Alanı, Kazım Paşa Tepesi Anıtı, Hindistan Sümerpur Şehitliği, Slovanya Şehitliği, Myanmar Thayet Türk Şehitliği'nin ise yapım, bakım ve onarımı devam etmektedir.

Yalnız Değilsiniz, Türkiye'nin En Büyük Aile Projesi kapsamında 18 Eylül 2015 tarihinde 0-16 yaş arası şehit çocuklarına tablet bilgisayar, 17-22 yaş arası şehit ve gazi çocuklarına ise dizüstü bilgisayar dağıtımı gerçekleştirilmiştir. Kars ilimizde yapımı gerçekleştirilen gazi evinden sonra Çanakkale ilimize de gazi evi yapımı için çalışmalar başlatılmıştır. İstanbul ilinde psikososyal destek ve rehabilitasyon merkezinin yapımı etüt ve proje çalışmaları planlanmaktadır.

Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; ileri teknolojiyle donatılan çağrı merkezlerimiz Alo 183 Aile, Kadın, Çocuk, Yaşlı ve Engelli Sosyal Destek Hattı ve Alo 144 Sosyal Yardım Hatlarından sunduğumuz hizmetlere devam ediyoruz.

Yurt dışında yaşayan vatandaşlarımızın sorunlarına anında ve yerinde müdahale edebilmek için müşavirlik ve atışelik kurma çalışmaları başlattık. Vatandaşlarımızın yoğunluklu olarak yaşadığı ülkelerde orta ve uzun vadede 20 müşavirlik ve atışelik kurulmasını planladık. Bu kapsamda ilk olarak Almanya Düsseldorf Atışeliğimizin kuruluş çalışmaları başlatılmış ve 2015 yılında bu atışeliğimiz hizmete açılmıştır.

Bakanlığımızın 2016 yılı yatırım programında yer alan araştırma, AR-GE ve destek projelerimizden bazıları ise şunlardır: Yaşlı Destek Projesi, Bilgi İşlem Projeleri, Aile Eğitim Programı, Yeni Modül Geliştirme ve Yayınlar Projesi, Boşanma Süreci Danışmanlığı Programı Eğitimi, Basılı ve Görsel Eğitim Materyali Geliştirme Projesi, Türkiye'de Ergen Profili İleri İstatistik Analizi, Türkiye'de Aile Yapısı Araştırması, Avrupa Birliği IPA Kaynaklarından Kadınlar İçin Sığınma Evi Projesi, Aile Sosyal Destek Projesi, Aile Bilgi Sistemi ve Sosyal Politikada Dönüşüm Programlarıdır.

Sayın Başkanım, çok değerli Komisyon üyeleri; ülkemizin değişen ve çeşitlenen sosyal hizmet ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla vatandaşlarımıza gündüzlü ve yatılı hizmetlerin sunulduğu çocuk, engelli, yaşlı ve sosyal hizmet merkezi inşaatlarına devam ediyoruz. Kadına yönelik kuruluşların mahiyeti gereği kiralama yoluyla kuruluş hizmetleri sunulmaktadır.

2011-2014 döneminde 98 kuruluş inşaatı tamamlanmıştır. 2013 yılından bu yana 178 Sosyal Hizmet Merkezi hizmete açılmıştır. Ortaöğretim kız ve erkek yurtlarını da inşa etmeye başlıyoruz. Mevcut hizmet kuruluşlarımıza ek olarak 2015 yılında toplam 31 adet kuruluşumuzun inşaatı da tamamlanmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bakanım, sözlerinizi tamamlamanız için ilave süre veriyorum.

Buyurun lütfen.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI SEMA RAMAZANOĞLU (Denizli) – Peki.

Sayın Başkanım, değerli Komisyon üyeleri; konuşmamın başında da ifade ettiğim gibi Bakanlığımız 6'ncı büyük bütçeye sahip olup ayrıca hizmet bakanlıkları arasında Millî Eğitim Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ve Millî Savunma Bakanlığı'ndan sonra 4'üncü sıradadır. 2016 yılı merkezî yönetim bütçesi içinde Bakanlığımızın payı yüzde 5'tir.

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının 2016 yılı için tasarıda öngörülen bütçe tutarı 24 milyar 799 milyon 650 bin Türk lirasıdır. Bakanlığımız bütçesinin harcama kalemlerine, bütçe içindeki paylarına ve geçen yıla göre artış oranlarına bakıldığında 2015'ten 2016'ya 6 milyar 550 milyon Türk lirası tutarında, yüzde 35 oranında bir artış öngörülmüştür.

Ayrıca Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu'ndan 5,7 milyar Türk lirasının yine sosyal yardım harcamalarında kullanılması planlanmaktadır. Personel giderleri için ayrılan kaynak toplam bütçemizin yaklaşık yüzde 3,3'ünü oluştururken yeni hizmet kuruluşu inşaatları ile araştırma projelerine ayrılan kaynak yaklaşık yüzde 1 düzeyindedir.

Sayın Başkan ve değerli Komisyon üyeleri; sözlerime son verirken sosyal yardım ve hizmetlerin vatandaşlarımıza ulaştırılmasında emeği geçenlere, bu konuda inisiyatif alan kişi ve kuruluşlara, desteklerini esirgemeyen gönüllülerimize, sponsorlara ve tüm çalışma arkadaşlarıma teşekkür ediyorum.

2016 mali yılı bütçemizin ülkemiz ve milletimiz için hayırlı olmasını diliyorum, siz değerli Komisyon üyelerimize hizmet sunduğumuz tüm vatandaşlarımız adına teşekkür ediyor ve hepinizi, Başkan ve heyeti de saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sunumları için Sayın Bakanımıza teşekkür ediyoruz.

Değerli milletvekilleri, şimdi bütçenin müzakerelerine başlıyoruz.

İlk sözü Sayın Temizel'e veriyorum.

Buyurun efendim.

III.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

1.- 2016 Yılı Merkezî Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/529) ile 2014 Yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/297) ve Sayıştay tezkereleri

a) Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli milletvekilleri; geceyi görmeden, tanımadan başladığınız bu çalışmalarınız umarım dün akşamkinden daha verimli ve kolay geçer.

Değerli arkadaşlar, hepiniz çok iyi bilirsiniz, sosyal politikalar uygulandıkları ülkelerde sihirli sonuçlar veren bir formüle sahip değildir çünkü ülkelerin sosyal politikalarını kendi sosyal sorunları belirler, sosyal sorunlarını da ekonomik politikaları yaratır.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :27/01/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman :

Sayfa : 7

Ekonomik politikalarının yaratmış olduğu sosyal sorunları sosyal politikalarıyla aşmaya, en azından toplumsal patlamaları engellemeye çalışır devletler. Bu doğaldır. Örneğin, siz tarım politikalarınızı doğru dürüst belirlemez, tarımı sanayiye girdi yaratacak şekilde, gittikçe değeri artacak şekilde ve özellikle de tarım teknolojileri, ileri tarım teknolojileri kullanan bir hâle getirmezseniz belirli bir süre sonra kırsaldaki bütün nüfus kentlere yığılır. O andan itibaren köyden kente yığılmanın yarattığı sosyal sorunlarla boğuşmaya başlarsınız. Bunların yaratacağı sorunların ne kadar dağınık, ne kadar geniş olduğunu yaşayanlar kesin olarak bilirler. Eğer istihdam politikalarınız genellikle dünyanın gereksinimlerine uygun üretim yaratacak şekilde yaratılmamışsa, yine ileri teknoloji ve teknik kullanacak düzeyde değilse belirli bir süre sonra okumuş ama eğitilmiş işsizler ordusu yaratırsınız, buradan da size bir sorun çıkar. Örnekleri çoğaltmak mümkün ama anlaşılır kılmaya çalışmak istiyorum ben bu anlattıklarımın ne anlama geldiğini.

Zimbabve diye bir ülke vardır, Afrika'dadır. 1970'li yılları hatırlayanlar Zimbabve'nin dünyanın Amerika'dan sonra en fazla mısır üreten ülkesi olduğunu bilirler. Zimbabveliler de o zamanki olimpiyatlardaki bütün uzun mesafe koşularını kazanan tay gibi insanlardı, sağlıklıydı, iyiydi. Belirli bir süre sonra emperyalizmin normal uygulamaları sonucunda bu insanlar IMF'ye ve Dünya Bankasına mahkûm oldular. Uzundur hikâyesi, uygun bir zamanda sohbetle anlatırım ama buradaki sürede anlatmak mümkün değil. Onun üzerine IMF ve Dünya Bankasının Zimbabve'ye uyguladığı program "Siz mısırı çok pahalı üretiyorsunuz, siz mısır üretmekten vazgeçin." oldu. "Ne üretelim? dediler. "Tütün üretin, tütün. Tütün sınavi bitkisidir, dolayısıyla tütünü satarsınız, böylece borçlarınızı ödersiniz." dediler. "İyi de biz mısırla besleniyoruz, mısır ne olacak?" dediler. "Amerika Birleşik Devletleri size ihtiyacınız olan mısırı hibe olarak verecek, hibe." dediler. Gerçekten oldu. Üç buçuk yıl sonra Zimbabve'nin bütün geliri Amerika'dan hibe olarak alınan mısırı yine halkına satarak elde ettiği gelirden ibaret kaldı. Tütün mü? Yetiştiremediler tabii ki. Virginia tütünleri orada yıllardan beri alışılmışken, oturmuşken oturup da zavallı mısırcı Zimbabvelilerin tütün üretmesi beklenebilir miydi? Olmadı. Üretmediler. Şimdi Zimbabve'nin durumu ne? İç savaşlarla boğuşan, uyuşturucudan kırılan, sağlıklı, zavallı bir ülke hâline geldi. Allah korusun, Allah beterinden korusun.

Değerli arkadaşlar, bu şekilde sosyal sorunlarla boğuşan ülkeler için Dünya Bankası boş durmaz. Hemen iki tane ayrı program oluşturmuş vaziyette. Bu durumda olan ülkelerin hemen hemen hepsinde Dünya Bankasının uyguladığı programların adı yoksulluğun yönetimi programlarıdır. Dikkatinizi çekerim: Yoksulluğu ortadan kaldıran programlar değil, yoksulluğu yönetiyoruz. Yoksulluğun yönetimi demek, insanlara üretin, üretiminizle ayakta kalın, onu geliştirin, dünya ülkesi olun, dünya insanı olun demek değildir. Senin ihtiyacın mı var? Ben sana bunu veririm demektir. Bunu vermeye devam ettiğiniz zaman belirli bir süre sonra o toplumsal çöküş kendiliğinden ortaya çıkmaya başlar. O nedenle de önemli olan insanların bu sosyal politikalara mahkûm olmaması, kendi sosyal yaşamlarıyla bütün bunların hepsini çözebilmesidir. Eğer sosyal yaşam bu tür sorunları yaratmayacak şekilde kendi gelirini yaratarak, kendi üretimini yaparak, mahkûm olmayarak başka bir muhannete ayakta kalabiliyor ise işte odur önemli olan sosyal politikalar açısından. Yani yoksulluğu yönetmiyorsunuz, yoksulluğa neden olmuyorsunuz ya da yoksulluğu ortadan kaldırıyorunuz. Bu kavramları kesin olarak unutmamamız gerekiyor, insan olarak unutmamamız gerekiyor.

Değerli arkadaşlar, ülkemiz son yıllarda gerçekten bu tür yoksulluğun yönetimine dönük programların geliştirilmesi konusunda oldukça mesafe katetti. Zaten yoksulluğun yönetimine dönük programların her bir tanesi tek bir kişiyi bile ilgilendirse parlaktır. Anlatıldığı zaman, örneğin sadece 450 kişiye şu şekilde evlerde bakılıyor denildiği zaman bile çok cazip gelir çünkü o insanların ihtiyacı vardır ama önemli olan sadece bundan ibaret değildir. Önemli olan çığ gibi gelen sorunları önceden görüp bunları nasıl engelleyeceğiz demektir. Eğer hane halklarının borçluluğu çığ gibi büyüyorsa, örneğin bundan on iki yıl önce ailelerin 100 liralık gelirinin sadece 3,5 lirası borç ödemede kullanılırken bugün 55 lirası borç ödemede kullanılıyorsa buradan büyük bir sosyal sorun patlamak üzeredir. Bunu göz ardı edemezsiniz. 100 liralık gelirinin 55 lirasıyla borç ödeyecek olan o kitle belirli bir süre sonra bunu ödeyemeyecek hâle de gelecektir. Bunun ortalaması budur kaldı ki. Hele hele ülke servetlerinin yüzde 57'si nüfusun yüzde 1'inin elinde toplanmaya başlarsa işte o zaman da bir sosyal bela gelmek üzeredir bu topluma, yuvarlana yuvarlana geliyordur üstelik de. Gelip kesin olarak göz ardı etmemek gerekiyor bu olguları.

Değerli arkadaşlar, Gini katsayımızın düştüğünden, dolayısıyla da ülkemizdeki refah düzeyine ilişkin bir iyimser havamızdan hep bahsederiz. Verilerin neye dayanarak hesaplandığı konusundan kuşku olmakla beraber ben sizin için farklı bir tablo sunacağım. Bu da asgari ücretin dolara çevrilme suretiyle bizim asgari ücretli bir yurttaşımızın eline kaç doların geçtiğini ortaya koymak. Asgari ücretliyi almamanın nedeni 6 milyon asgari ücretli, 3 milyona yakın emekli, kısacası 3 milyona yakın belirli gruplardaki çalışanlar, yardım vesaire alanlar, toplam 12 milyon. 4'le çarpın, 46 milyona yakın bir nüfusu ilgilendirir direkt olan bu rakamlar.

Değerli arkadaşlar, 2015 yılında Ocak ayı itibarıyla 949 lira olan asgari ücreti o zamanki ortalama kurdan çevirdiğiniz zaman 406 dolar yapıyor yani bir asgari ücretli demek ki 2015'in Ocak ayında 406 dolar elde ediyordu. 2015 yılının on ikinci ayında kaç lira elde ediyor biliyor musunuz: 1.054 liraya yükseldi asgari ücret o ay itibarıyla biliyorsunuz. Yine ortalama dolar kurundan alıyorum, 342 dolar. Bütün yıl boyunca bir asgari ücretlinin elde ettiği dolar geliri 4.307. İnsanların geliri olarak ortalama 9.286 dolar düşündüğünüzde, öyle verildiğinde aradaki farkı göreceksiniz. Bu da işte gelecekte bir sosyal patlamanın göstergeleridir. Yuvarlana yuvarlana bu da geliyordur değerli arkadaşlar. Bunları da göz ardı etmemeniz gerekir.

Burada çok önemli bir sosyal patlamanın daha yakınlaşmakta olduğunu haberini vermek istiyorum. Bunun kanununu da bir iki hafta önce biz Plan Bütçe Komisyonundan geçirdik. Biraz önce Sayın Bakan özellikle çocuk doğumlarından sonra kullanılacak izinler ve esnek çalışmayla ilgili olarak sosyal politikalara dönük önemli düzenlemeler yapıldığından bahsetti. Doğru, biz yaptık burada bunların hepsini. Burada bu kanun çıkartılırken bir şeye dikkat çekmeye çalıştık. O kanunun içerisinde birdenbire münferit evlat edinme diye bir kavram geldi, sandığın üzerine oturdu.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :27/01/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman :

Sayfa : 8

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Temizel, sözlerinizi tamamlamanız için ilave süre veriyorum.

Buyurun lütfen.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Münferit evlat edinme biliyorsunuz bizim Medeni Kanun’da 2001 yılındaki değişiklikten önce eşlerin ancak birlikte karar vermesi hâlinde olabilecek bir olaydır. Ailenin huzuru açısından, ailenin bütünlüğü açısından bu şarttır. 2001 yılında getirilen düzenlemeyle eşlerin iki önemli koşulu taşımaları hâlinde tek başlarına evlat edineceklerine ilişkin hüküm geldi. Bir tanesi, gaip hâli yani eş kaybolmuş, gitmiş, bulunamıyor bir türlü, iki yıldan beri ortalıkta yok, geri kalan eş hiç değilse can yoldaşı olsun, birisine bakayım diye sosyal amaçlı olarak evlat edinebilir, bu doğru. İkinci hâlde de eş temyiz gücüne sahip değildir, mümeyyiz değildir yani, aklı yerinde değildir vesaire vesaire. Bu durumlarda diğer eş mahkeme kararıyla münferit olarak evlat edinir. Şimdi, bu düzenlemeleri biz birdenbire getirdik, esnek çalışmanın içerisine “izinlerin kullanılmasıyla ilgili” diye koyuverdik. Onunla ilgili daha önceki kanunlarda ve daha sonra doğum izinlerinin kullanılmasıyla ilgili 657 sayılı Kanun’da bazı fıkraları çıkarmak suretiyle net olarak buraya koyduk. Aşağıda özel olarak söylemeye çalışıyor arkadaşlarımız ama kimse duymuyor bunu, siz duyun Sayın Bakan, siz duyun. Burada eşlerden bir tanesinin rızası olmaksızın diğerinin evlat edinmeye başlaması ne o aileye hayır getirir ne o çocuğa hayır getirir ne de toplumsal barışımıza hayır getirir. Bu çok tehlikeli bir olaydır, bu çok çok tehlikeli bir olaydır. Evlat edinilmesini kesinlikle destekliyoruz sonuna kadar ama eşlerin birlikte evlat edinmesini destekliyoruz. Nereden evlat edinecekleri, nasıl evlat edinecekleri belli, bu yollardan evlat edinilmesini istiyoruz. Dolayısıyla, burada yaptıracağınızla bu sorunun altından gelecekte kalkamayabilirsiniz, toplum olarak da kalkamayabiliriz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Temizel, sürenizi tekrar uzatıyorum, buyurun lütfen.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – O nedenle de esnek çalışma gibi gerçekten devrim sayılabilecek nitelikte olduğunu söylediğimiz böyle bir olayın içerisine bu esnek çalışmadan yararlanacak olan eşleri evlat edinenleri sayarken, münferit olarak evlat edinenler ve üstelik de evlat edinmeyi istemeyen de bundan yararlanacak şeklinde bir düzenleme yaptık. Böyle düzenleme olur mu? Böyle sosyal barış sağlanır mı? Böyle sosyal politika olur mu? Ha, buralarda konuşulanların pek bir anlamı yoktur, bir süre sonra siz de bu bütçelere gelip gittikçe deneyim kazanacaksınız, göreceksiniz. Burada konuşulur, burada itibar edilmez, belirli bir süre sonra bu sorunlar patladığı zaman “Hay Allah.” denir, yeniden dönülmeye çalışılır. İnşallah, yeniden dönülmeye çalışıldığında ülkemiz hâlâ geri dönecek bir noktada olur.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Temizel.

Sayın Yıldırım, buyurun, süreniz on dakika.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli bürokratlar, değerli üye arkadaşlarımız ve basınımızın ve Medisimizin değerli emekçileri; hepinize iyi bir gün diliyorum ve hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Sayın Bakan, şüphesiz kadın, aile ve sosyal politikalarla ilgili yapılmak istenen bazı iyileştirme çabaları var ancak ben gerek sunumunuz gerekse hazırladığımız bilgi notu üzerinden konuşmaya geçmeden önce Türkiye’nin gerek kadın gerekse aileye bakış açısı anlamında bir zihniyet devrimine ihtiyaç duyduğunu düşünüyorum. Bu en tepeden devlet çatısından en alta kadar, toplumun en küçük hücrelerine kadar sirayet etmiş olan bir eril zihniyet ve cinsiyetçi bakış açısı bütün hücrelerimize sirayet etmiştir. Sorun bir zihniyet sorunudur. Sorun rakamlarda, parametrelerde kadının çok çok kötü olan ve gelişmiş ülkelerle kıyaslanmayacak kadar olan göstergelerdeki durumunu birkaç adım ileri götürme meselesinden çok çok daha derinliktedir. Ya değilse, şüphesiz benim de ülkedeki kadının durumuna dair -OECD, Avrupa Birliği ülkeleri üzerinden birazdan vereceğim rakamlarda da ifade edeceğim üzere- sorunlarda işte belli kısmi iyileştirme çabalarını küçümseme, görmezden gelme gibi bir niyetim yok ama toplum olarak kadına bakış açımızı değiştirme, toplum olarak kadını aktör hâline getirme, toplum olarak kadının adına söz ve karar yetkisini erkeklerin kullanmaması, toplum olarak kadının kendisiyle, ailesiyle, çocuğuyla, çalışma yaşamıyla bir bütün olarak sosyal, siyasal yaşamıyla ilgili kararı bizatihi kadının kendisine bırakmak meselesidir. Eğer buradan bakabilirsek emin olun, devletin ve toplumun bütün hücrelerine sirayet etmiş olan bu eril zihniyeti biraz daha aşabileceğimizi düşünüyorum.

Bakın, bir defa, yasamadan ve İç Tüzük’ümüzden, Meclis İçtüzüğü’nden kaynaklı olarak kadın bütçesini, aile bütçesini, sosyal politikalar bütçesini 40 kişilik Plan Bütçe Komisyonunda görüşüyoruz. Bu, yasal mevzuatın bize dayatmış olduğu bir zorunluluk olabilir ama burada yasal mevzuatın ve İç Tüzük’ün bir çarpıklığından söz edeyim. Şimdi, bu neden Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonuyla ortak hazırlanmaz? Plan Bütçe Komisyonumuz Sayın Bakanım, 40 kişiden oluşuyor; 1’i partimizden, 1’i Adalet Kalkınma Partisinden, 2’si de Cumhuriyet Halk Partisinden olmak üzere 40 kişinin sadece 4’ü kadın. Düşünün, 40 kişinin sadece yüzde 10’unun kadın olduğu bir Komisyon sizce nasıl bir bütçe hazırlayabilir? Ve, bu bütçe yaklaşımıyla ilgili olarak -bakın- bana kalırsa kadın politikalarıyla ilgili olarak tamamı kadınlardan müteşkil bir komisyon kadın bütçesini hazırlamalıdır. En iyi hâliyle aile zaviyesinden bakalım olaya, ailenin yarısı kadınsa komisyonun yarısının kadın olduğu bir bileşenle hazırlanmalıdır. Bütün bunların sadece farkına varmış, bunu bilince çıkarmaya çalışan bir arkadaşınız, bir kardeşiniz olarak söylüyorum, bunun bilgisini, müktesebatını almış olmam, bunu kültür hâline getirmeye çalışıyor olmam benim çok iyi ve güçlü bir kadın bakış açısına sahip olduğum anlamına gelmez. Bunu pratize edebilmek çok çok sancılı ve sıkıntılıdır çünkü beş bin yıllık sınıflı toplumun bütün toplumlar tarihine sirayet etmiş olan eril bakış açısıyla yaşıyoruz biz. Gerçekten kadının sadece neşredilmiş metinlerde adının olması, rakamlarda durumunun

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :27/01/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 9

düzeltiliyor olması kadının işte, yaşamda, toplumda aktör olduğu anlamına maalesef gelmiyor. Veya gönül isterdi ki sizin yanınızda oturan bütün arkadaşlarımız da kadın olsun, arkanızdaki bürokrat arkadaşlarımızın da kahir ekseriyeti, yüzde 70-80'i kadın olsun, bari bu Bakanlığın bütünüyle kadınlar yönetsin. Varsın buradaki erkek bürokrat arkadaşlar -asla küçümsediğim için söyleyemiyorum- farklı bakanlıklarda ve bürokrasilerde görev alabilirler ama bari bu Bakanlığın ve bu Bakanlığın topluma yansıma biçimlerini -icra anlamında söylüyorum- kadınlar yönetsin ve daha fazla bürokrata, daha fazla kadın çalışana, kadının istihdamda oranını artırmaya dönük çabalarınızı, çalışmalarınızı pek doğaldır ki sizin Bakanlığınızdan başlatabiliriz. Buradan bir örnek açığa çıkarabilir, bunu bütün topluma yayabiliriz.

Şimdi, Sayın Bakan, örneğin bu özellikle gelir dağılımı endeksi açısından OECD ülkeleri arasında durumu giderek en hızlı düzelen ülke olduğumuzu, 0,44'ten 0,39'a endeksimizin geliştiğini söylediniz ama şunu da herhâlde iyi biliyorsunuz ki hâlâ 0,39 OECD içerisinde gelir dağılımı açısından en sıkıntılı noktada olan ülke konumundan bizi kurtarmamaktadır. Örneğin, OECD'den söz açmışken ben de OECD'den bazı rakamlar vereyim. Türkiye 2011 yılında, özellikle, hani kadın meselesine Sağlık Bakanlığıyla ortak eğilim... Başta siz olmak üzere hepimizin eğilmesi gereken bir nokta. Türkiye'de 2011 yılında 20 ila 69 yaş grubundaki kadınların sadece yüzde 15,5'i rahim ağzı kanseri taramasından geçiriliyorken bu oran OECD ülkelerinde yüzde 59,6'dır veya -aynı durum- 50-69 yaş grubundaki kadınların sadece yüzde 27,3'ü meme kanseri taramasından geçiriliyorken bu oran OECD ülkelerinde yüzde 62'dir. Yani, kadının sağlığı açısından ayrılan bütçe ve realize edilen çalışmalar açısından da problemlerin olduğunu göz ardı etmeyelim.

Bir diğer husus -OECD açısından söylüyorum- OECD ülkeleri içerisinde kadının istihdamının ortalaması yüzde 65 ama ülkemizde hâlâ yüzde 31. Sadece toplam kadınlar içerisinde çalışabilir durumda olan kadınlar açısından bu oranı veriyorum.

Yine, Sayın Bakan, özellikle, siz ifade ettiniz ama bu kadın sığınma evleriyle ilgili bir hususa dikkat çekmek istiyorum. Bakın, Avrupa Parlamentosunun 1998'de çıkardığı bir tavsiye kararı var Sayın Bakan. 1998 Avrupa Parlamentosu tavsiye kararında her 7.500 kişilik nüfus için 1 kişilik sığınak yeri olmalı kadın açısından, sığınma evleri açısından söylüyorum, 7.500 kişiye 1 kişi, Avrupa Parlamentosunun tavsiye kararı veya yine takip eden dönemde İstanbul Sözleşmesi, yeterli sayıda uygun ve kolayca ulaşılabilir sığınma evi hazırlanmasını sağlamak üzere gereken yasal ve diğer tedbirleri almakla da Türkiye'yi yükümlü kılmıştır. 7.500'e 1, o da 1998. Eminim ki değişen dünya koşulları ve kadının sosyal, siyasal çalışma yaşamına katılımını da göz önünde bulundurursak belki de bunun 5 binde 1'e düşmesi lazım. Buna mukabil, 27 Temmuz 2015 tarihli Mor Çatı Derneğinin Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına sormuş olduğu bir bilgi edinme hakkı çerçevesinde verdiğiniz bir cevap var. O dönem için ülkemizdeki sığınak sayısı 132 -siz bugün 135 diye ifade ettiniz, o günden bugüne 3 eklenmiş olabilir- kapasite ise 3.402'dir. O günkü ortalama üzerinden söylüyorum, her 23 bin kişilik nüfus için sığınma evlerinde 1 kişilik yer var yani Avrupa Parlamentosunun tavsiye kararıyla bizim yasasını çıkarmakla yükümlü olduğumuz İstanbul Sözleşmesi'nin neredeyse 3 katından daha fazla sayıda bir kişiye sığınak yeri düşeceği gerçekliğiyle karşı karşıyayız.

BAŞKAN – Sayın Yıldırım...

AHMET YILDIRIM (Muş) – Süre bitti mi ya? Ben daha beş dakika var diye...

BAŞKAN – Vallahi efendim, Sayın Yıldırım, biliyorsunuz zaman ile hız arasında Einstein'ın ortaya koyduğu bir izafiyet bağlantısı var. Onun için zamanın geçişi farklı algılanabiliyor. Ben sözlerinizi tamamlamanız için size ek süre veriyorum.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Size zahmet...

BAŞKAN – Estağfurullah.

Size ek süre veriyorum.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Teşekkür ederim.

Sayın Bakan, bize dağıtılan 2016 için öngörülmuş bütçede 19 milyar 748 milyon 501 bin lira ama bunun ne kadarı kadına dönük şiddeti önlemeye ayrılacak, ne kadarı çocuk politikalarında kullanılacak, ne kadarı yoksullukla mücadele ayrımı... Yok. Yani, bunların özellikle tasnifini yapabilmeliyiz.

Bir diğeri, özellikle, Sayın Bakan, sosyal yardımlar hususunda, sosyal yardımların seçimler öncesinde artarak -siyasi iktidar kodlu olarak söylüyorum- parti yardımları olarak dağıtıldığı algısını toplumda güçlendirecek çalışmalar yapılıyor. Bakın, bir örnek vereyim kendi seçim çevremden. Bunu seçim çevrem yani Muş il müdürünüzle de konuştum: Muş'ta sosyal yardım alan kadın, yoksul, engelli, 6 bin küsur kişinin tamamının cep telefonları AKP Muş İl Başkanlığında ve seçime on beş gün kala habire SMS'ler atılıyor. Sanki bu yardımların devamının bu partiye oy vermekle ve bu siyasi partinin tek başına iktidar olmasıyla alakalı olduğuna dair size gösterebileceğim, iletebileceğim mesajlar var. Bunu il müdürünüze de ilettim. Bakın, güçsüzün, yoksulun, engellinin özellikle gizliliği, kimliklerinin ifşa edilmemesi, herkes tarafından kullanılmaması Anayasa ve yasalarca güvence altına alınmıştır Sayın Bakanım. Böyle parti il teşkilatlarında dolaylı olarak bu yardımların bir partiyle sadece ilişkilendirilerek...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Yıldırım, sözlerinizi tamamlamanız için ilave süre veriyorum.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Toparlayacağım.

...kullanılması gerçekten dezavantajlı, toplumsal kesimlerimiz açısından onur kırıcı bir duruma tekabül etmektedir. Bu hususlarda alabildiğine dikkatli olmamız gerektiğini düşünüyorum ve il müdürünüzün buna dönük bir cevabı olamamıştır. Siz bunları gözünüz gibi korumalısınız, hatta il müdürü bile bunları bilmemeli Sayın Bakanım. Sadece il müdürlüğünün ilgili departmanı veya şube müdürlüğü bilebilir bu isimleri, bunların iletişim bilgilerini. Biz burada engelliyi, güçsüzü, yoksulu, çocuğu, kadını, toplumsal olarak hepimizin -kendimi de işin içine katarak söylüyorum- ortaklığıyla bu hâlde düşürülmüşlüğüünü bir seçim malzemesi olarak kullanamayız.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :27/01/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 10

Söylenilecek çok husus var ama şununla bitireyim Sayın Bakanım. İŞKUR eğitimine katılan yüz binlerce engelli var. Evet, bu çalışmalar önemli yani çalışma yaşamına katılabilmelerini kolaylaştıracak eğitimleri biliyorsunuz engelliler İŞKUR'dan alıyor. Ama eğitim alan sayı ile istihdam edilen sayı arasında ciddi bir orantısızlık vardır. Çalışma yaşamına katılması için eğitim verdiğimiz engelli sayısı ile çalışma yaşamına kattığımız, istihdam ettiğimiz sayı arasında ciddi bir orantısızlık vardır.

Zamanı aştığım için affınıza sığınıyorum. Herkese çalışmalarında başarılar diliyorum.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Yıldırım.

Sayın Usta, buyurunuz efendim, süreniz on dakika.

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, bürokrasimizin ve basınımızın güzide temsilcileri hepimizi saygıyla selamlıyorum. Öncelikle Sayın Bakan hayırlı olsun, Allah hayırlı hizmet yapmak nasip etsin, Bakanlığınız için söylüyorum.

Önce çok ilginç geldi. Tabii biz buralarda -arkadaşlar biliyor, zaman zaman söylüyoruz- bürokrat olarak da çok oturduk. Böyle bir bürokrasi dizilişini ben ilk kez görüyorum. Bürokraside bir hiyerarşi vardır, az çok o hiyerarşiye otururken riayet edilir. Biraz karmakarışık, genel müdürlerin üçüncü dördüncü sırada oturduğu bir bürokrasi dizilişi var. Tabii sizin takdiriniz ama hiyerarşiye uyulmaması bürokratların motivasyonunu bozar, onu da benim bir eski bürokrat olarak ifade etmemde fayda var.

Şimdi, konuşmanız, sunumunuz yani kitapçık gayet güzel fakat tabii Adalet ve Kalkınma Partisi üyelerinde, Hükümet üyelerinde ve genel olarak milletvekillerinde hep yapılan bir şey var: Bu 2002'yle mukayese. Hâlbuki biz burada 2016 yılı bütçesini yapıyoruz. 2016 yılı bütçesini yaparken en fazla ne yapılabilir? İşte, 2014'te şunları yaptık, onlar gerçekleşti. 2015'te ölçemediğimiz kadarıyla şu kadar bütçe kullandık, şu tür sonuçlar elde ettik. Çünkü sizin stratejik planınız var, değil mi? Yani artık çağdaş normlarda birtakım dokümanlar üretiyoruz. Bu anlamda daha böyle sonuç odaklı meseleler ve "2016 için ben şu kadar bütçe alacağım ve bütçeyi şuralarda şu şekilde kullanacağım." şeklinde biraz daha öyle analitik bir şey olması lazım. Fakat sadece 2002'de şöyleydi böyleydi şeklinde -birazdan onun daha detaylarına geleceğim ben- bir şey yani 14'üncü bütçede hâlâ 2002'yle mukayese çok anlamlı olmuyor Sayın Bakan ama bunu sadece siz değil, diğer bütün bakanlar yapıyor. Fakat bunu yapmanın bu ülkeye bir faydası yok, sadece o kadarını söyleyeyim ben size.

Şimdi, yoksulluk durumu nedir Türkiye'nin? Şöyle bir de biz bakalım, bizim gözümüzle. Bir defa Gini katsayısında 2002'yle mukayese verdiniz. Bu yanlış. 2006'da seri kırılması vardır. Hiçbir şekilde bunu... Hani geçen Millî Savunma Bakanı kullandı, onu da ifade ettim. Millî Savunma Bakanının kullanmasını biraz anlayabilirim, eline birisi tutuşturmuştur bir notu ama Aile Bakanlığı Gini katsayısını, yoksulluk oranıyla ilgili bir katsayıyı, daha doğrusu gelir dağılımıyla ilgili bir katsayıyı bence doğru kullanmalı. 2002'yle 2014'ü hiçbir şekilde mukayese edemezsiniz, teknik arkadaşlara sorabilirsiniz. Niye? Çünkü seri kırılması var, bu mukayese edilebilir değil. Ha, illa 2002'yle bir şeyi mukayese edeceksiniz yani Hükümetinizin performansını göstermek açısından... Ben size TÜİK verilerinden söylüyorum. Bakın TÜİK bile, hem TÜİK hem Kalkınma Bakanlığı dokümanlarında hep 2006'dan başlatır Gini katsayısını. Çünkü seri, yeni seri 2006'dan, birbirleriyle mukayese edilebilir seri 2006'dan başlar. Yani buralarda mutlaka bir iyileşme vardır, olmalı da yani dünya kadar kaynak ayırıyoruz biz buraya. Yani bu milletin kaynağını buraya ayırıyorsak burada yoksulluğun azaltılması yönünde birtakım şeyler elbette olmalı. Bunu çok kolay çürütülecek argümanlarla savunmamalısınız. Yani burada yoksulluğun azaltılması için bir şey yapıldıysa bunu başka şekillerde söylemek lazım. Ha illa 2002'yle mukayese edecekseniz harcama esaslı görelî yoksulluk... TÜİK verisi, en son ekim şeylerinden aldım. Bu 2009'a kadar geliyor yani 2009 da sizin Hükümetinizin işte ortalarında bir dönem, yedinci yılı. 2002 yılında harcama esaslı görelî yoksulluk oranı yüzde 14,74' müş, 2009 yılında yüzde 15,12'ye çıkmış. Yani eğer 2002'yle illa mukayese edecekseniz alın size bir mukayese. Anlatabiliyor muyum? Ha şimdi 2009 kriz yılıdır. Bu mukayese doğru mudur? Ben bir teknisyen olarak bu mukayeseyi etmem. Ama birisi bana, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanımız Gini katsayısını 2002'yle mukayese ederse onun karşısında yapacağım mukayese budur. Kriz yılında yoksulluk artabilir, kriz yılında şöyle olur böyle olur ama 2002 de unutmayın ki kriz üzerine bir yıldır. Her şeyi de şimdi tutup 2002'yle... Ben Mecliste Genel Kurulda da 2002'yle 2014'ü mukayese eden... Bu mukayeseye hiçbir zaman katılmamakla birlikte... Çünkü ben böyle data üzerine sadece nokta mukayeselerin hep yanlış olduğunu düşünmüşümdür, onu etkileyen bir sürü faktör vardır. Onların hiçbirisine değinmeden sadece iki tane rakam mukayese ederseniz bu yanlış olur ama bu hastalık var Hükümetinizde. Madem öyle dedim, gelin size, al bak, 2002-2014 mukayesesi yapalım, 50 tane belki 2014'te daha kötü olduğuna ilişkin rakam söyledim. Yani bunlar tutanaklarda Genel Kurulda var. Şimdi bunu şunun için söylüyorum. Yani bundan kurtulalım, bunun bize de, size de, hiç kimseye de, ekonominin geneline de bir faydası yok.

Şimdi eş değer hane halkına göre alırsanız -sizin de buyurduğunuz gibi- 0,39; normal aldığımız zaman 0,38. 0,38 yatay gidiyor, 0,38 kemikleşti bakın. 2006'yla mukayese edilebilir, 0,40'tan 0,38'e düştü ama altı yedi yıldır veya dört beş yıldır, en azından 2010'dan sonra 0,38;0,38 şeklinde gidiyor. Yani, dolayısıyla bu Gini katsayısından çok öğreneceğimiz bir şey yok.

İkinci husus: Yanlış hatırlamıyorsam, Meksika ve Şili'den sonra OECD'de en kötü 3'üncü ülkeyiz Gini katsayısı açısından. Yani mukayeseleri biraz da buralarla yapmak lazım. Dolayısıyla, bu Gini katsayısının bu şekilde kullanılmasının ben doğru olmadığını ve bizi hiçbir doğru sonuca götürmeyeceğini düşünüyorum.

Şimdi, mesela TÜİK ne kullanıyor? Eş değer hane halkı kullanılabilir gelirine göre işte bir yoksulluk sınırı. Mesela burada yüzde 40'tan başlayarak yüzde 70'e kadar vermiş. Yüzde 70'i verdiğine göre... Bu yüzde 70 dediğim şu: Eş değer hane halkı gelirinin medyan gelire oranını yoksulluk sınırı olarak alırsak -bir medyan gelir var, biliyorsunuz ortanca değer- onun yüzde 70'ini yoksulluk sınırı olarak alırsak Türkiye'de ne kadar yoksul var diyor TÜİK? TÜİK'in datalarını alıyorum, direkt TÜİK sayfasından alınmış

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :27/01/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 11

"print" tir bu. Yoksulluk oranı yüzde 29,4 Türkiye'de. Yani bir gösterge. Yüzde 29 yoksulluğu olan bir ülkeyi konuşuyoruz. Sayısı da 22 milyon 223 bin yoksul. 2006' ıla sayıyı mukayese edecek olursak oran düşüyor fakat sayı artıyor. 21,6 milyondan 22,2 milyona çıkan bir yoksul sayımız var. Şimdi Kalkınma Bakanlığı bu yüzde 70'i almamış -o sizin açınızdan biraz daha iyi- onlar yüzde 60' ı almışlar. Yani, medyan gelirin yüzde 60' ını yoksulluk sınırı olarak alırsam diyor, Kalkınma Bakanlığının verisine göre de görelî yoksulluk oranı yüzde 21,8 Sayın Bakanım.

Şimdi, bakın, dünya kadar para harcıyoruz. Hemen antrparantez şunu söyleyeyim: Ben en son Kalkınma Bakanlığı Müsteşar Yardımcılığı görevinden ayrılarak siyasete girdim. Yılıni hatırlamıyorum ama 2001, 2002, 2003 yani sizin Hükümetiniz döneminde de olabilir, ondan önceki hükümet döneminde de olabilir, onu hatırlayan arkadaşlar varsa bize söylerlerse şey yaparım. Dünya Bankasıyla bir program kredisi yürütülüyordu. O kredi kapsamında, Sayın Temizel'in ifade ettiği gibi, yani yoksullukla mücadele falan filan değil de yoksullara veya sosyal harcamaları... O biraz daha masumdu çünkü onun içinde eğitim, sağlık filan da vardı. Bu yıllık programın - belki hani siz yeni Bakan olduğunuz için haberiniz olmayabilir, yadırgamam ama bilinmesinde fayda var- 53' üncü sayfasında sosyal harcamalar var. Program kredisi alabilmek için bize bir eşik değer hedefi verdiler ve bu hedefe çıkıldığı zaman "İşte şu kadar kredi verilecek." şeklinde bir şeydi bu. Burada eğitim, sağlık, sosyal koruma... Bunun kendi bir metodolojisi var, o metodoloji içerisinde yapılmış bir şey. Yani buradaki metodolojiye göre baktığımızda sosyal harcamaların millî gelire oranı 2016 yılında yüzde 19,8 olacak. Bunun genel devlet yani sadece merkezî yönetim değil, onun dışındaki mahallî idareler şeklindeki diğer bütçe türleri de var. Yani millî gelirin yüzde 20' sini biz sosyal harcamalar olarak harcıyoruz. Şimdi, bu çok önemli bir rakamdır, büyük bir rakamdır ve Hükümetiniz döneminde bu çok artmıştır. Bunun bu anlamda takdir edilecek yanı vardır ama burada şuna bakmak lazım: Yani biz sivrisinekle mi uğraşacağız yoksa bataklığı mı kuracağız? Yani yoksullukla mücadele edilmesi lazım, kalıcı mücadele edilmesi lazım. Yani şimdi esas olan üretimdir, esas olan istihdamdır. İşin burasını maalesef ıskalıyoruz Sayın Bakanım. Yani ben makrocu olduğum için - arkadaşlar artık sıkıldı benim bu konuşmalarım- bir şekilde işi oraya getiriyorum çünkü iyi bildiğim konu, başka konu da bilmediğim için. Yani Türkiye ekonomisi 2008'den beri büyümüyor, 2008'den beri tıkanmış bir ekonomi. Şimdi, biz ekonomiyi, kanallarını açmak yerine sürekli böyle insanlarımızı... Bak verilmesin demiyorum, verilmesi ama esas olan üretim olmalı, esas olan istihdam olmalı. Siz ne kadar üretimi artırırırsanız artırın, ne kadar istihdamı artırırırsanız artırın toplumun içerisinde korumanız gereken kesimler olacaktır, dezavantajlı kesimler vardır. Yani bir şekilde elinizin ulaşmadığına, sitemkârlaştırdığımızlara, onlara da artan gelirinize en iyi şekilde hizmet verin. Ama şimdi biz onu yapmak yerine sürekli bu şekilde bir mücadeleyle... Programlarımızı biz o şekilde dizayn ettik ki -biliyorsunuz Kalkınma Bakanlığındaiken biz bunu çalıştık- işte istihdamı caydırmayan sosyal yardım programları... Çünkü öyle bir iş abartıldı ki artık insanlar diyor ki: Ya ben niye çalışayım? Yani çalışmam için bir neden yok. Asgari ücretle çalışmak yerine sosyal yardım almak, şuradan almak, buradan almak, toparlamak daha kârlı daha kolay. Bunu tarımda yaptık, imalat sanayisinde yaptık. Şimdi bunların...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Usta, sözlerinizi tamamlamanız için ilave süre veriyorum.

Buyurun lütfen.

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim. Sayın Başkan, siz müsamahakârsınızdır, merhametlisinizdir, bonkörsünüzdür, onu biliyoruz.

BAŞKAN – Estağfurullah efendim.

Hak sahibine hakkını teslim etmeye gayret ediyoruz sadece.

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ediyorum, sağ olun, eksik olmayın.

Şimdi, dolayısıyla, Sayın Bakanım, elbette siz Bakanlık olarak... Yani yıllarca bütçe yapmış -bütçe yapmış derken kuruluş bütçesi değil de ülkenin bütçesini yapmış, bir yanını yapmış- birisi olarak söylüyorum, her bakanlık elbette pastada daha fazla pay koparmaya çalışacaktır, bu normaldir. Şimdi, mesela bütçesine bakıyorum: 2015'te 18 milyar lirayla bitirdiğiniz bütçe 2016'da 24,8 milyar liraya çıkıyor yani yüzde 37,8'lik bir artış var. Hemen de sormak istiyorum aslında: Yeni bir harcama programı mutlaka olmalı yoksa bu normal bir şey değil. Yani normalde yüzde 8-10 civarında bütçenin artmış olması lazım. Belki ona sonra değerlendirmenizde bir cevap verirsiniz sevinirim. Şimdi, bu normaldir ama burada çok ısrarlı olup yani diğer tarafa çünkü Hükümete de popülist açısından... Ben bir siyasetçi olarak aslında riskli şeylerden konuştuğumun da farkındayım ama işte devlet adamlığı da böyle bir şey yani yirmi altı yıl bürokratik yapınca insan siyasetçi de olsa böyle konuşuyor. Yani işin biraz öbür tarafına bakmamız lazım. Yani yoksullarımızı korumamız lazım, kollamamız lazım, açta açıkta hiç kimse kalmaması lazım ama inanın bu sürdürülebilir değil. Biz bunu bu şekilde sürdüremeyiz. Sürdürme imkânımız hiçbir şekilde yok. Şimdi, dolayısıyla bunun daha sürdürülebilir bir boyuta taşıma konusunda gayret gösterilmesi gerekir.

Şimdi, diğer bir husus, az önce... Ha, şimdi, üretim olmalı, istihdam olmalı... Şimdi, istihdam datalarına baktığımız zaman - herkes biliyor ama- Türkiye'de işte en "headline" işsizlik oranı yüzde 10,6 mevsimsel düzeltilmiş veriye göre ekim ayında. Tarım dışı olarak alırsak yüzde 12,7; gençlerde alırsak yüzde 19. Şimdi, başka bir tanım yapacak olursak hani işsiz var, bir de iş aramıyor fakat "İş bulsam çalışırım." diyor. Onun altına bakıyorsun "Ümidim kırık. Zaten iş bulamadığım için iş aramıyorum." diyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Usta, tekrar süre veriyorum.

ERHAN USTA (Samsun) - Toparlıyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Lütfen.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :27/01/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 12

Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - Toparlıyorum.

Onları da kattığımızda 3,347 artı 2,352 ne olur? 5,6 milyon kişi Türkiye'de normal şartlarda işsiz.

Şimdi, tabii ilk yapmamız gereken şey -Hükümetin de bu konuda bir önceliği olduğunu biliyorum ama bir şekilde bunu artıramıyoruz- kadının istihdam oranını ve kadının iş gücüne katılım oranlarını artırmamız lazım. Bir yandan nüfus artırma kaygımız var. Bunlar birbirleriyle çelişen öncelikler ama işte çok kritik bir şekilde onu yönetmemiz lazım. Yani, hem nüfusumuzu artırmamız lazım hem de kadınlarımızın iş gücüne katılımını ve istihdamını artırmamız lazım, bunu yönetmesi lazım. Şimdi, dolayısıyla esas olan bu.

Şimdi, hele hele gençleri biraz daha açacak olursak... OECD verilerine göre 15-29 yaş gençlere bakmışlar hem Türkiye'de hem de OECD ülkelerinin tamamında. Bunlar hani nerede? Mesela Türkiye için Sayın Bakanım, 15-29 yaş gençlerin -2014 datası- yüzde 37,2'si eğitimde; yüzde 31,2'si istihdamda, yüzde 31,6'sı ikisinde de değil, hiçbir yerde, boşta. Şimdi, bu çok yüksek bir oran. Bu OECD ortalamasının -OECD ülkelerinin de birçoğunun artık genç işsizlik oranının da yüksek olduğunu biliyoruz yani ona rağmen, OECD aasında çok da böyle emsal alınacak bir şey de değil- 2 katı. Yani genç hiçbir... Ne eğitimde ne istihdamda olan gençler OECD ortalamasının 2 katı. Kadınlarda durum daha vahim, yüzde 46 bu oran. Yani ne istihdamda ne de eğitimde, ikisinde de olmayan kadınlarımızın, 15-29 yaş genç kızlarımızın, kadınlarımızın oranı yüzde 46; bu OECD'de yüzde 17,9. Biliyorsunuz demokratik fırsat penceresi diye bir şey var -bunu da izah edecek durumumuz yok burada şimdi- Türkiye bunu kaçırıyor. Bir otuz yıllık penceredir, on beş yılı geçti, kalan on beş yılı... Bu gençlerimize iş bulmak durumundayız, bu gençlerimizi işin içerisine katmamız gerekiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Usta...

ERHAN USTA (Samsun) – Hemen toparlıyorum Sayın Başkanım, çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Buyurun lütfen.

ERHAN USTA (Samsun) – Şimdi, ben, başka notlarım da vardı ama bitirmek için şunu söyleyeceğim...

Bir de Sayın Bakanım -tabii, sizin Bakanlığınızdan önce oldu bu ama tabii devlette süreklilik esas, eğer bir hatam varsa arkadaşlarım da beni düzeltsin, kendimi güncelleyemedim- iki tane sizin veriniz var. Ben bunu televizyon programlarında da seçimler esnasında söyledim. Sosyal yardım istatistikleri diye bir defa altı ayda bir yayınladığınız bir raporunuz vardı. En son bu 2012'de yayınlandı, 2012'den sonra bu yayınlanmıyor. Mesela, buradaki en son yayınladığınız raporda 23 milyon yoksul gösteriliyordu, az önceki TÜİK verilerini doğruluyor. Bir de, bir defalık bir çalışmanız vardı, Türkiye'de aile yapısının araştırılması. Bu çalışma İnternet'e konuldu, Bakanlığınız yaptırdı akademisyenlere, ciddi bir çalışmaydı. Tabii muhalefet bu çalışmanın sonuçlarını falan kullanınca Bakanlık hemen bir karartma yaparak bu yayını kaldırdı. Ha, benim elimde isterseniz şeyi var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Usta, tamamlıyorsunuz herhâlde sözlerinizi.

ERHAN USTA (Samsun) – Hemen bitiyor, son noktam.

Bunlar kaldırıldı. Bunlar doğru şeyler değil. Yani bu karartma yoluyla, yoksulluğu çözemedik bari yayınları kaldıralım yoksulluğu gösteren! Yani o zaman TÜİK'in filan da verilerini kaldırmak lazım. Hani sizin niyetinizin bu olmadığını mutlaka ben şey yapıyorum ama sizden önce yapılmış bir şey, lütfen bu çalışmalar konuşsun. Ha, bu çalışmalarda bir metodolojik hata varsa bu izah edilsin. Hiçbir izahat verilmeden kendi bakanlığımızın para vererek akademisyenlere yaptırdığı çalışmanın kaldırılması çok şık olmuyor.

Benim birkaç notum daha vardı ama onları belki de fırsat olursa daha sonra ifade edeyim.

Çok teşekkür ediyorum, sağ olun.

Sağ olun Başkanım.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Usta.

Sayın Gizligider...

EBUBEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Sayın Başkanım, Saygıdeğer Bakanım, saygıdeğer milletvekilleri, kıymetli Bakanlık bürokratları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle Sayın Bakana çalışmalarını için teşekkür ediyorum, çok kapsamlı bir tanıtım çalışması olmuş. Tabii, Aile Bakanlığımız yeni bir Bakanlık yani ve yeni olmanın da belki hem iyi tarafları var hem de sıkıntıları var. Bu noktada bazı tespitlerimizi paylaşmak istiyorum.

Gözlemleyebildiğimiz kadarıyla mevzuat ihtiyacımız devam ediyor yani çok farklı illerde gerek parti görevleri gerek farklı görevlerle gittiğimizde, Meclis görevleriyle gittiğimizde ilgili il müdürlükleri ve alandaki uygulayıcı uzmanlardan şu sıkıntıyı alıyoruz Bakanlığımızın çalışmalarına dair: Geniş bir yorum halkası var, belki bu eli de kolaylaştırabilir uygulamada ancak bazen sıkıntıya düşüldüğünde, tereddüte düşüldüğünde Bakanlıktan görüş sorulduğunda "İlgili mevzuat hükmünü uygulayınız." gibi ne anlama geldiği çok belli olmayacak ve suya sabuna dokunmayan cümlelerle karşılaştıklarını özellikle uygulayıcılardan aldığımızı paylaşmak istiyorum. Sanırım, zaman zaman topluyorsunuz il müdürlerini ama il müdürlerinin de altında direkt alan uygulayıcılarıyla birlikte bir mevzuata dair sıkıntıları gözden geçirmemiz gerektiği kanaatindeyim Sayın Bakanım.

Yine şu önemli, belki Aile Bakanlığı bakanlıklar içerisinde, elbette paradır, bütçedir vesaireler ama devletin herhâlde vicdanı olan en önemli kurumumuz diye düşünüyorum yani o ceberut devlet anlayışından şu anda sarıp sarmalayan, tabiri caizse, kucaklayan

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :27/01/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 13

devleti sanırım Bakanlığımız ifade ediyor. Bu yönüyle çok hassas olduğunu düşünüyorum çalışmalarının ve şu algıdan da -tabii dediğim gibi yeni bir Bakanlık olması da bunda bir dezavantaj olarak sebeplerden biridir- kurtarmalıyız. Para dağıtan, âdetâ önüne para saçan, yani o bir banka reklamı vardı elindeki parayı saçan, bu imajdan kurtarmalıyız diye düşünüyorum ve sorunları da para dağıtarak da sanki çözemeyiz gibi geliyor çünkü buna dair bazı alandaki tespitlerimiz var. Bunları paylaşmak istiyorum.

Bir de tabii, şöyle bir husus da var, özellikle maliyecilerin zaman zaman eleştirdiği, sürdürülebilir mi bu şekilde sürekli bu bütçeyi artırarak? Bir yandan nüfusun artması ve bu hizmetlerden faydalananların sayısının artması, burada farklı yollar aramalıyız diye düşünüyorum. Yani özellikle ikinci, üçüncü evliliklerde, ileri yaş evliliklerinde şu sorunu tespit ediyoruz. Zaman zaman bu bizi gülümsetiyor ama bir sorun olmaya başladı. Eşi ölen artık ileri yaşlarda diyelim, 50'li, 60'lı -belki ileri yaş kavramı da tartışılabilir bir şey ama- yaşlarda yeni evlilik yapma zarureti var. Nasıl binayı nefes tutuyorsa evi de nefes tutuyor yani bu sorunu sanki tek taraflı bir maddi yüklemeye çözemeyiz gibi düşünüyorum. Madem bir teşvik var, madem bir ekonomik destek var, bunu evlilikleri özendirerek şekilde yapmalıyız diye düşünüyorum Sayın Bakanım yani ileri yaşlarda artık çocuklar çalışıyor, insanlar kendi hayatlarını kuruyor. Bir baba düşünün, eşi vefat etmiş, yani anne vefat etmiş ya da tersi de var, artık herkesin kendi hayatını idame ettirmenin, kapitalizmin hepimizi ezen zorluklarını yaşadığı bu dönemde kim bakacak bu adama yahut bu kadına kim bakacak ya da kime gitse sığınacak? Bu sorunu yaşıyoruz ve aslında çok ciddi rakamlar da değil, bildiğim kadarıyla 250 TL'ydi oradaki ödeme -eğer arttıysa bu yıl için bilmiyorum- bu teşviki eşleri birleştirme noktasına getirmek lazım. İnsanı nefes tutuyor, kesin olan bu, aynen binayı tuttuğu gibi. Bu noktadaki ısrarlı talebimizi ve alandan çok fazla aldığımız şikâyeti... Kimi zaman diyorum ya: Bizi de gülümseten, hacı amcalardan çok fazla talep alıyoruz yani "Evlenemiyoruz." diyorlar. Ciddi bir sorun, belki gülümsüyoruz ama çok ciddi bir sorun olmaya doğru gidiyor.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Parasızlıktan mı oluyor?

EBUBEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) –Hayır, paranın fazlalığından, inanın paranın fazlalığından üstadım.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Kadınlara para veriyorsunuz, ondan evlenemiyorlar.

EBUBEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – İşte, üstadım, bunu para vermek üzerine değil, bu para zaten var Allah'a şükür. Paramız çok, elhamdülillah. Sadece, bunu dağıtma usulüyle ilgili olarak tespitimizi büyük bir samimiyetle paylaşmak istiyorum.

MUSA ÇAM (İzmir) – Hocam, böyle bir anlayış olur mu yapma ya, gözünü seveyim!

Kadınları mecbur kılıyorsunuz kılacaksınız evlenmeye, mecbur kılıyorsunuz.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Mecburen evlenecek mi?

EBUBEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Kayıtlarda var, bir daha bakalım. Mecbur falan değil, teşvik, aile bütünlüğünü teşvik.

Biz bu görüşteyiz, sizin görüşünüz size.

MUSA ÇAM (İzmir) – Veya kötü muameleye ses çıkarmasın kadın.

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, müsaade ederseniz Sayın Gizligider meramını anlatsın, sonra tabii, sizin ekleyeceğiniz değerlendirmeleriniz varsa onları da alalım.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Daha iyi, açıkça anlatırsanız... Ben hakikaten anlamadım.

EBUBEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Çok açık anlattım.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Hacı amca olayından anlamadım da.

EBUBEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Hacı olmasın, amca olsun, hacı kısmınaysa itirazınız.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Olay nedir? Bunu bir tam açık anlatın da.

BAŞKAN – Sayın Gizligider, buyurun lütfen efendim, siz devam edin.

Değerli milletvekilleri, hatibi dinledim.

EBUBEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – "Hacı" kısmıysa sıkıntımız "amca" olsun ama mesele şu: Biz aile bütünlüğünün son nefese kadar devam etmesi gerektiğini düşünüyörüz. Aile bütünlüğünde büyüyen çocuklar ile tersi sıkıntılarla yaşayanların uzun vadede gerek güvenlik gerek bu ülkeye katkısı noktasında kıyaslanamaz iki farklı sınıf olduğunu düşünüyörüz. Anlatmaya çalıştığımız o ama hacı kısmı sizin takdirinize.

Efendim, yine az önce de dile getirilen bir husus var. Bu evlat edinme meselesinde kesinlikle bir düzenlemeye ihtiyaç var Sayın Bakanım. Yani, basit bir borçlar hukuku ilkesi, icra hukuku noktasında kefalet de dâhil, ki ona göre basit yani basit derken, eşin rızasını arıyorsak bu evlat edinme meselesi ki bir ailenin uzun vadede en önemli varlığı olan evlat meselesinde birlikte rızaya ihtiyacımızın olduğunu düşünüyörüm ve alanda da bir uygulayıcı olarak, yıllarca da bu alanda, hukuk alanında çalışan bir kardeşiniz olarak bu paylaşımımı size sunmak istiyörüm.

Yine bence aslında temel bir retorik meselemiz var, o da şu: Bu kapitalizmin dayattığı bir mesele var, bu feminizm meselesi. Lütfen ailelerimizi ve aileleri aslında eğiten, uzun vadeli nesillerin mimarı olan kadınları bu feminizmden kurtaralım. Yani sahadan yaklaşıyor gibiler ama aslında gelinen nokta itibarıyla hepimizi içten içe çürüttüklerini düşünüyörüm.

MUSA ÇAM (İzmir) – Kahrolsun kapitalizm, yaşasın feminizm!

EBUBEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – İkinci kısmı sizin açınızdan.

MUSA ÇAM (İzmir) – İkinci kısma katılmıyorsun değil mi. Bozuyor sizi, bozuyor!

EBUBEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Şimdi, şu var, yine bir tespitimizi paylaşmak istiyörüm Sayın Bakanım ve saygıdeğer milletvekilleri; kadının yoksulluğu meselesine dair bir sunum oldu. Burada belki çok gün yüzüne çıkmamış, belki de ilk kez dillendirilecek bir şeyi paylaşmak istiyörüm. Bizim geldiğimiz muhafazakâr taban itibarıyla yıllarca bu zulmü dile getirdiğimiz ve çok

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :27/01/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 14

şükür artık çözdüğümüz bir mesele var başörtüsü yahut kıyafet yahut dayatma, ne şekilde koyarsak bunun adını. Yalnız bu özel sektörde çözülmedi. Size ilginç bazı tespitlerimi de sunabilirim: Özellikle bu zincir mağazalarda, bu dev organizasyonlarda, bu özel hastanelerde. Bunun da adına -asında ona da, o da apayrı bir parantez konusu ama bu- prezantabl deniyor falan, Türkçe nereye gittiyse, o uğurda başörtüsüyle çalıştırmıyorlar yani çok bilindik firmalar var, burada söylemek şık olmayacak. Bizzat bildiklerimiz var. Tüm varlığımızı verebiliriz sorun yok, hayatımızı verdik biz ona. Şimdi bu meseleye dair bir çalışmamız lazım, yani bu meseleye dair... Yani böyle bir sorun var ve bu soruna dair bir arayış içerisine girmemiz lazım. yani hatta kıyafet zorunluluğu olan ve kıyafet zorunluluğunda da bize göre abartılı dekolteelerin zorunlu olduğu firmalardan bahsedebiliriz. Yani bu noktada baskıya aynı şekilde nasıl karşı durduysak geçmişte, her iki kısmına da karşı durduysak yine bu sorunu çözmemiz gerektiğini düşünüyorum.

MUSA ÇAM (İzmir) – Ne öneriyorsunuz özel sektör için?

EBUBEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Anlatırım size özelde.

MUSA ÇAM (İzmir) – Yok burada söyleyin tüm Bakanlığın ilgilileri, yetkilileri, hepimiz duyalım bunu.

EBUBEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Onları biz özelde görüşüyoruz.

Şimdi özel demişken rehabilitasyon merkezleri meselemiz var. Aslında çok iyi niyetle ve gerçekten büyük bir sorunu çözmesi amacıyla kuruldu ama son iki üç yıla kadar istenmeyen görüntüler, istenmeyen haberler ne yazık ki hepimizin yüreklerini sızlattıyordu yani hakikaten cennetlik o çocuklara yapılan muameleler vesair. Son bir iki yıldır bakanlığımızın çok ciddi bir üzerine gitmesi söz konusu, bu konuda teşekkür ediyorum. Bu noktada ne olur biraz daha vitesi yükseltin yani buna ihtiyaç var. Kapatılacaksa kapatılsın, ikamesi varsa ikamesini bulalım, eğer devlete tekrar bu hizmet geçecekse bunu da tartışalım.

BAŞKAN – Sayın Gizligider, on dakikalık süreniz doldu, sözlerinizi tamamlamanız için ilave süre veriyorum.

Buyurun lütfen.

EBUBEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Birçok hizmet yapılmış gibi gösterilerek devleti dolandırma girişimlerinin -bazısı yargıda şu an; benim ilimde de yaşandı bunlar- kötü örnekler olarak Bakanlığımızın da imajını bozduğunu düşünüyorum. Bu noktada da radikal bir düzenleme yahut üzerine gitmeye ihtiyaç var diye düşünüyorum.

Bir de şu durum var, bu da ilginç bir talep. Bunun herhâlde şu anda Japonya'nın önemli sorunlarından biri olduğunu uluslararası bir kanalda böyle hayretle izlemiştim. Yaşlıların bakımı meselesinde özellikle refah durumu yüksek, ekonomik durumu yüksek yaşlıların taleplerini artık Türkiye'de de refahın yükselmesiyle birlikte duyar olduk. Bu belki de hani sürekli para dağıtan kurumumuz işte bütçeye belki gider noktasında ismimiz sık sıkı dillendiriliyor Bakanlık olarak. Şöyle bir şey de olabilir: Belki işletme mantığıyla özellikle bu refah durumu yüksek yaşlıların tırnak içinde söylüyorum bunu, VIP bakım talepleri var. Yani bunu bir nevi para kazanma gibi diyelim, özel sektör anlayışıyla basit cümlelerle söyleyeceğim. Bu şekilde bir çalışma var mı, yapılabilir mi, bunu da sizlerle paylaşmak istiyorum.

Tabii burada süreyi oldukça aştık, belki ileri turlarda devam ederiz. Bu hususlarda somut ve aydınlatıcı bilgi verirsiniz de herhâlde hepimiz faydalanırız Sayın Bakanım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Gizligider, teşekkür ediyorum.

Sayın Tamaylıgil, buyurun lütfen.

BIHLUN TAMAYLIĞİL (İstanbul) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli hazırın; ben de tüm katılımcıları saygıyla selamlıyorum.

Sondan başlayarak bir konuyu da paylaşmak istiyorum. Sayın Gizligider'i dinlediğim zaman, bir önceki konuda otomatik refleks vermek yerine düşüncelerinizi daha detaylı olarak açıklayabilecek zamanı biraz olsun birbirimize tanıyacak bir anlayışta olmamız gerektiğine inanıyorum. Ve siz direkt olarak işte "Hacı amcayla derdiniz varsa sadece amca olsun." dediniz. Verdiğiniz örneğin içinde ben kendi ailemde yaşadım, benim de dedem bir hacı amca idi ve bakımı için de evlatları bakımını gerçekleştirmişti ama bugünkü koşullarda baktığınızda dul bir hanımın gelirinden ötürü bir evliliği mecburen tercih etmemesi yerine bence devlet ve Türkiye'yi yöneten bir iktidar partisinin üyesi olarak şunu sorgulamak da önemli. Siz biraz önce VIP hizmet olarak geriatri yani yaşlı bakım hizmetlerinin alınmasıyla ilgili kamu açısından ne çalışma yapılıyor diye sorguladınız.

Geriatrı ve geriatriye bağlı özellikle Türkiye'de ortalama yaşın uzaması ve bakım hizmetleriyle ilgili taleplerin artmasından dolayı maalesef ve maalesef, hem yaşlı bakım evleri hem de geriatri merkezleri konusunda çok büyük bir açık var. Burada, yine bir kadının sosyal hayattaki yaşamsal paylaşımında mecburiyetten oluşacak... Hiçbirimiz aile birliğine karşı bir değerlendirme yapamayız ve bunu da siyaseten kullanmayı ve söylemeyi bile kendi açımızdan çok önemli bir sorun olarak görürüz ama burada önemli olan şudur: Devlet, sosyal devlet olarak... Bakın kadını ilgili, kadının istihdamı konusunda öncelikli görevi aile içerisinde annedir, ev kadını olarak işini yapacaktır, onun için bir esnek çalışma, işte yarı zamanlı çalışma getirelim, ondan sonra istihdam ve kadının bireysel gelişimiyle ilgili düzenlemeyi gündeme getiririz gibi bir bakış açısıyla zaten tercih kullanıyoruz. Öncelikle kadın ve kadınıla ilgili bu bireysel bakış açısını da hep beraber çok iyi sorgulamamız gerekir diye düşünüyorum.

Öncelikle hayırlı olsun Sayın Bakanımız. En azından kabinede 2 kadın bakan olmasından yana bir kadın milletvekili ve siyasetçi olarak yetersiz olarak görüp ama en azından 1'in 2'ye çıkmış olmasından umut duyduğumu dile getiriyorum. Ancak şöyle bir gerçek var: Biz yıllardır kadına toplumsal cinsiyet eşitliğine duyarlı bütçeleme ve ona bağlı bütçe çalışmaları diye dile getirdiğimizde bütçenin genelinde ve yürütmeyi ortaya koyan kamu kurum ve idarelerinde bu bütçe ve algısının yerleşmesi ki, bunu Maliye Bakanlığı sanırım üç dört yıl önce belli bir çalışmayla dile getirmişti ama sadece çalışmaların yazılı metinleri var, uygulamada bunun karşılığını

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :27/01/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 15

göremiyorum. Aynı şeyi burada da görüyorum yani cinsiyet eşitliğine duyarlı bir kamu veya bir bakanlık yapısı içerisinde hem yönetsel noktada sorumluluk alan kişiler açısından hem de beraber çalıştığınız ekip arkadaşlarınız açısından baktığımda -biraz önce sayın milletvekilimizin söylediği tabloyu maalesef burada göremiyorum- diğer bütçelerle ilgili biz kadın üye var mı, hangi bürokratımız kadın derken ben burada güçlü bir kadın çıkartması beklerken yine erkek egemen toplumun bir tablosunu görmüş olmanın üzüntüsünü de tekrar paylaşmak istiyorum. Ama bunlar yani...

Bugün biraz da süre istiyorum Sayın Başkan sizden. Şu an bir kadın milletvekili ve Plan Bütçe Komisyonu üyesi olarak on dakikanın üzerinde bir Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığıyla ilgili konuşma süremde biraz daha eklemeler isteyerek başlamak istiyorum, baştan olarak.

BAŞKAN – Sayın Tamaylıgil, baştan pazarlık yaparak mı başlayacağız?

BIHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Öyle başlayalım yani bakıyoruz ki...

BAŞKAN – Estağfurullah.

BIHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) - ...kadınlar mücadelesinde hiçbir şekilde vazgeçmeden devam ettikçe -ki buna Sayın Bakanımız da destek olacaktır- inanıyorum, birlikte bazı şeyleri gerçekleştirdiğimizde örnek teşkil edip bundan sonraki çalışmalara zemin hazırlayacaktır. O yüzden baştan ben bu talebimi dile getiriyorum. Şimdi, Türkiye’de baktığımız zaman...

BAŞKAN – Efendim, endişe etmeyiniz, merak etmeyiniz, hoşgörü ortamı içerisinde gereken esnekliği gösteririz.

BIHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Aynı hoşgörüğü göstereceğinizde, bugüne kadar olmuş olan hoşgörüğü devam ettireceğinize inanıyorum.

Şimdi, ülkemize baktığımızda, tabii bir on üç yıllık iktidar döneminde iktidar ya da bir kadın bakış açısının hangi noktalarda yoğunlaştığını gördüğümüzde hakikaten beyanlar çok önemli. Yani kadınla erkeği eşit konuma getiremezsiniz, kadın 3 çocuk doğurmalı, işte bir kürtajın cinayet olduğuyla, kadının bedeniyle ilgili kararlar, her türlü konuda kadına bir kalıp çizmek üzere tanımlar yapılması, ekonomiyle ilgili bir bakanın kadına “Ne güzel, eşleriniz iş buluyor, sizin iş aramanıza gerek yok, onun için kadınlar işsiz olabilir.” bakışıyla bir değerlendirme yapması ve “Kadın herkes içinde kahkaha atmayacak, bu hareketleri cazibedar olmayacak, bu iffetini koruyacak.” diye kadının toplumda gülmesini bile sorgulayan bazı bakanların gündeme gelmesi, yani yeri gelip en yüksek makamdaki kişinin “Bu kadın mıdır kız mıdır, bilmem.” diye bir sorgulama içine girmesi, yani “Hanımlar bu evin süsüdür.” diye bir bakış açısının olması, “kızlı erkekli eğitime karşıyım.” diye bir bakış açısının olması, bugün hâlâ yine Hükümette yer alan bir bakanın “İşte Boğaziçi Üniversitesine gittim, orada gençlerin beraberce oturmasını gördüm, yoldan çıkarım diye korktum.” diye bir beyanda bulunması, bunlar kadınlar ve toplumda kadına bakış açısında bugünkü idari, yönetsel makamda bulunan sorumluluk sahibi yönetenlerin hangi görüş içerisinde olduğunu bize çok açık olarak ortaya koyuyor. Bu toplu bakış açısı içerisinde kadın... Kadınla ilgili bugün görüştüğümüz Bakanlığın adında “kadın” vardı ve kadının adı maalesef kaldırıldı.

Şimdi, bu bütçeyle ilgili olarak baktığımızda, Hükümet olarak 14’ üncü bütçe gerçekleşiyor ve çok merak ediyorum bu kadın sivil toplum... Toplumsal cinsiyete duyarlı bütçe dediğimizde, özellikle sizin bütçenizle ilgili sivil toplum kuruluşlarının ne kadarıyla diyalog içerisinde bu Bakanlığın bütçesi yapıldı? Şimdi, şöyle baktığınızda Sayın Bakanımızın kardeşi dâhil, Bakanlık bünyesinde görev almış, bakan olarak görev almış değerli bakanlarımız oldu. Yani bugüne kadar kadın, çocuk, engelli konularında etkin olan sivil toplum örgütlerinin kaçıyla beraber bu bütçe çalışmasında danışma ve birlikte çalışma gerçekleştirildi acaba? Bugün Bakanlığınız bünyesinde içinde “kadın” adı geçen sadece bir genel müdürlük var ve ne kadar üzücüdür ki bu genel müdürlük Bakanlık bütçesi içinde en düşük bütçeye sahip olan genel müdürlük olarak kendini gösteriyor.

Yine, Türkiye’deki duruma baktığınızda, Dünya Ekonomik Forumu’nun 2015 Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Uçurumu Raporu’na bakıyoruz, 145 ülke arasında 130’ uncu sıraya gelmişiz. Geçen sene 142 ülke arasında 125’ inci sıradaydık ve aşağı doğru gidiyoruz. Yani kadınla ilgili nerelere doğru gidiyoruz?

Sevgili Bakanım, geçen dönem de siz siyasetin içerisindeydiniz ama bir sorumluluk olarak baktığınızda farklı bir konumdaydınız. Bakın, benim elimde bu raporlar var. Bu kadına karşı uygulanan şiddetle ilgili Mecliste kurulmuş olan komisyonun raporu. Bir raporumuz da kadın istihdamıyla ilgili kurulmuş olan komisyonun raporu ve kadın istihdamıyla ilgili kurulmuş olan komisyon raporu ve çalışmalara rağmen Meclisimize bir torba yasa geldi ve torba yasanın önceliğindeki kadın istihdamıyla ilgili olan iş ve ev arasındaki uyumlulaştırmanın ana maddelerinden biri dikkate alındı ve torba yasa hâlinde geçerken Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığınız dâhil, bir tali komisyon içerisinde görüş bildirecek bir çalışma bile olmadı. Yani kadınla ilgili bir çalışma yaparken birçok raporun içinden sadece ufak bir kısmı alınarak ve başlangıcı bu mudur, değil midir, ne ile yapılmalıdır... Kadınla ilgili yapılacak eylem planları ve ona bağlı paketlerle ortaya çıkacak çalışmalarda uyum, birlikte çalışma ve dediğim gibi, yine olayın etkin sivil toplum birimleri ile beraber paylaşılması noktasında çok büyük bir eksiklik yaşıyoruz.

Yine, burada şiddetle ilgili başlıkta baktığınızda, şiddet konusunda yapılan çalışmalar ve ortaya çıkan tablolarda yine bu bütün bu çalışmalara rağmen hangi konumdayız? Bakın, işte son olarak biraz önce dile getirdiğim cinsiyet eşitliğindeki uçurum ve nerede olduğumuz vahim bir tablonun ortaya çıkması.

Yine, 2015 yılı itibarıyla bu kadar araştırma, bu kadar çalıştırma, raporlar, görüşler ama bilmiyorum hatırlayanınız var mıdır, yine iktidar partisine mensup bir arkadaşımızın “Mahallenin delikanlıları oradaki şiddeti önlesin.” diye bir teklifle gündeme gelmişti böyle ciddi bir çalışmada. Ama yine sayıya baktığınızda 2015 yılı itibarıyla 303 kadın maalesef hayatını kaybetmiş şiddetten bizim Türkiye’imizde. Ve bu kadınların çoğu evli ve çocuklu, ayrıca 115 kadının tecavüze uğradığı bir tabloyla karşı karşıyayız ve 330 kadın

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :27/01/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 16

da maalesef yaralandı. Bu kadınlar öldürülüyor ve şiddete uğruyor ve yapılan ilk iş yani bu dönemde yapılan ilk iş, boşanmanın nedenlerinin araştırılması...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Tamaylıgil, süreniz doldu, pozitif ayrımcılık çerçevesinde yüzde 50 artırımlı olarak veriyorum ilave süreyi.

Buyurun, lütfen.

BIHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) - ...ve aileyi korumakla ama burada bir kadını korumak üzere yapılması gereken bir çalışmanın verdiği komisyonun olması şarttır diye düşünüyorum. Bunun yanında, 2015'te öldürülen kadınların 30'u devlet korumasında öldürülen kadınlar ve mağdur kadını etkin olarak korumak noktasında bir aciziyet ve bir eksiklik var olduğu gözüküyor. Bu konuyu herhâlde artırmak noktasında sizin de kararlı olarak ortaya koyacağınız tedbirler vardır diye düşünüyorum.

Yine, Mart 2012'de kabul edilen Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun çerçevesinde şiddetin durdurulması noktasında özel önlemlerin alındığını tahmin ediyorum ve bu konuda bu önlemlerin hayata geçirilmesi için, madem bütçe konuşuyoruz, bütçenin detaylarında bunların hangi konular olduğunun paylaşılması gerektiğine de inanıyorum.

Diğer taraftan, kadınlar şiddete uğradıklarında ilk emniyet görevlileriyle karşılaşıyorlar. Ama emniyet personelinin yüzde 94'ünün erkek olduğu bir toplumda en azından emniyette eğitilmiş ve toplumsal cinsiyet duyarlılığı olanların sayısının artırılması ve belki de emniyette kadınların artırılması noktasında ne gibi bir çalışmalar ve öneriler içerisinde olduğunuzu da açıkça merak ediyorum.

Yine, kadına karşı şiddetle mücadelede etkin olunması gerekiyor. Daha dün akşam baktığınızda, İstanbul Bağdat Caddesi'nde 19 yaşındaki genç bir kızın hem gasbedildiği hem de tecavüz edildiği, -burası İstanbul, İstanbul'daki en işlek olan ve son dönemde en çok trafik kazalarıyla gündeme gelmişti ama- 19 yaşındaki bir kıza akşam gasp ve tecavüzün olduğu, artık bu kadar olayın arttığı bir dönemde yaşıyoruz ve burada şiddet önleme ve izleme merkezlerinin 14 ilde kurulduğu ve bunlara ayrılan bütçenin ne kadar olduğu ve bu konuda neler yapıldığını da aslında öğrenmek gerekiyor. Ama bu kısaca söylenen (ŞÖNİM) diye şiddet önleme ve izleme merkezlerinin ihtiyaç analizleri ve fiziki şartların araştırılması için gerekli bir çalışma ortaya konmuş mudur? Burada tabii ŞÖNİM'lerin aynı zamanda eğitilmiş personel eksikliği ve fiziksel şartlarının tam sağlanmadığına dair belli eleştiriler var ve sivil toplum kuruluşlarıyla bağlantılı çalışmalarında hangi noktalarda bir araya geliniyor ve bu konuyla ilgili bir ihtiyaç analizi ve buna bağlı çalışmalar gerçekleşmiş midir diye merak ediyorum.

Diğer taraftan, tabii, Avrupa Birliği, OECD ve Amerika olarak baktığınızda yüzde 65-75 arasında değişen kadın çalışması, kadının çalışma ortamına katkısı ve istihdam oranlarıyla beraber Türkiye bugün yüzde 30'lar seviyesinde, yüzde 29.5'ler seviyesinde...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Tamaylıgil, sözlerinizi tamamlamanız için tekrar ilave süre veriyorum.

Buyurunuz efendim.

BIHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Çalışan kadınları da ağırlıklı olarak ya tarımda görüyoruz ya kayıt dışı sektörlerde, bir de son dönemde evde bakım hizmetlerinde kentlerde olan kadınların da istihdam rakamları içerisinde olduğunu görüyoruz yani katma değer açısından baktığınızda. Gerçek anlamda bir ülkenin büyümesinde ve büyümesinin kalıcı olup istikrarlı olmasında kadın istihdamının ve kadının iş gücüne katılımının çok büyük etkileri olduğunu görüyoruz çünkü gelişmiş ülkelerdeki rakamlara baktığımızda bunu bize net olarak gösteriyor.

Yine, tabii, İstanbul Sözleşmesi. Süremiz çok kısa, kadın konusunda diğer arkadaşlarımız da görüşlerini bildirecek ama bir taraftan Avrupa Birliği projeleri, bir taraftan İstanbul Sözleşmesi'nin uygulanması. Bir taraftan İstanbul Sözleşmesi'ni imzaladık ama bununla ilgili uygulama bazındaki başlıkları ki -daha sonra ben aşağı inip geleceğim- kanunla ilgili böyle de bir şartımız var, bir yandan kanunumuz görüşülüyor, bir taraftan Komisyon, bununla ilgili sorguları da dile getireceğim. Bunun ötesinde iki konuyu daha paylaşım bitirmek istiyorum ve anlayışınız için tekrar teşekkür ediyorum.

Birincisi, uyuşturucuya ilgili. Türkiye'de uyuşturucu kullanımı, uyuşturucu yaşı. Uyuşturucuya bizde genelde gördüğümüz tablolar, olaylar gerçekleştiikten sonra tepki vermek ve ona göre nasıl bir çözüm buluruz şeklinde. Ama yine sivil toplum kuruluşlarının pek çoğunun bu özellikle sentetik uyuşturucularla ilgili olarak ortaya koyduğu öngörüler ve uyarılara rağmen bugüne gelindiğinde maalesef hem yaş hem de kaybedilen canlar açısından baktığımızda çok kötü bir tablo var. Diğer taraftan da tabii, gençlerimizin bu yurttaki yetiştirmeyle ilgili uğradıkları kötü muameleler ve yaşadıkları psikolojik vakalarla ilgili... Bugün baktığınızda toplumumuzda gerçekten önemli problemler yaşanıyor Sayın Bakan. Bu ülkede 26 milyon kişi antidepressan kullanıyor...

BAŞKAN – Sayın Tamaylıgil, son defa olarak...

BIHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Bitiriyorum.

Depresif olarak da Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı olarak toplumdaki gelmiş olunan bu sorunlu... İşte, boşanmalar artıyor, sorunlar artıyor. Bir de bu konuda sosyolojik bir araştırma ve buna bağlı ön tedbirleri ortaya koyacak bir çalışmanız var mı? Onu da merak ediyorum.

Anlayışınız için size, yine, Komisyon üyesi arkadaşlarıma da bu anlayışa olumlu bakarak destek verdikleri için çok teşekkür ediyorum. Size de başarılar diliyorum.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum, sağ olun.

Buyurun Sayın Atıcı.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli milletvekili arkadaşlarımız, değerli bürokratlar ve sevgili basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :27/01/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 17

Ben Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonunun üyesiyim ve burada kendi komisyonuma bağlı, birlikte çalıştığımız Bakanlığın bütçesini görüşüyoruz.

Sayın Bakan, bize bütçenizin 4'üncü büyük bütçe, bakanlık bütçesi olduğunu söylediniz, çok ciddi artışlar yaptığınızı söylediniz ancak birazdan vereceğim rakamlar bize gösteriyor ki bir şeyleri yanlış yapıyorsunuz. Elbette ki Bakanlığınızın bütçesi artsın, tabii, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı güçlü bir bütçeye sahip olmalı.

Sosyal politikaları sosyal yardım olarak anladığımız sürece birazdan size vereceğim rakamlar dudaklarımızı uçuklatmaya devam edecek. Ayrıca, yaptığınızı sunumda ve kitapçığınızı incelediğimiz zaman rakamların, verdiğiniz rakamların son derece güvensiz ve aldatıcı olduğunu görüyorum. Neden? Çünkü bazı kıyaslamaları 2002'ye göre yapmışsınız, bazılarını 2004'e göre yapmışsınız, bazılarını 2009'a göre, bazılarını 1988'e göre yapmışsınız. Ha, belki, elinizde veri yoktur, vardır, bunlar tartışılabilir ama ben görüyorum ki hesabınıza öyle gelmiş. Bir olayı kıyaslarken nasıl hesabınıza gelmiş ise nasıl kamuoyu ve basın dikkatini çekecekse, "Bakın, şunları artırdık, şunları şöyle güzelleştirdik." demek için rakamlarda oynama yapmışsınız. Bunu tek tek size, arzu ederseniz, gösterebilirim.

Şimdi, Sayın Bakan, bütçeniz bu kadar artmış, "Boşanmalar için danışmanlık hizmeti veriyoruz." demişsiniz, boşanma oranlarında yüzde 37,3 artış var. Demek ki bu danışmanlık hizmetini vermeyeceksiniz. Hepimiz bu milletin bir ferdiyiz, evladınız, iyi işler yapmamız lazım. Bir yere para harcıyıp boşanmanızı yüzde 37,3 artırırıyorsanız demek ki danışmanlık hizmeti vermeyeceksiniz. Verdiğimiz bu rakam yine sizin yaptığınız gibi 2002'yle 2014 arası.

Kadına şiddet yüzde 1.400 artıyor Sayın Bakan, yüzde 1.400. Demek ki şiddetle ilgili hiçbir politika üretmeyeceksiniz. Siz politika ürettikçe kadına yönelik şiddet artıyor. Demek ki bir yerde yanlış yapıyorsunuz. 6 milyonu aşkın işsizimiz var, 17 milyonu aşkın yoksulumuz var. Aile Bakanısınız, ailelerin yüzde 85'i geçim sıkıntısı çekiyor. Nereden biliyoruz? Ailelerin borç artışına bakıyoruz yüzde 5.682, borç artışı. Şimdi, bu ailede huzur olur mu, bu aile boşanmaz mı, bu ailenin çocukları uyuşturucuya düşmez mi, bu ailenin fertleri suç işlemez mi, hapsilere girmez mi? Birazdan o rakamları da vereceğim. Demek ki bir yerde yanlış yapıyoruz Sayın Bakan. O para sizin cebinizden çıkan bir para değil, devletimizin, milletimizin parası, hepimizin parası. Biz de isteriz ki bu paralar işe yarayan bir şekilde kullanılсын. Bakın, borç batağına girdiği için, yüzde 5.682 oranında borç arttığı için intiharlar da yüzde 33 artmış ülkemizde, yüzde 33 oranında artış var. Gençlere baktığımız zaman, yüzde 20'den fazlası bu intihar edenlerin genç. Demek ki bir yerde siz bu bütçeyi kullanıyorsunuz ama etkili kullanmıyorsunuz, verimli kullanmıyorsunuz, bu bütçe birilerinin cebine giriyor. Bu cebe giden insanlar yoksul insanlar olabilir. Demek ki siz sosyal politika üretmiyorsunuz, sadece sosyal yardım yapıyorsunuz. Onu da seçimden seçime yapıyorsunuz ve oy alıyorsunuz. Bunun başka bir izahı varsa bilimsel olarak, lütfen, birisi bana anlatsın.

Uyuşturucu yüzde 678 artmış Sayın Bakan. Nerede sizin Bakanlığınız? Yüzde 678 oranında uyuşturucu artışı var. Cezaevine uyuşturucu nedeniyle girenler yüzde 355 artıyor. Yani, hem kullanıyor hem satıyor, ticaretini yapıyor. Bonzai kullanımı yüzde 300 artmış. Neredeyiz biz, nereye gidiyoruz? Bu paraları biz nereye harcıyoruz? Kullanma yaşı 10'a düşüyor. Ben bir çocuk hekimiyim, bunun ne demek olduğunu çok iyi bilirim. Kokain kullanımı, yüzde 572 artıyor, artmış. Bunlar benim rakamlarım değil, sizin TÜİK'in ve Hükümetinizin verdiği ama benim üstünde tek tek çalışıp kullandığım rakamlar. Esrar kullanımı yüzde 140 artmış. Bütün bunlar doğrudan sizi ilgilendiriyor Sayın Bakan. Fuhuş oranında yüzde 790,4 artış var ve 300 binden fazla kadın bugün fuhuşa zorlanıyor, bedenleri üzerinden para kazanılıyor. Neredesiniz, neredesiniz Sayın Bakan? Bu paraları siz nereye harcıyorsunuz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AYTUĞ ATICI (Mersin) - "Kömüre verdik." dersiniz, kusura bakmayın...

BAŞKAN - Sayın Atıcı, sözlerinizi tamamlamanız için ilave süre veriyorum.

Buyurun lütfen.

AYTUĞ ATICI (Mersin) - Teşekkür ederim.

Cezaevlerine girenlerin artışı yüzde 437. Öldürenlerin oranı yüzde 261 artıyor. Cinsel taciz yapanların oranı yüzde 444 artıyor. Çocuğu taciz edenlerin oranı yüzde 434 artmış. Neredesiniz? Böyle bir Bakanlık... Kapatsak acaba daha mı iyi? Vallahi düşünelim! Ya, doğru işi yapalım ya kapatalım bu Bakanlığı gitsin!

Kadının toplumdaki yeri: Bakan, müsteşar, genel müdür, valiye bakın, deminden beri onu anlatıyorsunuz, yok. İstihdama bakalım: Yüzde 27,6 sizin rakamınız. İş gücüne dâhil olmayan kadın 20 milyonun üstünde. Neredesiniz? İşsizlik oranı, sizin kitapçığınızdan aldım, 2004'te yüzde 11, 2015'te yüzde 13,2. Yani sizin Hükümet ettiğiniz dönemde kadın işsizliği artıyor. Ne yapıyorsunuz? Şimdi bütçenin tümünü eğer sosyal yardıma ayırırsanız...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Atıcı, bir kere daha süre vereceğim ama lütfen sözlerimizi tamamlayalım.

AYTUĞ ATICI (Mersin) - Sayın Başkan, ben ilgili Komisyonun sözcüsüyüm. O yüzden bunları Sayın Bakana söylemem gerekiyor.

BAŞKAN - Kuşkusuz Sayın Atıcı.

AYTUĞ ATICI (Mersin) - Mikrofon kapalı olabilir. Sayın Bakan rahatsız olursa, arkadaşlar rahatsız olursa susarım ama kurallarınızı bozmak istemem. Benim kendi Komisyonumun Bakanlığı, Sayın Bakan da teşrif edip bizimle muhatap olmadığı için burada söyleyeceğim Sayın Başkan. Onun için sizi sıkmayacağım, politika yapmayacağım, rakam konuşuyorum.

BAŞKAN - Sayın Atıcı, estağfurullah efendim, sıkma değil.

Müsaade ederseniz ben de bir hususu size arz edeyim.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :27/01/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 18

Komisyonun çalışma usulüyle ilgili olarak Komisyonun karar verdiği bir husus var.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Tamam, üç dakika daha izin istiyorum ve kapacağım.

BAŞKAN – Size iki dakika daha vereyim. Lütfen, toparlayın sözlerinizi.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Sayın Bakan, zorla evlendirilen kız çocukları 2015 sonunda 181.036. Neredeyiz, ne yapıyoruz? “Erkeğe öfke eğitimi vereceğiz.” demişsiniz kadına yönelik şiddette. Güzel, iyi bir uygulama. 2014’te 103. Bekleriz ki artsın. 2015’te kaç biliyor musunuz? 13, sadece 13 kişi.

Şimdi, birkaç rakam sizin kitapçığınızdan, belki arkadaşlar not alırlar, sayfa sayfa söyleyeceğim. Sayfa 38, diyorsunuz ki: “Sosyal harcamalar 22 kat arttı.” Hayır Sayın Bakan, artmadı. Yine rakamlarla oynadınız. Yanındaki grafiğe bakarsanız gayrisafi yurt içi hasıla içindeki oranı 2,5 kat artış bile değil. Ne olur, birbirimizi kandırmayacağız. “Yüzde 22 arttı.” demişsiniz. Hayır, gayrisafi millî hasıla içindeki oranı 2,5 bile değil.

Bakın, sayfa 41’de demişsiniz ki: “Muhtaç asker ailelerine yardım programı yapıyoruz ve 125 bin aileye yardım...” Bu nedir biliyor musunuz? Askere gönderdiğimiz Mehmetçiğin yüzde 35’i yoksul, yardıma muhtaç demektir. Neredeyiz, ne yapıyoruz? “GSS prim desteği” demişsiniz, “9,4 milyon kişiye veriyorum.” demişsiniz, güzel. Bu ne demektir biliyor musunuz? Bu kadar insan asgari ücretin üçte 1’inden daha az gelire sahip demektir. Yani, nasıl bakmışız bunu görelim.

Sayfa 44, sağlık yardımından bahsediyorsunuz 0-6 yaş çocuklara. 6 milyondur 0-6 yaş çocuk oranı ve diyorsunuz ki “1 milyondan fazla çocuğa yardım yapıyorum, muhtaç bunlar.” Bunlarla siz kendi kendinizi halka ihbar ediyorsunuz. 6 milyon çocuğun 1 milyondan fazlasını ben yardıma muhtaç kabul ediyorum.

Sayfa 64, evlenme oranları 2009’da yüzde 0,82, 2013’te 0,79. Evlenemiyor insanlar, insanlar parasızlıktan evlenemiyor.

Engellilerle ilgili, sayfa 128... Engelliler önemli mi, sizin alanınıza giriyor mu? Evet, giriyor ama siz ne yapıyorsunuz? 2002 yılında...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AYTUĞ ATICI (Mersin) - ...sizin yapmadığınız bir engelli araştırmasını hâlâ kullanıyorsunuz ve bu konuda yeni bir çalışma yapmıyorsunuz.

BAŞKAN – Sayın Atıcı, çok teşekkür ediyorum.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Son cümlemi de şunu söyleyerek bitireceğim: Şehit yakını ve gazilere yardım yapıyorsunuz ve bu yardımı burada açıklamışsınız, diyorsunuz ki, toplanan paranın faizlerinden, Sayın Bakan, faiz: “276 milyon küsur faizi ben şehit ve gazilere veriyorum.” Bunlar faiz yediklerinden haberdar mı? Haberdar edeceksiniz, diyeceksiniz ki: “Size verdiğimiz yardımlar içerisinde faiz vardır, biz size faiz yediriyoruz.” Siz yazmışsınız buraya işte, sayfa 148. Bunu vermeyin demiyoruz, tabii ki verebilirsiniz ama şehit yakınları, gazi yakınları faiz yediklerini ve bunu da sizin tarafınızdan yediklerini bilmiyorlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Çok teşekkür ederim Sayın Atıcı.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, Komisyonumuza dışarıdan katılan Sayın Atıcı gibi Sayın Çetin Arık’ın da söz talebi vardır, kendisine de beş dakika söz vereceğim, ondan sonra da bir ara vereceğim saat üçe kadar. Bu bakımdan, Sayın Arık, size söz veriyorum, süreyi iktisatlı kullanırsanız çok memnun olurum.

Buyurun efendim.

ÇETİN ARIK (Kayseri) – Sayın Bakan, değerli milletvekilleri, değerli bürokratlar, değerli basın emekçileri; hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının 2016 yılı bütçe sunumu kitapçığına bakıyorum, eviriyorum çeviriyorum ama içerisinde otizmle ilgili hiçbir kavramın olmadığını görüyorum. Bu konuyla ilgili bir bütçenin ayrılmadığını görüyorum ve bu konuda bir ulusal eylem planının da olmadığını görüyorum. Otizm, Sayın Bakan, toplumun kanayan bir yarasıdır ve şu anda 86 doğumdan 1 tanesi otizmlilik olarak doğmaktadır ve bu otizm sadece ilgili aileyi değil, ailenin çevresini de çok geniş şekilde kapsamaktadır; amcalarını, dayılarını, teyzelerini, halalarını, vesaire. Otizm spektrum bozukluğu olan bireylerin eşit haklara sahip olduğu bilincinin geliştirilmesini gerektirmektedir. Şöyle ki: Otizmlilik bir aile bir kreşe müracaat ettiğinde kreşe kabul edilmeyip bu çocuklar sanki iyi terbiye edilmemiş çocuk muamelesi görüyor ve aileler suçlanıyor. Otizmin nedeni belli olmadığı için kesin bir tedavisi de yok ve en etkin tedavisi eğitim, erken dönemde başlayan eğitim. Maalesef, burada da çok ciddi manada sıkıntılarımızın olduğunu görüyoruz. Otizmlilik çocuklara bizde haftada iki saat eğitim verilirken Batı toplumlarında haftalık kırk saattir ve aradaki farka dikkat çekmenizi isterim.

Bir de bu otizm spektrum bozukluğu tanısı olan bireylerin eğitimlerinde nitelikli personel ihtiyacının karşılanması çok önemlidir. Haftada iki saat eğitim veriyorsunuz ama bu eğitimi veren kişi de otizmi bilmiyor. Çocuk gelişimi mezunu ya da lise mezunu ya da orada çaycı olarak başladıkları birine zaman geçtikten sonra “Artık, sen otizmi öğrendin, sen de otizm tedavisi verebilirsin.” denilen merkezlerin olduğuna dikkatinizi çekmek istiyorum Sayın Bakan.

Tabii, otizm spektrum bozukluğu tanısı almış bireyler ve ailelerin sosyal güvenlik, sosyal yardım ve sosyal hizmetlerden yararlanmasının sağlanması ve topluma, yaşama tam katılmalarının sağlanması da gerekmektedir diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ben çok teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, oturuma saat 15.00’te devam etmek üzere kırk beş dakika ara veriyorum.

T B M M
Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :27/01/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 19

Kapanma Saati: 14.15

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :27/01/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 20

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 15.13

BAŞKAN: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

BAŞKAN VEKİLİ: İbrahim Mustafa TURHAN (İzmir)

SÖZCÜ: Mehmet Şükrü ERDİNÇ (Adana)

KÂTİP: Emine Nur GÜNAY (Eskişehir)

(Oturum Başkan Vekili İbrahim Mustafa Turhan tarafından açıldı)

BAŞKAN – Sayın Bakanım, değerli milletvekilleri; 13'üncü Birleşimin İkinci Oturumunu açıyorum. Gündemimizde malumunuz olduğu veçhiyle Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı bütçe, kesin hesap ve Sayıştay raporu bulunmaktadır.

Şimdi görüşmelere kaldığımız yerden devam ediyoruz.

MUSA ÇAM (İzmir) – Özcan Purçu var.

BAŞKAN – Sayın Cora daha önce söz istemişti. Onun zaten kısa. Özcan Bey'e ben bilahare söz vereyim.

Sayın Cora, buyurun efendim.

SALİH CORA (Trabzon) – Sayın Bakanım, Sayın Başkan, çok kıymetli Komisyon üyelerimiz, değerli basın mensupları; Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının bütçesini görüşmekteyiz. Bütçenin hayırlı olmasını diliyorum.

Tabii, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının bütçesinin her geçen yıla göre daha fazla arttığını gözlemlemekteyiz. Bunun da aslında ailenin toplumumuzun temel yapı taşı olarak, temel yapısı olarak kabul edildiği bir ortamda, bir toplumda doğru olduğunu ve bunun sürdürülebilir olmasını ve artmasının da çok doğru olduğunu düşünüyorum.

Tabii, 2002 yılından sonra sürekli, Komisyon üyelerimiz arasında tartışmalar oluyor. Yani, 2002 yılından öncesinin neden sürekli baz alındığını bildiren arkadaşlarımız, Komisyon üyelerimiz, sözcüler oluyor. Tabii, şunu söylemek lazım değerli arkadaşlar: 2002 yılından önce bu ülkede engelli vardı, yoksul vardı; genci, dul, yetim, öksüz, asker, şehit, gazi hepsi vardı. Vardı ama bunlarla ilgili yeterli bir düzenleme var mıydı? Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının o dönem -hatta bir bakanlık nezdinde bile değildi- Devlet Bakanlığı olarak ne tür bir politikası vardı, bunu hepimiz biliyoruz. Bizim dönemimizde yani AK PARTİ hükümetleri döneminde bu kavramlar toplumumuzda önemli bir yer edinmiş, hakikaten özellikle engellilerle alakalı, kadınlara alakalı, kadına şiddetle alakalı çok önemli düzenlemeler oldu. Yani, 2022 sayılı Yasa başlı başına bir devrim niteliğindedir. Bu "devrim" kelimesini, "reform", "milat" gibi kelimelerin çok sıklıkla kullanılmasından yana değilim ama gerçekten 2022 sayılı Yasa'yı defalarca okumuş ve bu konuda birçok konferansa katılmış biri olarak ve sivil toplum örgütlerinde özellikle görme engellilerle alakalı birçok dernekte, kuruluştaki bulunduğum için bu yasanın bir devrim niteliğinde olduğunu onlar da kabul etmektedirler. Önceden, engellisinden utanan bir toplum vardı arkadaşlar; engellisini eve gizleyen, engelli çocuklarını evde odalara bağlayan bir anlayıştan, şu anda, engelli çocuklarıyla beraber, gurur duyan bir toplum hâline geldik. Bu, aslında önemli bir gelişmenin işaretidir. Bununla ilgili yaptığımız, özellikle kanuni düzenlemelerle beraber, pozitif uygulamalarla, fırsat eşitlikleriyle beraber çok önemli mesafeler katettiğimizi bildirmek istiyorum.

Yine, Değerli Bakanımız Zekeriya Bey söylemişti, "Yoksula yardım değil, yoksulluğu ortadan kaldırmak gerekiyor." Doğru bir sözdür, ancak şunu da söylemek gerekiyor: Yoksulluk yani bizim bir gerçeğimizdir ve bu gerçeği ortadan kaldırmak için de bu dezavantajlı gruplara karşı pozitif uygulamaları hayata geçirip onları bir şekilde topluma kazandırmanın ancak devlet desteğiyle beraber olacağını görmemiz gerekiyor. Biz, bu manada, özellikle engellilerle alakalı istihdamı artırıcı politikalar uyguladık ve kamuda 5.777 olan engelli istihdamını şu anda 40 binin üzerindeki rakamlara çıkardık. Özel ve kamu sektöründeki işçi engelli sayısını da 45 binlerden 98 binlere kadar çıkardık. Çalışmayan engellilerin maaşlarını artırdık. Engellilere insan onuruna uygun yaşama koşulları oluşturuldu. Yine, evde bakım hizmetiyle beraber önemli bir düzenleme yapıldı. Ağır engellilerin evde bakım hizmeti karşılığında yakınlarına ödenen ücretle beraber, bu engellilerin toplumdaki dışlanması yönündeki engeli ortadan kaldırmış olduk.

Değerli arkadaşlar, yine önemli gelişmelerden biri de, önemli politikalarımızdan biri de şudur: Daha önce çocuk yuvaları perişan hâldeydi. Ben parasız yatılı öğrenci yurtlarında büyümüş biriyim ve çocuk yuvaları da bulunduğumuz ortamlara çok yakındı ve sürekli gidip geldiğimiz ortamlardı. Perişan durumdalar, içler acısı durumdaydılar. Bir hafta boyunca aynı yemeği yiyen öğrenciler, yetimler, çocuklar vardı. Şimdi baktığımızda, neredeyse, çocuk evleri projeleriyle beraber, bizim bölgemizde "Sevgi Evleri Projesi" olarak da adlandırılıyor, bunlarla beraber çocukları daha sıcak ortamda yetiştirme, büyütme imkânları oluşuyor. Bunun dışında, daha da önemlisi, yine bizim dönemimizdeki politikalarla beraber 4.615 çocuk koruyucu aile hizmetlerinden yararlanmaktadır yani ailenin sıcak ortamından uzaklaşmadan büyüme fırsatı elde etmektedir. Bu, toplumumuzun gelişmesi, toplumdaki ilerleyen zamanlarda oluşan sorunların ortadan kalkması açısından önemlidir. Hiçbir zaman o yuvada yetişen, anne-baba şefkatinden mahrum bir şekilde büyüyen bir çocuk ile bir aile ortamında büyüyen çocuğun bir olması mümkün değildir. Bu manada, biz, evlat edinme işlemlerini de kolaylaştırarak, mevzuat anlamında, evlat edinme oranlarını da artırdık.

Şimdi, tabii, yine burada konuşulmuştu, ben ondan da bahsetmek istiyorum. Bunlara rağmen sorunlar bitiyor mu? Bitmiyor. Özellikle uyuşturucu madde, gençlerimizde, çocuklarda belirli bir yaş oranlarına kadar indi, bu bir gerçektir. Türk Ceza Kanunu'nun 181'inci ve devamı maddelerinde uyuşturucu maddeyle ilgili çok önemli düzenlemeler yapıldı. Yani cezaların artırılması, caydırıcı

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :27/01/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 21

özelliği olabilecek oranlarda cezalar verilmiş olmasına rağmen -yani şu an uyuşturucu madde ticareti suçu on yıldan başlamaktadır- uyuşturucu madde kullananlarla alakalı denetimli tedbirler olmakla beraber -bunların da ceza oranı yükselmiştir ama- bunun sadece cezai düzenlemelerle beraber bertaraf edilmesi mümkün değildir. Bu yönde birçok kurumun, sivil toplum örgütlerinin ve sadece Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının değil, diğer birçok kurumun eş güdümlü çalışma yapması hâlinde bu sorunların aşılabileceğini düşünmekteyim.

Yine şunu söylemek istiyorum: Bu politikaların bir avantajı da -özellikle engellilerle alakalı kısımları izah ettim- yoksullukla alakalı olarak da, bunlar topluma kazandırıldığında yoksulluğun nesilden nesile aktarılmasının da önüne geçilmiş olacaktır yani bunun sadece yoksula Ramazan aylarında yapılan kumanya yardımı olarak nitelendirilmemesi gerekiyor. Yoksullarla alakalı şu anda yaptığımız incelemelerde -yoksulluğun ölçülmesinde dünya genelinde kabul edilen değerler vardır- bu değerlere göre şu anda günlük 4,3 doların altında olan bir kişi yoksulluk sınırındadır. 2002 yılında bu oran Türkiye’de yüzde 30,3’ken 2014 yılında bu oran yüzde 1,62’lere indirilmiştir. Bunun da önemli bir gelişme olduğunu ifade etmek istiyorum.

Yine, Sayın Bakanım, değerli arkadaşlar, bir diğer önemli düzenleme de kadın sığınma evlerinin durumu hakkındadır. Kadına karşı şiddetin önlenmesinde çıkarılan -yine bizim dönemimizde çıkarılan- yasa önemli bir gelişme olmakla beraber, kadın sığınma evlerinin de kurulması bu yönde önemli bir adımdır. Ancak, bu kadın sığınma evlerindeki hem fiziki donanım hem de personel yetersizliği nedeniyle aksaklıklar olduğunu da görmekteyiz. Özellikle bu kadın sığınma evlerinde, bize gelen duyumlara göre -genelde gizli yerlerde oluyor ve herkesin de ziyareti mümkün olmadığı için, bildiklerimizi aktarıyoruz, belki yanlış da söyleyebiliriz- özel güvenlik elemanlarının değil, emniyet mensuplarının, resmî emniyet görevlilerinin olmasında yarar vardır çünkü aksi durumda, kadın sığınma evine gelen bir kadının eşi orada sadece kadını tehdit etmemekte, orada bulunan personeli de tehdit edecek durumlara da karşılaşılmakta ve o kurumun güvenilirliği de sarsılmaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Cora...

SALİH CORA (Trabzon) – Ek süre istiyorum efendim.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sizin dediğiniz tutmadı.

BAŞKAN – Kendisinin beyanı öyleydi ama...

Buyurun lütfen.

SALİH CORA (Trabzon) – İlk kez ben de bu kadar uzun konuştum Garo Bey.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Yok, ben memnuniyetle dinliyorum. Şey tutmadı ama.

BAŞKAN – Buyurun.

SALİH CORA (Trabzon) – Bunları geliştirebiliriz.

Bunun dışında, değerli arkadaşlar, bazı hususları yine söylemek istiyorum: Tutuklu, hükümlü kadroların durumunun iyileştirilmesinde yarar görüyoruz. Cezaevlerinde insan hakları kurullarında geçmişte görev yapmış birisi olarak, oradaki kadın mahkûmların özellikle denetimli serbestlik hükümlerinden daha üst düzeyde yararlanabilmelerinin önünü açan çalışmalar Adalet Bakanlığıyla beraber yapılabilir. Aslında, birçok kadın hükümlüye baktığımız zaman, hani “kader mahkûmu” diye nitelendirebildiğimiz birçok olayı aslında incelediğimizde, buna daha ziyade kadın mahkûmlarda rastladığımızı da belirtmek istiyorum.

Son olarak şunu da ifade etmek istiyorum: Kuruluşlarda kalan çocukların aile yanlarına dönmelerinin teşvik edilmesinin önemli olduğunu ve hiçbir imkânın ailenin yerini alamayacağı kanaatiyle beraber bunun güçlendirilmesini, teşvik edilmesini, SED Projesi’nin devam etmesini istiyoruz.

Ayrıca, kadınlardan özellikle bize gelen şikâyetlerden bir kısmı da, başörtülü kadınların her kurumda çalıştırılmamış olması da bir eksiklik. Başörtülü kadınların polis memuru olamaması aslında şu andaki mevcut düzenlemelere aykırıdır, keyfî bir uygulamayla karşı karşıya kaldığını da göstermektedir.

Bunun dışında ben Sayın Bakanımızdan bir taleple beraber konuşmamı sonlandıracağım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Cora, sözlerinizi tamamlamanız için son defa ek süre veriyorum.

Buyurun lütfen.

SALİH CORA (Trabzon) – Engellilerle alakalı güzel çalışmalarımızdan bahsettik, bunların devrim niteliğinde olduğunu söyledik. Yalnız, engellilerin gelirin, hanedeki toplam gelirin hanedeki kişi sayısına bölünmesi suretiyle, asgari ücretin üçte 1’ini aşması hâlinde engelli maaşı iptal edilmektedir. Bunun doğru bir uygulama olduğunu düşünmüyoruz, fırsat eşitliğine aykırı olduğunu düşünmüyoruz. Sonuçta bir ailede bir engelli varsa onun herhangi bir şarta bağlı olmaksızın bu imkândan yararlanmasını, bir kritere, bir aile, hane gelirine tabi tutulmasının onun özgüveninin gelişmesini, onun toplumdaki sosyal hayata katılmasını engelleyici bir faktör olarak değerlendiriyoruz. Bu konuda çok, çok şikâyetler alıyoruz. Yani daha yeni seçimden çıktık, sahada bunu bizzat gördük. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının yaptığı çalışmalarla beraber çok büyük bir teveccüh aldığımızı ama bunun yanı sıra da uygulamada bu tip aksaklıkların olduğunu görmekteyiz.

Yine, yaşlılarla alakalı notlarımız var ama sürem kısıtlı olduğu için bunları belki daha sonra iletebilirim.

Bu vesileyle, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının yaptığı çalışmalardan dolayı bütün Bakanlığı ve bürokratlarını tebrik ediyoruz. Başarılı çalışmalarının artarak devam etmesini istiyoruz. Bütçesinin hayırlı, uğurlu olmasını diliyor ve teşekkür ediyoruz.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum Sayın Cora.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :27/01/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 22

Sayın Purçu, buyurun lütfen.

ÖZCAN PURÇU (İzmir) – Sayın Başkan, değerli komisyon üyeleri; hepinize saygılarımı sunuyorum. Ben Roman vatandaşlarımızla ilgili konuşma yapmak istiyorum.

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Roman vatandaşların, Roman açılımı dolayısıyla ilgili bakanlığı oluyor. Ama 2010 yılından itibaren başlanılan Roman açılımı sürecinde birçok çalıştay yaptık; Çalışma Bakanlığı, Millî Eğitim Bakanlığı, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ve birçok ilgili bakanlıkla çalıştaylar düzenledik. Bunların hepsine bizzat ben de katıldım, ben de Danışma Kurulundaydım Roman açılımında. Ama orada yapılan bütün planlamalar maalesef toplantı salonlarında kaldı. Şu an itibarıyla Roman mahallelerine baktığımız zaman, Roman yerleşkelerine baktığımız zaman hiçbir şekilde devletin eli uzanmış durumda değil.

Şu an bazı istatistikler vereceğim size. Maalesef üniversitelerin ve devlet eliyle yapılan bilimsel çalışmaların olmadığını söylüyorum. Bunlar çeşitli STK'ların Avrupa Konseyiyle, işte, Hollanda Büyükelçiliğiyle, ilgili kurumlarla ortaklaşa yaptığı projelerin sonunda çıkan istatistikler. Üniversite öğrencileri ve sosyologlarla yapılan istatistiklerin sonucu: Romanların şu an yüzde 96,5'i kayıt dışı işlerde çalışıyor arkadaşlar. Roman çocuklarının yüzde 2'si liseyi bitiriyor, binde 4'ü üniversiteyi bitiriyor. Roman ailelerin yüzde 90'ının evi yok, yüzde 10'u mülk sahibi. Böyle uzayıp gidiyor. Yüzde 43'ü ilkokulu bitiriyor şu an itibarıyla. Onun dışındakiler okuma yazma bilmiyor. Kimlik sorunları had safhada. Barınma, sağlık, ön yargı, ayrımcılık, dışlanmışlık, istihdam gibi büyük yaşamsal sıkıntıları var.

Biz burada neyin kararını vermeye çalışıyoruz? Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının en iyi şekilde bu bütçeden pay alması ve insan onuruna yakışır, insanca bir yaşam sürmesine vesile olmak için burada bütçenin planını yapmaya çalışıyoruz. Türkiye'de şu an Avrupa Konseyinin resmî rakamlarına göre 3,5 milyon ama bizim sahada yaptığımız araştırmalar neticesinde 4 milyonla 5 milyonun arasında Roman vatandaşı yaşıyor. Avrupa'nın en büyük Roman nüfusuna sahip ülkesiyiz şu an Avrupa Konseyi verilerine göre. Ama baktığımızda, şu ana kadar bilimsel olarak Türkiye Büyük Millet Meclisinde hiçbir çalışma yapılmadı, hükümetler nezdinde hiçbir çalışma yapılmadı.

Bu bağlamda, geçen gün Meclisteki konuşmamda da belirttiğim üzere beş yıldan beri oyalama taktiğiyle... Roman Strateji ve Eylem Planı açıklanmadı. Şu an ulusal strateji açıklanmaya çalışılıyor o da açıklanmadı; eylem planı yok ortada. "Eylem planı bugün yarın açıklanacak." deniliyor bir beş on yıl daha bekleyeceğiz ki stratejisi hazırlansın diye. Stratejisi olmayan, bütçede yeri olmayan eylem planını biz ne yapacağız arkadaşlar?

Bakın, şu anda Roman mahallelerinde yoksulluk had safhada. Maalesef eski meslekler öldüğü için gelirleri yok. Dolayısıyla risk altında bu toplum, sosyal risk altında. Uyuşturucu ve madde bağımlılığı had safhada arkadaşlar. Bizim her hafta mahallelerimizde bonzaiden çocuklar ölüyor, her hafta cenazeye gidiyorum ben. Bakın, bu konuda devlet bir düzenleme yapmazsa -biz her gün bir gencimizi kaybediyoruz- 10-11 yaşına indi Roman mahallelerinde açık ve net söylüyorum madde bağımlılığı, illegal işlere bulaşma oranı had safhada. Bundan yirmi sene önce bu oranlar yoktu. O zaman mesleklerimiz vardı; sepetçilik, müzisyenlik gibi ama bunların hepsi ölüyor. Teknoloji arttıkça bunların hepsi öldü gitti ve gelersiz kaldık, işsiz kaldık.

Şunu söylemek istiyorum: Şimdi şu Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının kitapçığında IPA 4 kapsamında Avrupa Birliği ile uygulanacak olan projeden bahsediliyor. Arkadaşlar, 9 ila 10 milyon euro arasındaki proje şu anda bütçeye konulmuş gibi burada hareket edilmesin lütfen. Bu bütçenin yüzde 85'i Avrupa Birliği kaynaklarından gelen bir pay ve bu paranın yüzde 60 ila 70'i arası proje içerisinde insan kaynaklarına ayrılıyor, Romanlara ayrılmıyor, bunun yüzde 20'si toplantı ve seyahat giderleri. Arkadaşlar, bunun çoğu Romanlara yansımayacak, tenceresine yansımayacak, işine yansımayacak. Bu, Avrupa Birliği projesi. Bunu Türkiye Cumhuriyeti bütçesinden yapmış gibi göstermeyelim, kimseyi kandırmayalım. Eğer biz samimi isek bu konuda, eğer bu insanlara el uzatmak istiyorsak, onurlu yaşamalarına eğer olanak tanıyacaksak burada herkes vicdanına baksın ve bu bütçeden acil bir şekilde bu insanların bu sorunlarına pay ayrılсын lütfen.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Purçu, sözlerinizi tamamlamanız için ilave süre veriyorum.

Buyurun lütfen.

ÖZCAN PURÇU (İzmir) – Tamam, tamamlıyorum.

Bu IPA 4 kapsamındaki proje şu anda Roman vatandaşların yarasına merhem değil arkadaşlar. Eğer samimi isek, samimi iseniz Komisyon olarak acil bir şekilde barınma konusunda, eğitim konusunda, madde bağımlılığı konusunda, istihdam konusunda en hızlı şekilde, ivedilikle Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı stratejisini bir hafta içinde hazırlasın bütçeye konulsun arkadaşlar. Bu vicdani bir mesele, insani bir mesele; göreceğiz. Biz de sizi bu bağlamda hangi parti olursa olsun destekleyeceğiz, desteklemeye devam edeceğiz.

İnanın şu an bizden bu konuda planlama bekleyen, yardım bekleyen birçok çocuğumuz var, gencimiz var, kadınıımız var, yaşlıımız var. Vicdanınıza bırakıyorum bunu bu 2016 bütçesinden lütfen buna pay ayıralım arkadaşlar. Lütfen... Biz de bu ülkenin vatandaşlarıyız ama insanca yaşamıyoruz. Bu ülkeyi o kadar çok seviyoruz... Ne kadar seversek o kadar itelendik, o kadar hor görüldük, o kadar dışlandıık artık bizi görün.

Teşekkür ediyorum, sağ olun.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Purçu.

Sayın Çam, buyurun efendim.

MUSA ÇAM (İzmir) – Teşekkürler Sayın Başkan.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :27/01/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 23

Sayın Başkan, Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, Sayın Bakan, kamu kurum ve kuruluşlarının çok değerli temsilcileri, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakan, sizi de kutluyorum, yeni görevinizde başarılar diliyorum. Çok şanslısınız AKP'nin 14'üncü bütçesi ve on dört yıllık bütçe içerisinde toplam 6 bakan Aile ve Sosyal İşler Bakanlığını yürütmüş ve bu 6 bakan içerisinde biri de kız kardeşiniz yani bir noktada kız kardeşinizle halef ve selef oldunuz. İstirdik ki o dönemle sizin şimdiki bu dönemi biraz mukayese edelim ama önümüzdeki günlerde kardeşinizin bakanlık yaptığı dönemle sizin döneminizi mukayese etme şansını yakalayacağımızı düşünüyorum.

Sayın Bakan, geçtiğimiz günlerde bir konuşma yaptınız ve bu konuşmada da "4 ilimizde 12 ilçemizde sıcak süreçler yaşanıyor. O sıcak süreçler yaşanırken biz orada olup bitene seyirci kalamayız. Bütün imkânlarımızla, Bakanlığımın bütün imkânlarıyla her şeyimizle oradayız." biçiminde bir açıklama yaptınız.

Tabii şimdi, Sayın Bakanın yaptığı açıklamayla anlıyoruz ki bakanlık olarak sürece hakimsiniz, hakim gözüktüyorsunuz. O zaman sormak lazım, bahsettiğiniz illerde son durum nedir, kaç güvenlik görevlisi, kaç sivil yaşamını yitirmişti? Bu illerde temel ihtiyaçlara ulaşma konusunda yurttaşlarımız özgürler mi, sağlık haklarını kullanabiliyorlar mı?

"Kimse aç değil, kimse açık değil, herkesin giyeceği, yiyeceği, yakacağı, barınacağı her şeyi ayarlıyoruz." dediniz. O zaman günlerdir basına yansıyan haberlerin gerçeklik payı nedir? Bu konuda gerçekten vatandaşlarımız mağdur değil mi, sıkıntı içerisinde değiller mi? Bunları öğrenmek istiyoruz.

Yine AK PARTİ İl Danışma Kurulu toplantısında yaptığınız konuşmada, geniş konuşmadan sonra da Türkiye'nin ciddi bir muhalefet sorunu olduğunu dile getiriyorsunuz "Muhalefetin millî olamama gibi ciddi bir sorunu var, muhalefetin seviyeye ilgili de bir sorunu var. Muhalefet yapmak iyiyi üretmek demektir, muhalefet yapmak demek güzeli, daha güzeli buldurmak demektir. Bizde ise muhalefet demek yaptırmamak, karalamak, ülkemizi ve milletimizi gidip dışarıda jurnalleme demek." diye bir açıklamanız da var bu Danışma Kurulunda.

24'üncü Dönemde hem Sayın Şahin'le hem de İslamoğlu'yla burada çalıştık. Kuşkusuz Aile ve Sosyal İşler Bakanlığı büyük bir bakanlık. Bu konuyla ilgili çeşitli kalemlerde eleştirilerimiz ve önerilerimiz oldu ama biz bu bakanlığın başında hem bir kadın bakan olması nedeniyle hem de naif bir bakanlık olması nedeniyle üslubumuza ve tarzımıza hep dikkat ettik. Gönlümüz istiyor ki bu bakanlığı temsil eden siz de siyaset yaparken de, bu muhalefeti eleştirirken de üslubunuza biraz daha dikkat etmenizi, muhalefete karşı söylemlerinizde daha dikkatli olmanızı arzularız ve isteriz.

Öncelikle bir konuya kısaca değinmek isterim, çocuk işçilik. Birkaç gün önce Kocaeli'nde bir fırında çalışan 15 yaşındaki Serhat ekmeğe yüklemeye robotuna kolunu kaptırdı ve öldü.

Değerli milletvekilleri, İşçi Sağlığı ve İş Güvenliğinin verilerine göre 2015'te en az 63 çocuk işçinin hayatını kaybettiğini biliyoruz. 2015'te 1.730 iş cinayetinde hayatını kaybeden 18'i 14 yaş altında, 45'i 15-17 yaşlarında çocuklar öldü arkadaşlar iş kazalarında, iş cinayetlerinde.

2013'te 59 çocuk işçinin, 2014'te ise 54 çocuk işçinin öldüğü bilgisi de elimizde. Son üç yılda iş cinayetlerinde yaşamını yitiren 176 çocuk işçinin 92'si tarım, 20'si inşaat, 14'ü ticaret, eğitim, 11'i metal, 6'sı gıda, 6'sı tekstil, 5'i konaklama, eğlence, 5'i taşımacılık, 5'i genel işler, 3'ü kimya, 2'si çimento, 1'i maden, 1'i iletişim, 1'i metal ve bir de sağlık iş kolunda çalışan işçiler. Bu çocuklar okulda olması gerekirken çalışmak mecburiyetinde olmaları nedeniyle hayatlarını kaybeden çocuk işçiler.

Bilindiği gibi, 1999'da kabul edilen ILO'nun Dünyada Çocuk İşçiliğinin En Kötü Koşullarının Ortadan Kaldırılması İçin Acil Eylem Planı adı altında 182 sayılı Sözleşmesi'ne Türkiye taraf oldu ve bu çerçevede Türkiye'de 15 yaşından küçüklerin çalışması yasaklandı ama verdiği rakamların hepsinde de çocuk işçilerin iş cinayetlerine kurban gittiğini birlikte izliyoruz.

Ülkemizde 1 milyon dolayında çocuk işçi var ne yazık ki. Diyoruz ya Türkiye, dünyanın en büyük 16'ncı ekonomisi, Avrupa'nın 6'ncı büyük ekonomisi; tablo ortada. Bu çocukların önemli bir bölümü tarım, inşaat gibi mevsimlik işlerde çalışıyorlar, çöp toplayıcılığı olmak üzere birçok işi yüklenen çocuk işçilerden özellikle kız çocukları sektörün görünmez gücünü oluşturarak daha fazla yıpranmaktadır. İnşaat işlerinde erkek çocukları sadece hafif, yardımcı işler yapmaz bizzat tehlikeli işler de yapar ve emek sömürsüne kurban ediliyorlar.

AKP Hükümeti eliyle zorla getirilen 4+4+4 sistemiyle temel eğitim yaşının 5-13 yaş aralığına çekilmesi sonucu ortaokulun bitiş yaşı yani çocuk işçiliğinin yaygınlaşma yaşı fiilen 13'e düşmüş durumdadır arkadaşlar. 4+4+4 ile Türkiye'de artık fiilen çocuk işçilik 13 yaşına düşmüş durumdadır. Çocuk işçiliğinin her geçen yıl artmasını, binlerce çocuğun eğitimin dışına zorla itilmesini ülkemizin geleceği açısından önemli bir tehlike olarak görüyorum.

Değerli milletvekilleri, Kasım ayında yayınlanan 2015 Yılı Küresel, Toplumsal Cinsiyet Uçurumu Raporu'na göre genel sıralamada Türkiye 145 ülke arasında 130'uncu sırada. Geçtiğimiz yıl 125'inciydi, bu yıl 130'a geldi. Hakikaten Hükümetin büyük bir başarısı olduğunu da teslim etmemiz gerekir.

Verilere kısaca bakarsak: Kadın üst düzey yönetici sayısında 109'uncu sıradayız. Ülkemizde 100 kadından 13'ü üst düzey pozisyonlarda görev yapıyor. Kadın çalışan sayısında 103'üncü sıradayız. Ülkemizde 100 kadından 37'si çalışıyor. Parlamentodaki kadın parlamenter sayısında 86'ncı sıradayız. Türkiye Büyük Millet Meclisinde 100 milletvekilinin 18'i kadın. Kabine açısından değerlendirdiğimizde ülkemiz 139'uncu sırada yer alıyor. Kabinenin yalnızca yüzde 4'ü kadın bakanlardan oluşuyor. Ücret eşitliğinde 82'nci sıradayız. Rapora göre, ülkemizde 1 erkek çalışanın kazandığı 100 dolara karşın, aynı işi yapan bir kadın çalışan maalesef 80 dolar kazanıyor. Eğitimde cinsiyet eşitliği ve okuryazar kadın oranında 105'inci sıradayız. Ortaöğretimde 101, yükseköğretimde

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :27/01/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 24

100' üncü sırada yer alıyor. Üniversite mezunu kadın oranı yüzde 47 ancak bu oranın yarıya yakın kısmı iş hayatında ne yazık ki yer almıyor.

AKP Hükümeti ve bu siyasi anlayışıyla ne yazık ki, bu oranların değişmesini çok beklemiyoruz. Çünkü sizler kadının toplumdaki yerini ancak aile içinde tanımlıyorsunuz, annelik ve ev hanımlığından başka bir kariyer planlaması yapmasını istemiyorsunuz. Fakat biliyoruz ki, kadın ve erkeğin eşit olduğu, kadınların güçlü ve bağımsız olduğu, karar verme süreçlerine erkeklerle eşit düzeyde katılabildiği ve tam anlamıyla eşit yurttaş olduğu bir toplum, özgür ve demokratik toplum olabilir. Böylece de tüm bu sıralamadaki yeri değişebilir. Ama bunu sağlayamadığımız sürece Türkiye'de eşitliği yakalamamızın da söz konusu olması mümkün değil.

Önemli bir konu da, yıllardır dile getirdiğimiz kadına yönelik şiddet konusudur arkadaşlar. Şiddet, azalmıyor ne yazık ki akıl almaz derecede artıyor. Bu ülkede her gün kadınlar tanıdığı erkekler tarafından öldürülüyor. 2015 yılı sonu itibarıyla erkek şiddetine kurban gitmiş kadın sayısı 303'e yükselmiş arkadaşlar. Eminim hiç birimiz Özgecan'ı unutmadık, unutamayacağız da. Özgecan'dan sonra kaç kadın öldürüldü ve Hükümet bu süreçte ne yaptı, hangi önlemleri aldı onu da burada Sayın Bakandan duymak ve öğrenmek isteriz. 2015'te öldürülen kadınların 30'u devlet koruması altındayken öldürülmüş arkadaşlar; önemli bakın. Devlet koruması altındayken öldürülüyor arkadaşlar. Demek ki bu yakıcı sorunun çözümünde attığınız adımlar yeterince caydırıcı değil. Bu önemli sorun karşısında etkili önlemler ne yazık ki alınmıyor, iyi hal indirimleri ve cezasızlıkla âdeta teşvik edici bir rol oynuyorsunuz.

Türkiye'de şiddete maruz kalan kadınların çok büyük bir kısmı resmî kurumlara ya da STK'lara başvuramamaktadır. Sadece yüzde 3'ü yaşadıkları aile içi şiddeti muhtar, polis, jandarma, avukat ya da savcıya anlatabilmektedir, diğerleri ne yazık ki, can güvenliği ve korku nedeniyle ilgili ve yetkili mercilere bu şikâyetlerini iletememekte dirler.

Haklarını bilememek ve hizmetler hakkında bilgi sahibi olmamak, kurumlara başvurmanın önemli nedenlerinin başında geliyor. Ayrıca, hizmetlerin yaygınlık ve nitelik itibarıyla yetersiz olması olumsuz etkenlerdendir. Polis karakollarında, aile mahkemelerinde ve danışma merkezi ya da sığınma evi gibi kurumlarda gizliliğe dikkat edilmemesi de kadınların başvurmama nedenleri arasındadır. Şiddet karşısında kadınları korumakla yükümlü kolluk güçleri, hâkim ve savcılarının çeşitli araştırmalarda ortaya koyulan "Kocandır, döver de sever de." yaklaşımı, kadınları şiddet karşısında savunmasız ve ne yazık ki çaresiz bırakmaktadır. Özellikle kolluk kuvvetleri tarafından sergilenen bu davranışlar karşısında, bu tutumları değiştirmeye yönelik güçlü bir siyasi irade gösterilememektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Çam, ilave süre veriyorum efendim.

Buyurun lütfen.

MUSA ÇAM (İzmir) – Teşekkür ederim.

Bu nedenle de şiddet mağduru kadınlar eve kapanmakta, sosyal yaşamdan kopmakta ve de şiddete uğradıklarında da ne yapacaklarına ilişkin bilgiye ulaşamamaktadırlar. Bu durumun AKP hükümetlerinin anlayış ve vizyonu ile de çözülemeyeceği artık gün gibi ortadadır. Kadını ikinci sınıf gören her tür değer yargısıyla mücadele etmek devletin temel görevidir. Bunu devletten talep etmek de, kadınların hakkıdır. Sizin göreviniz de bu taleplere karşılık vermek ve Cumhurbaşkanının "Kadın ile erkek eşit değildir." söyleminden çıkıp esaslı ve ciddi adımlar atmaktır arkadaşlar. Sayın Cumhurbaşkanının dediği gibi "Kadın ve erkek asla eşit olamaz." söylemini hep birlikte rafa kaldırmamız gerekiyor.

Önemli bir konu da sosyal yardımlar konusudur. İktidar ve yandaşları, yoksulluk içinde temel gereksinimlerini karşılayamayan ve en düşük düzeyde yaşamlarını sürdürmekte güçlük çeken aile ve kişilere temel yaşam desteği için sosyal yardımları artırmayı ve bu yardımı nakdî olarak yapmayı seçim bildirgelerine alan siyasi partilere "Kaynak nerede?" diye sorabilmektedirler. Bu anlayış, Hükümetin, sosyal yardımları aslında sosyal bir hak olarak değil lütf gibi gördüğünü ve vatandaşın siyasal tercihini belirlemede bir tür rüşvet olarak kullandığını göstermektedir; bu kabul edilebilir bir durum değildir.

Ayrıca, düzenli yayımlanan sosyal yardım istatistikleri -benden önceki konuşmacı MHP milletvekili söyledi- Sayın Bakan 2013 yılından itibaren yayımlanmıyor. 2013 yılına kadar bu istatistiklerin tamamı Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının web sayfasında yayımlanıyordu ama 2013 yılından sonra kaldırıldı. Sizden rica ediyoruz, eksik olabilir, yanlış olabilir ama bu verilerin tamamının İnternet sayfasında yayımlanması ve bizim onları takip etmemiz gerekiyor. Varsa eksikler, yanlışlar onlar düzeltilir ama yayımlanmaması o zaman sanki birtakım şeyler gizleniyor, saklanıyor ve kaçırılıyor anlamı taşır ki, bunu doğru bulmuyoruz. Örneğin, toplam sosyal yardım harcamaları, sizin iktidara geldiğiniz 2002 yılından, 2014 yılına kadar kademeli olarak artırılmış.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Çam, son söz için size süre vereceğim ama önce salondaki hazirunun bir hususta dikkatlerini istirham ediyorum. Lütfen, değerli katılımcılar, salonda bir uğultu var ve hakikaten ben sayın hatibi izlemekte güçlük çekiyorum. Lütfen, sizi sükûnete davet ediyorum.

Sayın Çam, size de sözlerinizi tamamlamak için ek süre veriyorum.

Buyurun lütfen.

MUSA ÇAM (İzmir) – Yani, 2002 yılında iktidara geldiniz ve 2016 yılına kadar toplam sosyal yardım harcamalarında çok ciddi artışlar var. O zaman aklımıza şu geliyor; Türkiye'de yoksulluk her geçen gün artmış demektir. Neden insanlara sosyal yardım yapılır? Bir ihtiyaçtan kaynaklandığı için yapılır. Oysa bizim Türkiye'de yoksulluğu ortadan kaldırmamız, istihdam yaratmamız gerekirken ne yazık ki ama ne yazık ki sadece yoksulluğu yönetir duruma gelmiş ve Türkiye'de yoksulluğu ortadan kaldırmak için herhangi bir

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :27/01/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 25

proje veyahut da yoksulluğu ortadan kaldırmak için bir çaba ve gayret içerisinde değiliz. İnsanları âdeta yoksulluğa muhtaç etmek, mahkûm etmek ve sonra da bu sosyal yardımlarla onları yönetebilir duruma getirmiş olmaktadır arkadaşlar. Dolayısıyla bizim öncelikle insanlara balık vermeyi değil, balık tutmayı öğretmemiz gerekiyor, onlara yeni iş ve meslek kazandırmamız gerekiyor ve onlara yeni istihdam alanları yaratmamız gerekiyor. Evet, kuşkusuz yardıma ihtiyacı olan insanlara da devlet, sosyal devlet olarak, hukuk devleti olarak elinden gelen yardımı yapmalı ve onlara elini uzatmalıdır ama öncelikle ve öncelikle bizim yoksulluğu ortadan kaldıracak projeleri yürürlüğe sokmamız ve yoksulluğu yönetmekten çok yoksulluğu ortadan kaldıracak bir mücadeleyi ortaya koymamız gerekir diyorum, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ben teşekkür ederim Sayın Çam.

EBUBEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Sayın Başkanım, kısa bir söz istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun lütfen.

EBUBEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Sabahki söz aldığım bölümde eksik kalan ve çok önemli bir hususta Sayın Bakanın ve bürokratların ilgisine sunmak istediğim bir konu var, onu paylaşmak istiyorum.

Bu sosyal yardımlar hususunda şöyle bir eleştiri var -bunun iyi niyetli ve çözüme yönelik bir eleştiri olduğunu düşünüyorum- karşılıksız olarak değil de -özellikle kadınlarla ilgili olan kısmı kastediyorum sosyal yardımların- okullar, anaokulları, yaşlı bakımı, hastaneler gibi, kadınların daha mahir olduğu çalışma alanlarıyla ilgili olarak bir teklif var; onu paylaşmak istiyorum. Yani biz bu sosyal yardımları yapıyoruz, hem o yardımı âdeta bir muhtaçlık duygusuyla değil, hak ederek almış olmak -ki burada sanırım Çalışma Bakanlığıyla da ortak bir mesai gerektiriyor- hem de izzet ve onurunu o kişinin koruyucu bir önlem olarak sunmamız gerekebilir.

Bir de paylaşmak istediğim bir konu daha var. Bu yaşlı evliliği meselesinde belki tekrara düşüyorum ama şöyle bir hukuki boyutu daha var, on yıllı aşkın süre serbest avukatlık yaptım ve onun da ötesinde herkesin mutlaka kendi seçim alanında buna dair tecrübeleri vardır. Artık şu tipler türedi yani yaşlıların evliliğindeki sorunlardan dolayı, özellikle Suriye başta olmak üzere göçmen yani zaruri göçmen durumundaki veya mülteci durumundaki veya sığınmacı durumundaki bayanlarla evlilik hususunda âdeta bir ticaret gelişmeye başladı ve ciddi dolandırıcılıklar, hukuken ciddi dolandırıcılıklarla baş başayız. Bu noktada Adalet Bakanlığımızla ortak bir çalışma yapılarak hukuki yaptırımını özelleştirerek artırmak noktasında bir teklifimiz var. Yani o konuda özel bir hükme ihtiyaç olduğunu düşünüyorum çünkü zaman zaman ispatla ilgili olarak sorunlar yaşanıyor. Bu da hukuki noktada sizin desteğinize muhtaç bir konu. Bir de tabii şunu paylaşmak isterim: Sayın Musa Çam, konuşmacı, yine o klasik, basmakalıp AK PARTİ'ye isnatlarda bulundu ama şunu herhâlde hiçbirimiz yadsıyamayız...

MUSA ÇAM (İzmir) – Siz de basmakalıbı kaldırın, daha açık konuşun.

EBUBEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) - Sabrederseniz gelececek.

Kadının sadece evde olması gerektiği yönünde bir bühân AK PARTİ'ye yönelik. Şimdi İstanbul Anlaşması diye bir anlaşma var. Bu, uluslararası noktada gelinebilen en üst hukuki sözleşme ve bu işin mimarı Türkiye hatta bazı Batı'lı -tırnak içinde- modern ülkeler buna imza koymaktan imtina etmekte. Bunlar AK PARTİ'nin tabii vizyonunu ifade eder. Bir de günlük hayattan bir şeyi söyleyeyim. Hesap basit, kadınlardaki oy oranına bakarsanız, AK PARTİ'nin oy oranı şu an yüzde 60'lara falan vuruyor. Herhâlde günlük hayatta o kadın bilemiyor mu acaba...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Gizligider, lütfen, istirham edeceğim, son defa olarak sürenizi uzatıyorum.

Buyurun.

EBUBEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) - Çok teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Şunu tekrar ederek cümlemi bitireyim. O kadın acaba bilemiyor mu günlük hayatında geçmiş iktidarlarla hâlihazırdaki iktidarın hayatını ne kadar kolaylaştırdığını ve hak ettiği değeri hangi politikalarla bulduğunu? Bence bu somut, tartışmasız, ortada büyük bir gerçek olarak duruyor.

Teşekkür ediyorum. saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Gizligider.

Buyurun Sayın Paylan.

Süreniz on dakika.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Başkan, sayın milletvekili arkadaşlarım, Sayın Bakan, sayın basın mensubu arkadaşlar ve sayın bürokratlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum, hayırlı olsun diyorum bakanlık bütçemiz.

Sayın Bakan, konuşmama başlarken maalesef üzücü bir haberle başlamak durumundayım. Bakın, Cizre'de 27 yaralı tam beş gündür bir evin bodrumundaydı, bundan mutlaka haberiniz var çünkü ülke gündeminde ve beş gündür oraya bir ambulans gitsin, bu yaralıları alıp sağlık hizmetine ulaştırsın diye mücadele veriyoruz, Türkiye gündemine taşımaya çalışıyoruz. Bu beş günde...

MİKAİL ARSLAN (Kırşehir) - Önce şehitlere bir başsağlığı dile.

GARO PAYLAN (İstanbul) - Tam 4 arkadaşımız...

MİKAİL ARSLAN (Kırşehir) - Allah rızası için başsağlığı dile.

GARO PAYLAN (İstanbul) - Bakın bunlar bu ülkenin vatandaşları.

MİKAİL ARSLAN (Kırşehir) - Önce oradan başlayın!

GARO PAYLAN (İstanbul) - Bir sus, bir sus, dinle,

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :27/01/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 26

MİKAİL ARSLAN (Kırşehir) - Dinliyorum

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, lütfen hatibe müdahale etmeyelim.

Buyurun Sayın Paylan, siz devam edin Sayın Paylan.

ŞİRİN ÜNAL (İstanbul) - Beynimizi yıkadınız

GARO PAYLAN (İstanbul) - Daha çok yıkayacağız, merak etmeyin. İnsan öldü, insanlar ölüyor.

MİKAİL ARSLAN (Kırşehir) – Evet, bugün 3 şehit oldu.

GARO PAYLAN (İstanbul) - Allah rahmet eylesin.

MİKAİL ARSLAN (Kırşehir) – Ha, çok şükür. Şunu diyeceksin, bunu istiyorum.

GARO PAYLAN (İstanbul) - Tamam babam, cümleme daha yeni başladım, notlarımda var.

MİKAİL ARSLAN (Kırşehir) – Hayır, oraya başlayacaksın.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, lütfen, hatibe müdahale etmeyin.

GARO PAYLAN (İstanbul) - Neyle başlayacağıma sen mi karar vereceksin?

MİKAİL ARSLAN (Kırşehir) - Üzücü bir haber deyince önce...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ya, oraya bir şey eder misiniz?

BAŞKAN – Sayın Paylan, söylüyorum. Siz, lütfen... Bakın, sürenizi de baştan başlatıyorum.

GARO PAYLAN (İstanbul) - Devamını dinleseydiniz.

27 arkadaşımızın bulunduğu yere ambulanslar ulaşsın diye mücadele veriyorduk ve az önce gelen haber -umarım doğru değildir ama pek çok haber ajansında var- oraya yapılan top atışları sonucunda, bu sabah daha yoğun bir şekilde o ev, o bodrum çökmüş durumda ve muhtemelen altındaki insanların büyük çoğunluğu hayatını kaybetmiş durumda. Yani beş gündür bir ambulansı oraya ulaştırıp tamamı sivil olan, büyük çoğunluğu 11 ile 25 yaşında olan çocukların -3'ü de ağır yaralıydı zaten geride kalanların- şu anda o bodrum -o insanların- üzerine çökmüş durumda. Maalesef böyle kötülüğün sıradanlaştığı günlerden geçiyoruz. 3 askerimiz de bugün hayatını kaybetti, Allah'tan rahmet diliyorum. Ve çatışmalı günler, o şehirlerde, siz Aile ve Sosyal Politikalar Bakanısınız, pek çok aileyi evinden etti, yurdundan etti. 1990'lı yıllarda bu ülkede binlerce köy yakıldı ve milyonlarca insan köyleri boşaltıp büyük şehirlere göç etmek zorunda kaldılar, yerlerinden yurtlarından edildi, hâlâ onun travmaları toplumun üzerindedir, 1990'lı yılların travmaları. O yıllardaki uygulanan politikalar, kontrgerilla güçlerinin yaptığı insanlık dışı infazlar hepsi hafızalarımızda ve toplumda hepimiz yaralandık ve hastalandık çünkü her ölüm toplumda insanların kalbinden bir şey koparır ve insanlıktan bir şey eksildir. Bu günlerde de her ölüme -asker, polis, sivil kim olursa- biraz daha insanlığımızdan eksiliyoruz ve şu anda güvenlik güçleri... Bakın, asker bütün güçleriyle orada jandarma, polis, polis özel harekât ve tamamen güvenlikçi politikalara terk edilmiş durumda o şehirler, o ilçeler ve şehirlerin fotoğraflarına eminim bakıyorsunuzdur çünkü pek çok sitede var. Yani bir Felluce'den bir Halep'ten hiçbir farkı kalmamış durumda yani ateş açılmamış, tank ateşiyle vurulmamış neredeyse ev kalmamış. Hani "ev, ev" deniyordu ya, o gerçekten de pratikte şu anda Genekurmay güçleri, ordu güçleri, polis güçleri tarafından uygulanıyor ve her ateş edilen yerde kim var kim yok diye bakılmadan oralar insansızlaştırılıyor ve yüz binlerce insan şu anda ya orada ölüme terk edilmiş durumda ya da göç etme durumunda ve bunlar pek çok mağduriyet yarattı ve yaratmaya devam ediyor. Bu, Bakanlığınızın mutlaka bir konusudur, bununla ilgili ne düşünüyorsunuz? Bir: Bu yangını durdurmakla ilgili. İki: Bu yangında mağdur olan yüz binlerce insanla ilgili ne tip tedbirler düşünüyorsunuz? Bazı tedbirleri aldınız mı? Su anda devrede misiniz? O ilçelere gitmeyi düşünüyor musunuz? O ilçelere gidip bu yangını durdurmakla ilgili ne düşünüyorsunuz? Mutlaka bununla ilgili adımlar atmanız gerekir diye düşünüyorum.

Şimdi, Bakanlığınız çok önemli bir bakanlık ve Bakanlığınızın ismi biliyorsunuz Kadın ve Aileden Sorumlu Bakanlıktı. Şimdi, ise Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı yani "kadın" ismi düşürüldü az önce sayın milletvekilimiz bayan... "Kadın" da demekten imtina ediyoruz, kadınlara "kadın" diyemiyoruz daha ama o "kadın" ismi keşke oradan düşmeseydi yani bir cinsel kimliktir ve isimle hitap edilmelidir. Hep "bayan" diye bir ifade kullanılır, eminim sizi de rahatsız ediyordu bu konu. "Erkek" denir ama "kadın" denemez ne hikmetse. Ben "kadın" diye hitap ediyorum ve Bakanlığınızda da "kadın" isminin geçmesini çok önemsiyorum. Bununla ilgili bir öneriniz olacak mı? Yani "kadın" isminin yani aynı zamanda kadın bakanlığı olduğunuzu... Yalnızca aile değil çünkü. Bakın, kadınlar yalnızca evli oldukları zaman ilgi konusu olmamalı çünkü dezavantajlı bir cinsiyet grubudur. Binlerce yılın bir dezavantajı vardır ve bu dezavantajı gidermek için kadının pozitif ayrımcılığa ihtiyacı vardır. Bunu çok iyi biliyorsunuz eminim ve "kadın" ismini orada korumak da bence çok önemli. Yalnızca aile bakanlığı olarak bakmamamız lazım, bir kadın evleninceye kadar da, sonra -umarız az olur ama- boşandığında veya hiç evlenmediğinde... Pek çok kadın var bu noktada. Bütün bu kadınların dezavantajlı durumlarıyla ilgili ve pozitif ayrımcılık çerçevesinde onları hayatın içine katmak için pek çok sorumluluğunuz olmalı ve "kadın" ismini tekrar Bakanlığınıza bence kazandırmalısınız.

Ve kadını hayatın içine katma meselesi... Bakın "pozitif ayrımcılık" dedim. Şimdi, doğurganlık elbette bir mesele, doğurganlık düşüyor ve bu mutlaka yükseltilmeli, ben de bu konuda aynı görüşteyim ancak burada kantarın topuzu kaçmamalı. Yani bu konudaki tedbirlerinizi düşünüyorum, merak ediyorum. Pek çok yasa önerisi geliyor, işte kadınlar doğurganlığı artsın diye pek çok teşvik, burada torba yasalarda geçti. Ancak bu şunu getiriyor... Bir de kısmi çalışmalı bazı tedbirler de alındı, bunlar eş zamanlı oldu. Ancak bu şunu getirebilir: Bakın, kadınların daha çok kısmi zamanlı ve güvencesiz işlerde çalışması eğilimini getirebilir. Bu konuda ciddi endişelerimiz var. Yani kadınlar yalnızca part-time kısmi zamanlı çalışmalarda değerlendirilecek. Bunlar da biliyorsunuz çoğunlukla güvencesiz işler. Bu konuda da mutlaka bir tedbir almanız gerekiyor ve pek çok işveren dostumla konuştum "Şu tedbirlerden sonra, artık, daha az kadın çalıştırmayı düşünüyorum." diyenler oldu. Sebabi şu çünkü ya sık sık doğum izinleri, sürekli bu yeni haklar.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :27/01/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 27

Tamam, bunlar olsun ama bunlar aynı zamanda işverenleri eğer ki teşvik noktasında eksik bırakılırsa -ki bence son yasalar bu noktada eksik- yani kadın istihdamını artırmak yönünde teşvikler... Yani iş yerlerinin bu yöndeki motivasyonunu düşüren hamleler yapıldı. Şu anda pek çok iş yeri artık "Yeni işçi aldığımda erkek alacağım." diye söylüyor. Yani bu ciddi bir handicap. Bu yönde ne tip tedbirler düşünüyorsunuz, çok merak ediyorum.

Sayın Bakan, elbette ki insan... Hani, kardeşiniz bakandı beş yıl önce. Benim kardeşimle siyasi düşüncelerimiz de farklı farklı, farklı düşünebiliriz ancak kardeşinizin bir cümlesi vardı. Yani siz sakın üzerinize alınmayın, öyle bir şeyle itham etmiyorum, aynı düşündüğünüzü de umut etmek istemiyorum. "Eş cinsellik bir hastalık ve tedavi edilmesi gereken bir hastalıktır, tedavi edilmesi gerekir." diye bir cümle kurmuştu.

Şimdi, bu toplumda kadınlar elbette ki ciddi bir dezavantaj yaşıyorlar ama cinsel yönelime, cinsiyet kimliği anlamında en dezavantajlı durumda olanlar LGBTİ bireylerdir çünkü onlar yok sayılırlar, cinsiyetlerinden dolayı, cinsel tercihlerinden, yönelimlerinden dolayı cinayete, katliama uğrayabilirler. Pek çok örneği vardır, her yıl onlarca LGBTİ birey yalnızca cinsel yönelimlerinden, kimliklerinden dolayı öldürülürler ve ayrımcılığa uğrarlar yani bir ev kiraya verilmez, işe alınmazlar, pek çok dezavantajlı durum yaşarlar. Bununla ilgili düşüncelerinizi merak ediyorum. Türkiye'de LGBTİ bireylerle ilgili, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ne düşünüyor, ne tip tedbirler alıyor, ayrımcılığa uğramamaları için, nefret suçlarına uğramamaları için ne tip tedbirler alıyorsunuz?

Bakın, dün, Sayın Lütfi Elvan "İnsan Hakları Kurumunu 'İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu' olarak ihdas edeceğiz." dedi. Şimdi, eşitlik kurumunda... Bence mutlaka Bakanlığınız müdahil olmalı çünkü Bakanlığınızın politikalarında din, mezhep, etnisite, cinsel kimlik ve cinsel yönelim meselesinde ayrımcılık olup olmadığına dair veya kurumunuzun bütün çalışanlarının bu yönde eğitimden geçip geçmediğine dair ciddi kuşkularım var. Yani bu yönde ne tip eğitimler yapıyorsunuz kurumunuzda yani her yönden ayrımcılık ve nefret suçuna dair tedbirler? Çünkü Bakanlığınızın personeli bir hizmet verirken karşısındakinin kimliğine, etnisitesine, dinine, inancına, mezhebine, cinsel kimliğine yönelimine bakmamalı, nötr olmalı. Bu yönde bazı kuşkularımız var. Bu yönde umarım ki eğitim çalışmalarını planlıyorsunuzdur çünkü bu yönde eksik eğitimler olduğuna dair bazı işaretler var. Her yönden bu ayrımcılığın olmaması için ne tip tedbirler aldınız veya almayı düşünüyorsunuz? Bunları ciddi anlamda merak ediyorum, sizden duymak istiyorum.

Bir de, Sayın Bakan, ülkemizde pek çok mülteci var, buraya sığınmış insan var ve aile olarak da var, birey olarak da var. Bunlarla ilgili ne tip tedbirler aldınız, ne tip çalışmalar yapmayı düşünüyorsunuz veya yapıyorsunuz, Bakanlığınız ne kadar bu konuda iştiğal ediyor yoksa yalnızca diğer bakanlıkların konusu olarak mı bıraktınız, bu konuya müdahil oldunuz Bakanlık olarak? Çünkü bütün politikalarınız aynı zamanda mülteci aileleri veya bireyleri de ilgilendirir. Kadınlar, oradaki dezavantajlı durumda olan özellikle kadınlar, onlarla ilgili, kadın ve çocuklar ve aileler boyutuyla veya bireyler boyutuyla ne tip tedbirler aldınız veya almayı düşünüyorsunuz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

(Oturum Başkanlığına, Başkan Süreyya Sadi Bilgiç geçti)

BAŞKAN – Lütfen toparlayalım Sayın Paylan.

GARO PAYLAN (İstanbul) - Evet, şimdilik bu kadar.

Teşekkür ederim Sayın Bakanım.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Paylan.

Sayın Günal, buyurun lütfen.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli Komisyon üyeleri, değerli bürokrat arkadaşlarım, kıymetli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum. Öncelikle Sayın Bakana hayırlı olsun diyoruz.

Sayın Bakan, bizim yeni bakanlara avansımız var ama Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına ekstra bir avansımız daha oluyor yani kadın bakan oldukları için değil, konunun hassasiyeti ve sosyal devlet olmanın gereğini yerine getiren bakan oldukları için. Hele bu söylediğimiz söze uyarlarsa süre boyunca bir artı avans daha oluyor, fazla siyasete Bakanlığı buluşturmadan devlet adına sosyal bir devlet olmanın gereğini yerine getirirlerse o zaman avanslarımız giderek artıyor, geriye de istemiyoruz. Öncelikle Bakanlığınızın ayrıcalığını söylemiş olalım.

Tabii, sosyal devlet olmak sadece Anayasa'mızda yazan bir şey değil, sizin yapmış olduğunuz bu işlevler her ne kadar yapısal birtakım sorunlar olsa da kurumsal bazı eksikliklerimiz olsa da Türk devlet geleneğinde baştan beri var olan işlevlerimizden bir tanesi. Ta Göktürk kitabelerinde Bilge Kağan'ın taşa vurduğu şeylerde, devleti topladıktan sonra en sonunda söylediği şey yine odur. "Milleti kalkındırayım, besleyeyim diye seferler yaptım." dedikten sonra dönüp bu dağınık milletle ilgili "Açları doyurdum, çıplakları giydirdim, yoksul milleti zengin ettim." diye devam eder, "Az milletimi çoğalttım, artık kötülük yok. Ötüken'de durduğumuz sürece- yani töreye bağlı olduğumuz sürece- Türk milletine de kötülük olmaz." diyor. "Töre" dediğimiz şey de işin manevi boyutu, kuralları, geleneklerimiz, göreneklerimiz, devlet yönetim şeklimiz. Onun için bu Bakanlığı önemsiyoruz. Dün Diyanet İşleri Başkanlığımızın bütçesi vardı. Orada da söyledik, bu kurumlar kesinlikle siyasete kurban edilmemesi gereken, "alet" demiyorum bakın, kurban edilmemesi gereken kurumlar.

Milliyetçi Hareket Partisi olarak bizim şimdi değil, ta 60'lı yıllardan beri söylediğimiz bir sosyal güvenlik sistemi vardı. Aslında sosyal yardımların da bunlarla beraber tamamının birleşmesi lazım. Her ne kadar sizde şimdi sosyal yardımlarla ilgili birim olsa da bu bizim istediğimiz düzeyde bir kurum değil. Sosyal güvenlik sistemiyle beraber farklı bir şekilde bürünmesi gerekiyordu.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :27/01/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 28

Tabii, bu çerçevede bakınca da önce tek tek rakamları konuşmaya vaktimiz yok yani şu şöyle oldu, bu böyle oldu değil, ben daha çok işte burada yaşamış olduğumuz ahlaki yozlaşmadan, küreselleşmeyle beraber her şeyi tüketen bir toplum olmanın getirdiği aile değerlerinin aşınmasından bahsetmek için böyle bir giriş yaptım. Asıl sorunumuz bence bu. Az önce Sayın Gizligider kısmen söyledi başlarken.

Değerli arkadaşlarım, burada, zannediyorum, ilk Sayın Temizel de benzer şeylerden bahsetti, yoksulluğun azaltılması ile yoksulluğun yönetimi gibi. Ben de benzer şeyleri söylüyorum ama asıl olan burada onların gitmesi için önce bizim bir anlayışımızı değiştirmemiz lazım. Yani biz, sadece, tamam, bugün yoksul var, yardım edelim, olayı çözelim. Şiddet var, bunları sığınma evine alalım, olayı çözelim. Taciz var, tecavüzcüleri cezalandıralım.

Peki, bu sosyal doku nasıl düzelecek Sayın Bakanım? Yani Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, sosyal ödemeler bakanlığı değilsiniz. Yani sadece tedavi bakanlığı, geçici olarak değil, ondan sonra sağlığını nasıl devam ettireceğimiz konusunda da bazı çalışmalarımız olması lazım. Onun için de biz MHP olarak hem Diyanet İşleri Başkanlığına söylediğimiz şey, Millî Eğitim Bakanlığına söylediğimiz şey, okullardan itibaren, bu değerler eğitiminin ilkokuldan, anaokulundan itibaren farklı bir şekilde ele alınması, sizin de bu konuda öncülük etmeniz.

Burada iki saat şimdi konuşacak hâlimiz yok ama belli araştırmalar yaptırıyorsunuz. Bunlarla ilgili usul hatalarını Sayıştay yazmış, ben onlara girmek istemiyorum yani onları siz tamamlarsınız ama o araştırmaların sonuçlarından bir şey çıkaralım. Yani o aksaklıkları siz kendi aranızda giderin, bir dahakinde gelirse, avans bitince o zaman sorarız. Şimdilik fazla oralara girmeyelim ama TOKİ'yle ilgili olanı önemsiyorum çünkü TOKİ deyince bizim kafamız hemen hep böyle rant işleri, bilmem ne, usulsüzlükler geliyor yani o konudaki şeyleri önemsiyoruz. Diğerleri araştırmadır, ihaledir, onlarda birtakım eksiklikler olabilir, tamamlanır, siz de zaten gerekli şeyleri yapmışsınızdır Sayıştayla görüşerek. Önümüzdeki sene onu sorarız. Ama burada protokol dışı birtakım dayatmalar olduğu zaman onlara sizin de dikkat etmeniz gerekiyor. İşin özeti, onlarla fazla uğraşmayalım diye söylüyorum, biz bu maneviyat eğitimi, değerler eğitimi yapmak zorundayız. Siz de Millî Eğitim Bakanlığıyla beraber, hatta Diyanet İşleri Başkanlığıyla beraber yaz okulları dâhil olmak üzere, Kur'an kursları dâhil olmak üzere bir eğitimden geçirmemiz lazım. Ben dün şok oldum arkadaşlar; haberi okudum, hem de Ankara'da bir aile yani karısını, 2 tane çocuğunu vurup ondan sonra intihar etmiş, Allah rahmet eylesin. Şimdi, buna cinnet geçirdi diye bakıp geçerse aynen deminki gibi artık hepimiz materyalist olmuşuz, hep fiziksel olaya bakıyoruz, işin arka boyutu, maneviyatı, nereden geliyor, nasıl olur? Yani sonra ayrıntısını tesadüfen bir gazetede okudum, önce bilmiyordum. Tecavüze ilgili davanın celbi gelince adam delirmiş, daha önce söylemediler diye. Peki, şimdi, bu nasıl olacak yani? Arada bunları daha önceden birtakım şeylerle; eğitimcilerle, sosyal destek uzmanlarıyla, psikologlarla bir şekilde bakmak lazım. Yani bir toplumsal bir taraftan ona bakalım ama bunu azaltacak önlemleri de, aile mefhumunu da güçlendirecek şeyleri yapmamız lazım. Biz hep böyle şartlanmışız, o günü kurtaralım, yoksullar, hemen yardım edelim, tamam. Yani balık tutmayı öğrenmemiz lazım. Bizim o gün verdiğimiz balık... Sayın Gizligider kaktı herhâlde, "sürdürülebilirlik" diyordu. O bir konuyla ilgili söyledi ama sosyal yardımlar açısından da bu sürdürülebilir mi? Bu kadar yoksulun olması... Az önce Sayın Usta rakamları verdi, ayrıntılı olarak tekrara girmemizin bir anlamı yok. Aile bütünlüğü nasıl devam edecek? Yani aile bütünlüğünü devam ettirelim ama parayla teşvik olmaz, bunlar eğitimle olur. Geçmişten bugüne gelen bir süreç olması lazım. Önce ahlaki yozlaşmayı önlemeden bu olmaz. Siz bir taraftan evlenmeyle ilgili söylüyorsunuz ama toplum bütün televizyonlardaki evlenme programlarına kilitlenmiş. Dün RTÜK Başkanına sorduk, "Efendim, işte, şu kadar ceza yazmaya başladık, şöyle uyardık." diyor. Böyle bir şey oluşmuş yani sosyal medya ve eğlence medyasına herkes takılır olmuş. Bir şey okuyalım, bakalım veya bir şey var kısmı artık zayıflamaya başlıyor. Demek ki kökten bir reform yapmak lazım. Sadece, özü itibarıyla, bu yardım bakanlığı parasal bakanlık değil, işin diğer boyutlarını da hep beraber düşünmemiz, buradan da yapılacak bir şey varsa yapmamız lazım.

Şimdi, onun için dedim, Sayın Gizligider gitmiş ama arkadaşları burada, siz de buradasınız. "Özel sektör de başı örtülülere almıyor." dedi. Şimdi, burada eğer çifte standart yaparsak ben de -kendi Bakanlığınızla ilgili zaman zaman şikâyetler geliyor, başka yerlerde de geliyor- Kabinenin bir üyesi olarak size söyleyeyim. Vatandaş geliyor, belediyenin taşeron şirketinde işe alınacak, "Git, AKP'ye üye ol, gel." diyorlar. Somut olarak bilgiler verebilirim sadece zaman almayayım diye... Veya tayini çıkacak, terfi edecek, eş durumundan bir yere gidiyor, "Sendikayı değiştir, MEMUR-SEN'e geç." diyorlar. Şimdi, bunun o baskıdan ne farkı var? Yani hepsi için duyarlılık göstermezsek yarın arkamızda hak verecek kimse bulamıyoruz Sayın Bakanım. Bu konularda duyarlı olmamız gerekiyor, kişi hakkı, kul hakkıyla ilgili konularda bir değerlendirme yapmamız lazım.

Az önce gelen bir şeyi size aktaracağım, notunu vereceğim ama. Burada HDP'li milletvekili arkadaşlar demin oradaki şartlardan bahsetti. SİTÖPİ kamu kurumunda, tayini çıkmış eşinin, şu an raporlu duruyor, mecbur gelecek ama gidip oradan çıkış belgesini alıp buraya gelemiyor, sokağa çıkma yasağı var. Yani bu hâle gelmiş durumdayız. Bakın, tayini çıkmış, alıp ilişkisini kesip Antalya'ya gelemiyor vatandaş, şu anda oradaki fiilî durumdan dolayı. Buradan şunu söylemeye çalışıyorum: Şu oldu, bu oldu, filanca onu yaptı, falanca bunu yaptı değil, hepimiz duyarlı olmak zorundayız. Rakamlara takılıp kalırsak, demin Sayın Usta'nın dediği gibi, hâlâ bize 2002'yi anlatırsanız o olmaz. Yarın ne yapacağız?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Başkanım, bitiriyorum.

BAŞKAN – Veriyorum ilave süre.

Buyurun.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :27/01/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 29

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yani bu sosyal dokudaki bozulmayı nasıl onaracağız? Bunlarla ilgili ne gerekiyor; para mı lazım, pul mu lazım, eğitim mi lazım yani eğitmen mi lazım, başka bir şeyler mi lazım, onlara biraz kafa yoralım. Gerçekten bu sosyal gerilimi düşürmediğimiz zaman karşılıklı olarak o gün birimiz ötekine kızıyor, hangimiz yorgunsak, canımız sıkınsa o biraz daha farklı konuşuyor ama neticede bir şey üretmiyoruz, üretiyormuş gibi yapıyoruz. Dolayısıyla sizin Bakanlığınız bu konularda bu açığı kapatabilecek, bu söylediğimiz, işin ayrıntısı gibi görünen ama esas olan asıl eğitim kısmını aileden başlayan ve okulda, kreşte başlayan eğitimi, bence biraz daha değerler eğitimi dikkate alırsak, çalışmayı da ibaret olarak görürsek... Balık vermek güzel ama bir günlük balık verip ertesi gün balık tutmayı öğretmek lazım. Yani balık vermemek de iyi değil, aç çünkü. Ama ertesi gün eğer ona balık tutmayı öğretmiyorsak artık bir daha hayatında balık tutmayla uğraşmaz, önce balıktan vazgeçer, sonra kuru fasulyeye, sonra ekmeğe... Sonra ekmeği de bulamayabilir yani şartlar uygun olmadığı zaman. Hep beraber, o “sürdürülebilirlik” dediğimiz kavram işte, evet, yardım edelim ama bir taraftan da istihdamı teşvik edelim, bir taraftan kadın istihdamını, genç istihdamını teşvik edelim ki o yozlaşmalar olmasın.

Ben bu Bakanlığın bütçesinde bunların daha önemli olduğunu düşünüyorum. Zaten her bakanlıkta konuşamıyoruz. Dün akşam dediğim gibi, biraz Diyanette sıkıntılarımız olduğu için, din eğitimiyle ilgili de diğer konularda da, bunlara değindik, inşallah dikkate alınır. Bu kapsamda çalışmayı da bir ibadet olarak anlatmak zorundayız ki insanlar yatarak hayatını devam ettirmesinler. Bizim - İbrahim yok ama gene felsefe yapardı, Sayın Bilgiç de yapabilir- Siyasal Bilgilerde okuduğumuz...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Bitiriyorum Başkan ya, bir kitap ismi vereyim, reklam olmaz yani. Önemli şeylerden bir tanesi Max Weber'in sosyolog olarak “Protestan Ahlakı ve Kapitalizmin Ruhı” kitabıydı. Okuduğumda hakikaten o günün şartlarında dikkatimi çekmişti. Bizim de dinimizde... “Yarın ölecekmiş gibi ahiret için, hiç ölmeyecekmiş gibi dünya için çalışın” düsturuyula olması gerekir. Dolayısıyla çalışmayı, iş yapmayı teşvik etmemiz lazım. Onları da bu yardımlara bağımlı hâle getirmeyelim. Dünya Bankasının, dış ülkelerin, Sayın Temizel'in söylediği gibi, az önce Sayın Usta'nın söylediği gibi, bu yoksulluk derecesini azaltmanın yolu üretmek, yatırım yapmak, istihdamı artırmaktır. Aksi takdirde belli şekilde bağımlılık yaratırız, sonrasında da o bağımlılıktan dolayı bir şey olduğu zaman da ahlaki yozlaşma pik yapar. İnşallah bunları da yaparız. Sizler de önlem alırsınız, biz de destek oluruz.

Teşekkür ederiz diyor, bütçenizin hayırlı olmasını diliyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Günel.

Sayın Yedekci, buyurun lütfen.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Sayın Bakanı, çok kıymetli bürokrat arkadaşları, sayın basını ve sayın milletvekili arkadaşlarımızı selamlıyorum.

Şimdi, öncelikle şunu sormak isterim: Kadın sığınmaevleri ne durumda? Kadın sığınmaevlerinin ne durumda olduğuyla ilgili bir endişemiz var çünkü kadın sığınmaevleri kadınların sadece nefes alabilecekleri, belki zorunlu ihtiyaçlarını giderebilecekleri alanlar olarak tasarlanıyor ve orada gerçek anlamda bir yaşamın oluşmadığı da çok ortada. Onun için kadın sığınmaevleriyle ilgili yeni bir düzenleme yapılabilir mi? Mesela ben tabii, milletvekili olmadan önce mimar olarak Şanlıurfa Haran'da böyle bir proje hazırlamıştım. Bunun belki bir örnek proje olarak sizin Bakanlığınız tarafından da incelenmesi ve gereğinin yapılması, bununla ilgili çalışmaların yapılması; kadınların da huzurla, mutlulukla, keyifle en azından bir süre yaşayacakları alanı güzel bir şekilde kullanmaları sağlanabilir.

Tabii, en çok utanarak belki hepimizin söylediği, kadına ve çocuğa tecavüz konuları var. Dün, bütçede başka bir konuyla ilgili de bahsetmişim ama Kur'an kursunda 4 yaşında bir erkek çocuğuna tecavüz ediliyor ve Türkiye'de erkek ve kız çocuklarına tecavüz oranları çok yüksek oranda. Kadınlar tecavüze uğrayarak öldürülüyor. En son dün Bağdat Caddesi'nde bir genç kızımızın evinin önünde öldürüldü. 1 milyonun üzerinde imza toplandı, Özge Can öldürüldü. Biz onunla ilgili bir kanun teklifi de hazırladık, biliyorsunuz, “Yeni Özge Canlar olmasın.” diye. 2002-2014 yılları arasında yüzde 37,3 oranında boşanmalar arttı. Yani ailenin temelinden, toplumun temelinden sarsıldığı da aslında görülüyor.

Ana başlıklar hâlinde geçmek istiyorum.

Az önce AKP'li milletvekili arkadaşımız İstanbul Sözleşmesi'nden bahsetti. İstanbul Sözleşmesi çok önemlidir, kadın derneklerinin de yıllardır üzerinde hassasiyetle durduğu ve çalıştığı bir noktadır. Ama az önce bu konuda çalışan kadın derneklerinin başkanlarından 2 tanesiyle de görüştüm, onlar da bilmiyorlar. Bu süreç ne durumda? Yani İstanbul Sözleşmesi, biliyorsunuz, uluslararası denetlenen bir durumda ama şu anda onunla ilgili bir çalışma yapılıyor mu?

Bir de, İstanbul Sözleşmesi'nden hareketle 6284 sayılı Kanun yapıldı. 6284 sayılı Kanun'a ayrılan bütçe nedir? Ve bu kanunun iki aşaması var, biri koruyucu, biri önleyici. Koruyucu kısmında da önleyici kısmında da ciddi problemler yaşanıyor. Yani, kadın şiddete uğradığında polise gittiğinde evine gönderiliyor. Koruyuculuk istediğinde daha vahim bir tablo var Sayın Bakanım. 2014 yılındaki veri benim elimde. 23 kadın koruma altındayken öldürülüyor. Bu, çok ciddi bir sıkıntı ve sorundur. Yani, devletin güvenliği altında bu sorunun çıkması ciddi anlamda sıkıntıdır. Kadınların yüzde 39'u fiziksel şiddete uğruyor, yüzde 15'i cinsel şiddete uğruyor, yüzde 44'ü duygusal şiddete uğruyor ve her 10 kadından 3'ü şiddete maruz kalıyor. Tabii, bu verdiğim istatistiki bilgilerle ilgili de sorun var. Çünkü, Bakanlığınızın bu konuda bizim ulaşabileceğimiz bir istatistiki verisi yok ve kadın cinayetlerinin önlenmesiyle ilgili ya da 6284 sayılı Kanun'la ilgili ya da İstanbul Sözleşmesi'yle ilgili ayırdığınız bütçe nedir? Bununla ilgili nasıl bir çalışma yapıyorsunuz? Bunu da öğrenmek isteriz.

Tabii, çocuklarımız bizim için çok kıymetli, ben de 2 çocuk annesiyim. İşte, Konya'da öz annesinden, Kayseri'de üvey annesinden şiddet gören 2 çocuğa son günlerde tanık olduk ve bunlar gazetelere yansıyan sadece ve o vahşeti biz izleyemedik, o

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :27/01/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 30

videoları izleyemedik, fotoğraflara bakamadık, eminim sizin de vicdanınız parçalanmıştır. Bunlar devletin koruması, devletin kanatları altına alındığında da içimiz, vicdanımız rahat değil. Çünkü, orada da bir sürü başka şiddet, tecavüz, çocuğu başka işlerde kullandırmak, esrar, eroinde kullanmak gibi çeşitli şeyler duyuyoruz ve bu basına da yansıyor. İşte, kameralarla, efendim, gizli bazı belgelerle bunları hepimiz basından takip ediyoruz ve çok üzülüyoruz. Devlet, baba yüzünü, ana yüzünü göstermeli., öncelikle çocuklarımıza sahip çıkmalı ve 3, 4 yaşına kadar inen, kız çocuğuna, erkek çocuğuna bile tecavüzün artık sonlanması için Bakanlığınız bir şey yapmalı. Hiçbir şey yapmayın, bütün işlemlerinizi durdurun, bir anne olarak -milletvekili olarak konuşmuyorum- sizden rica ediyorum, lütfen, çocuklara tecavüzün önüne geçin. Çocuklarımızı koruyalım. Okula, ne bileyim, tiyatroya, Kur'an kursuna gönül rahatlığıyla çocuklarımızı gönderebilelim. Artık, devlet bu güvenlik şemsiyesini açabilsin.

Bir başka konu da çocukların okullarıyla ilgili.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen toparlar mısınız Sayın Yedekci?

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Çocuklar kendi istedikleri yani ailelerinin de istediği okullara gidemiyorlar. Neden? Çünkü, yakında bazı okullar olmalı, oralara gitmeliler. Yani, bunu da ne aile belirleyebiliyor ne çocuk belirleyebiliyor. Bu, sizin sorumluluğunuzdadır, sadece Millî Eğitim Bakanlığında değildir. Çocuk da, anne de doğal olarak, eğitim de sizin alanınızdadır. Bu konuda da çalışma yapmanızı dilerim.

Engelliler -tabii, çok az zamanım kaldı- çok önemli bir konudur. Engelliler dünyada yaklaşık yüzde 15 oranındadır. Türkiye'nin yaklaşık yüzde 12,5'i engellidir. Bunları en az 2, 3 yakınıyla birlikte düşündüğünüz zaman rakamın ne kadar büyük olduğunu göreceksiniz.

Bundan yedi yıl önce çıkan bir yasayla işte, kamu binalarının ve özel büyük binaların engelliler için uygun hâle getirilmesiyle ilgili bir çalışma yapıldı. Benim kişisel bir çalışmam oldu, Birleşmiş Milletlerde de sundum "Turuncu Bayrak" önerisi, kentlerin ve binaların engelsiz hâle gelmesiyle ilgili olarak. Bunu biz bazı... Mimarlar odasında etkin kılabilirdik. Rica ediyorum bu konularla ilgilenip engellilerle ilgili daha etkin, sadece yapmış olmak için değil... Hassas yüzeyler yapılıyor belediyelerce, hiçbiri işlevsel değil. Hassas yüzeyleri takip eden görme engelli bir birey kesinlikle ya caddeye fırlıyor ya da kafasını bir tabelaya çarpıyor. Lütfen, bunları sadece yapmış olmak için yapmayın. Anadolu'da bir söz vardır "Kel kız, yıkandın mı? Yıkandın. Tarandın mı? Tarandın." Sizin Bakanlığınızın, özür dileyecek söylüyorum ama çoğu uygulaması bu yönle gerçekleşiyor.

Bir de gazilerimizden bahsetmek isterim. Bu vatan uğruna canını dişine katıp, mücadele edip, sonra bazı uzuvlarını kaybedip engelli olan gazilerimiz için de mutlak surette bir çalışma yapılmalı ve onlar gerçekten en az bir milletvekilinin faydalandığı sağlık hizmetlerinden faydalanmalıdırlar.

Özetle, sizin başta tabii ki Bakanlığınızın eski ismine geri dönmesi yani "Kadın ve Aile Bakanlığı" olarak düzenlenmesi de taleplerimiz arasındadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen toparlayın, son cümlelerinizi alalım.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Peki.

Kadına daha çok özen göstermeniz, kadının evinde oturup çocuk bakan, 3 çocuğuyla sokağa çıkamayan bir kişi olmasına değil, kadının toplumda bir birey olmasına, toplum içerisinde kendini ifade edebilmesine, sizin, benim burada oturup konuşabileceğimiz gibi diğer kadınlarımızın da önünü açması gerekmektedir.

Esnek çalışma saatleriyle ilgili az sonra aşağıda, Genel Kurulda bir konuşma yapacağım, orada da özellikle asgari ücretli kadınlarımızın her tür güvenceden yoksun hâlde çalıştırılmasıyla ilgili ciddi sıkıntılar görüyoruz. Lütfen bu düzenlemelere bizzat ilgi gösterin ve Bakanlığınız ve ilgili birimleriniz bu konuda çalışmalar yapın.

Teşekkür ediyorum, herkese saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Yedekci.

Efendim, bu ikramlar, Denizli yöresinin nefis lezzetleri Sayın Bakanımızdan, teşekkür ediyoruz kendisine.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI SEMA RAMAZANOĞLU (Denizli) – Afiyet olsun.

BAŞKAN – Sayın Basmacı, buyurun lütfen.

Süreniz beş dakikadır.

MELİKE BASMACI (Denizli) – Sayın Başkan, Komisyon üyeleri, Sayın Bakan; dünya nüfusunun yüzde 50'si kadın. Diğer yüzde 50'yi adam eden, doğuran, baba eden de kadın. Üstelik bizler öyle şanslı bir ülkedeyiz ki Mustafa Kemal Atatürk'ümün "Kadının elinin değdiği her yerde güzellik vardır." diyen sözünün gölgesindeki Parlamentoda görev yapabiliyoruz. Bizler o kadar şanslıyız ki "Cennet anaların ayaklarının altındadır." diyen bir ümmetin üyeleriyiz. Ama, maalesef, 2002 yılından beri bu kadar güzellik ve nimete sahip olmamıza rağmen bilanço korkunç. Boşanmalardaki artış yüzde 37, kadına şiddet yüzde 1.400 artmış. 6 milyon işsiz ve bu işsizler hesaplanırken, maalesef, bugün evde kadınlara bir yük yüklenmiş ve 500 bin kadın, işçi gibi gösterilerek engelliye baktığı hâlde TÜİK'in içinde işsizliği düşürmek için kullanılmış. Sadece bu kadar değil, 17 milyon yoksul, intihar oranlarında yüzde 33 artış, uyuşturucu kullanma yaşı 10, cinsel istismar maalesef yüzde 437 artmış. Yani, bu ülkede kadın olmak ne kadar zor. Ekonomik şiddetin bu kadar net olduğu, kadınların çalışmaması üzerine kurulu politikalar sonucuna baktığımızda, maalesef, başımıza bunların gelmesi normal.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :27/01/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 31

Tüm kadınlardan önce seçme hakkına sahip olmuş, nefes alma, yaşama ve iş hayatına katılma hakkına sahip olmuş Türk kadını, bugün maalesef hak ettiği Hükümetle yönetilmemekte ve maalesef ikinci sınıfa atılmaktadır. Bugün bir kadının ne kadar doğuracağı, nasıl doğuracağı... Size bir şey söyleyeyim mi, dünyada bir ilke imza attık, tüp bebekten vergi alınan tek ülkeyiz. O anlamda baktığımızda kadının yaşamıyla ilgili, maalesef, özgürlükleri kısıtlanmakta. Ama, şunu söylemek lazım: Eğer ekonomiye, kadın istihdamına önem vermez de bu kadınlara sadece yardımlarla hayatlarını sürdürmesini, devam ettirmesini... Devam ederse bu sistem, maalesef, bizler bunun bedelini ödeyemeyeceğiz. Çünkü, bugün hem ekonomimizin kadına, kadın eline ve kadın istihdamına ihtiyacı var hem de maalesef bu kadınlarımızın kendilerine güvenmeye ihtiyacı var. Bir anne eğer bir iş sahibi olmazsa dışarı çıkıp evladına güvenli bir hayat veremez. İşte, o zaman, maalesef, kocasının eline ve iyi niyetine kalmış olur.

Ben 2002'den bu yana bu ülkenin kadınlarının hak ettiği politikalarla yönetildiğini düşünmüyorum. Şiddetin yüzde 1.400 arttığını tekrar söylüyorum ve bir an önce kadınların eğitimiyle, kız çocuklarımızın eğitimiyle ilgili ciddi projeler yapılmasını, günü kurtarmak adına değil, gerçekten kalıcı çözümler bulunmasını istiyorum.

Sayın Bakan Denizlili olduğu için, ben de Denizlili olduğum için çok özel de bir soru soracağım. Kendisi seçim dönemindeyken seçim süreci boyunca fotoğraflarını çeken belediye personeli 2 arkadaşımız vardı, biri İlyas Haytan, biri de Alperen Ersoy. Maalesef "Kaderleriydi, kaza geçirdiler." deyip yutkunduk fakat Denizli Büyükşehir Belediyesi bu 2 evlada söz verdi, bu mağduriyetin giderilmesi için söz verdi ve bu sözü hâlâ yerine getirmede. Sayın Bakan sanıyorum ki bununla ilgilenecektir, belediyenin verdiği sözü de kendisinin bildiğini düşünüyorum. Gereğini yapacağı için de şimdiden teşekkür ediyorum. Sağ olun.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Dağ...

HAMZA DAĞ (İzmir) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Sayın Başkanım, Sayın Bakanım...

BAŞKAN – Sayın Dağ, Sayın Kuşoğlu herhâlde aşağı incekmiş, önce ona vereyim, sonra size vereyim, olur mu, lütfen.

HAMZA DAĞ (İzmir) – Tamam.

BAŞKAN – Sayın Kuşoğlu, buyurun lütfen.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim. Sayın Dağ, size de teşekkür ederim.

BAŞKAN – Üst üste hep CHP olmasın diye yaptım, şöyle aradan.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Hep CHP olsun, sadece CHP olsun.

BAŞKAN – Peki. Olacakmış efendim. Hanımların, bugün Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, o yüzden sizden, hep sizden...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Evet, itiraz edemeyiz bugün.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım, Sayın Bakanım, değerli bürokratlar, değerli basın mensupları; herkesi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanım, hayırlı, uğurlu olsun yeni göreviniz. Başarılar diliyorum.

Sayın Bakanım, bir ülkenin kalkınmasının, büyümesinin, ekonomik gelişiminin sonuç olarak vatandaşa, halka, topluma nasıl yansması gerektiğiyle ilgili en önemli bakanlıktasınız. Yani sonuç olarak "büyüme", "kalkınma" bunlar biraz soyut kavramlar ama somut olarak vatandaşın refahı, huzuru, geçimi, problemsiz bir yaşantısı sizin Bakanlığınızın faaliyet alanına giriyor. Sizin Bakanlığınızın bu ekonomik gelişmeyi çok iyi bir şekilde yansıtması gerekiyor. Toplumun durumunu çok iyi kavraması gerekiyor, çok iyi bilmesi gerekiyor. Sizin Bakanlığınızın, toplumu hem coğrafik olarak hem yaş grupları itibarıyla, cinsiyetler itibarıyla, handikapları itibarıyla tek tek bilmesi gerekiyor. Hani nasıl sigortacılıkta bir aktüeryal hesap gerekiyor geleceğe yönelik, aynı şekilde sizin Bakanlığınızın da toplumu, mevcut durumu itibarıyla ve geleceğe yönelik çok ayrıntılı olarak bilmesi gerekiyor. Ona göre de toplumun gelecekteki durumu, bugünkü durumu, bunların hepsini planlaması, projelendirmesi gerekiyor. Çok iyi bilmesi gerekiyor. Bu yaş haritaları vardır aktüeryal hesaplarda. Aynı şekilde sizin de hem onlardan faydalanarak hem ailevi durumları, toplumun sirkülasyonunu falan da bilerek projeler yapmanız gerekiyor.

Sunumunuzda ASDEP'ten bahsediyorsunuz, Aile Sosyal Destek Projesi'nden. Detayına girmemişsiniz ama mesela o proje bunun ilk ayağı olabilir. Onun daha da detaylandırılması gerekiyor yalnız. Yalnız bu mevcut kadronuzla, Bakanlığın mevcut kadrosuyla -sayı olarak bahsediyorum, uzman olarak bahsediyorum- bu işi yapamazsınız. Bunun için çok daha fazla sosyal hizmet uzmanına ihtiyacınız var. Tüm Türkiye'yi tarayabilen, mahalle mahalle bilen, onların o sirkülasyonunu, yer değişmelerini bilen bir kadroya ihtiyacınız var, öyle bir örgütlenme ağına ihtiyacınız var. Herkesi, her aileyi neredeyse tanıyacaksınız. Bilenler bilir mesela, yurt dışına gittiğinizde bir yerde oturuyorsanız bir sosyal hizmet uzmanı gelir, çocuğunuz varsa sorar, onun bakımıyla ilgili ya da eşinizi hamileyse onun sağlığıyla ilgili bilgileri sorar; o bakımları zamanında yaptırıp yaptırmadığınızı sorar, sosyal politikaların gelişmiş olduğu ülkelerde. Bizim de öyle bir yapılanmaya ihtiyacımız var. Mahalleye kim geldi, kimin neye ihtiyacı var, her şeyi, her şeyi bilmek zorundayız Bakanlık olarak. Onun için çok daha fazla kadroya ihtiyacınız var, sosyal hizmet uzmanına ihtiyacınız var. Bu mevcut sosyal... Ne vakıflarıydı?

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI SEMA RAMAZANOĞLU (Denizli) – Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sosyal yardımlaşma vakıflarıyla bunu yürütmeniz mümkün değil. Bu kamu personeliyle yapılacak bir iş. Yani oradaki sosyal destek vakıflarından da SGDF'den de bu tarafa tabii ki kadrolu eleman aktarmanız gerekiyor, onları kadroya almanız gerekiyor ama o kadroyu çok daha fazla büyütmeniz gerekiyor ve kadrolu personel bu işi yapmanız gerekiyor. Muhakkak öyle olması lazım. Dolayısıyla o ASDEP projesinin çok daha fazla büyümesi, gelişmesi gerekiyor.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :27/01/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 32

Sunumunuzda belirtmediğiniz bir konu da gelecekle ilgili nasıl bir toplum öngörüyorsunuz. Şimdi, bir rakam vermişsiniz, mesela demişsiniz ki: “Ülkemizde 4,3 doların altında yaşayan toplum kesimi oranımız 2002’de yüzde 30’ken şimdi 1,62’ye düşmüştür.” Ama bu çok şey ifade etmiyor. Mesela ben de bir rakam versem, desem ki, bakın, 2002’de her 100 liralık harcamada göstergeyi de bugüne getirdiğimde 5-5,5 lira 100 lira içerisindeki borç miktardı, her 100 liralık harcamada. Bugün 56 liraya çıkmıştır 100 liralık harcamada borç miktarı. Şimdi böyle bir toplum var. Bu rakamlar çok şey ifade etmiyor. Toplum daha mı huzurlu, daha mı rahat, daha mı geleceğe umutla bakıyor 2002’ye göre? Yok, bugün çok daha kaygılı, sıkıntılı. Tabii ki rakamlardan yararlanacağız, bunları kullanacağız ama insani gelişmişlik endeksine bakarsak, OECD raporlarına bakarsak -son sıraladayız- bunlar hiç olumlu şey söylemiyorlar bize.

Toplumun geleceğine yönelik de o anlamda sizin çok daha güzel projeler geliştirmeniz gerekiyor. Toplumun geleceğini, on sene sonra da görmeniz gerekiyor çünkü biz sürekli kentleşen, şehirleşen ve kentleşmenin sorunlarını gün geçtikçe daha fazla yaşayan bir toplumuz. Biraz önce arkadaşlarının bahsettikleri kadın şiddeti, çocuk, handikaplı kişilerle ilgili sıkıntılar, sorunlar hep bu kentleşmeden ağırlıklı olarak kaynaklanıyor, teknolojinin devreye girmesinden kaynaklanıyor. Bunları absorbe edecek, bu sorunları, sıkıntıları normale döndürecek bir yapıya ihtiyacımız var.

64’üncü Hükümetin eylem planına bakıyorum, 216’ya yakın burada eylem planı var. Hatırladığım kadarıyla 216. Bunlardan 4 tanesi sizin Bakanlığınıza ait. Sorumluluğu size vermiş. “Belediyelerin kreş açma zorunluluğuna yönelik uygulama etkin hâle getirilecek.” denmiş bir tanesinde. Bir tanesinde de “Yaşlanma ulusal eylem planı uygulama programı daha etkin bir şekilde hayata geçirilecek.” deniyor. Bu ne demek onu tam olarak anlayamadım. Bir diğeri de “Sosyal yardım kanunu çıkarılacak. Bütünleşik ve sosyal destek sistemi kurulacak.” Sosyal yardım kanunu çıkması gerekiyor ama o altyapıyı, biraz önce konuştuğumuz altyapıyı kurmadan bu kanunu çıkarmanın çok da anlamı yok. O yapıyı da oluşturacaksınız, tüm Türkiye çapında bir ağı da oluşturacaksınız, bütün toplumun durumunu da tek tek bileceksiniz, bu kanunu da onunla beraber çıkaracaksınız. İkisini de birlikte yapmak lazım. Yani buradaki eylem planında bu yönden bir eksiklik var diye düşünüyorum.

Eylemin o 120’de de ASDEP’in altyapısı da tamamlanacak.” deniyor ama ayrıntılı bilgi olmadığı için, dediğim anlamda bir altyapı mıdır, değil midir, onu bilemiyorum.

Şimdi bir diğer konu da Sayıştay raporlarıyla ilgili. Biz burada Plan ve Bütçe Komisyonunda 2016 yılının bütçesini yapıyoruz, 2014 yılının da kesin hesabını. Yani yapılan harcamaları denetliyoruz 2014 yılıyla ilgili. Sizin Bakanlığınızın 2014 yılıyla ilgili olarak Sayıştay raporuna göre bazı tespitler var. Sayıştay kolay kolay tespit yapmıyor maalesef bakanlıklar ve kurumlarla ilgili ya da daha doğrusu yapıyor da bize bildirmiyor ama sizinkilerle ilgili bazı bildirimlerde bulunmuş, tespit ve değerlendirmeler yapmış. Mesela ilk bulgu diyor ki: “5510 sayılı Kanun’un 60’ıncı maddesinin (1)’inci fıkrasının (c) bendi kapsamında olmayanlar için Bakanlık tarafından Sosyal Güvenlik Kurumuna genel sağlık sigortası primi ödenmesi...” Şimdi bu ödemeler yapılmış, daha sonra bunlardan yersiz olanları, yani yapılmaması gerekenler için de ödemeler devam etmiş. Bunu sormuşlar, Bakanlığınız da demiş ki: “Tescil edilenlerin primlerinin ödenmesi yükümlülüğü ise Bakanlığımıza verilmiştir.” Tescil edilenlerin ödenme yükümlülüğü tamam Bakanlığınızda. “Bakanlığımızın tescil değişikliğiyle ilgili olarak herhangi bir görevi bulunmamakta olup tescil edilenlerin primlerini ödeme zorunluluğu bulunmaktadır.” Yani biz tescil edilenlerin kim olduklarına bakmayız, bize bildirilenlerin primlerini öderiz, onun haricinde detayını bilmeyiz ama sonuçta bu bir devlet; diğer bakanlıklarla yazışıp bunu bilmek lazım. Biraz önce ASDEP’le ilgili olarak söylediğim, yani toplumu çok iyi bilmeye ilgili olarak söylediğim bu. Yani çok iyi bir bilgisayar altyapısına ihtiyaç var. Yani artık destek alması gerekmeyenlerin prim desteklerinin ödenmemesi gerekiyor. Bizim en zayıf olduğumuz alan, gerçekten hak edenlere sosyal yardımları yapamamamız. Şu anda gerçekten hak edenlere bu yardımları, maalesef, yapamıyoruz.

İkinci bulgu, hepsinden bahsetmeyeceğim, “Bakanlık ile TOKİ arasında imzalanan protokol hükümlerine aykırı olarak ödeme yapılması.” deniyor.

Sayın Bakanım, Sayıştay bu konularla ilgili olarak da bize kolay kolay bu şeyleri bildirmiyor. Demek ki Bakanlığınızın altyapısı bu anlamda, muhasebe altyapısı, mali işlerle ilgili birimleri yeterince etkili değil.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – İlave süre veriyorum.

Buyurun Sayın Kuşoğlu.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim.

Sayıştay kolay kolay rapora almaz bu konuları. TOKİ’yle aranızda imzalanan protokol hükümlerine aykırı ödeme yapılması önemli bir tespittir. O konuya da dikkat etmeniz gerekiyor.

Diğer konulara girmeyeceğim birkaç tane daha bulgu var. Siz de dikkate almışsınızdır zannediyorum.

Bir sormak istediğim konu da şu: Yine sunumunuzda diyorsunuz ki “2002’de 1,3 milyar lira sosyal yardım yapılıyordu.” 2002, bu arada Türkiye Cumhuriyeti’nin en dipte olduğu dönemdir. Yani en dipte olduğu yıl 2002 yılıdır. Onun için çok anlamlı değil 2002 yılıyla kıyaslama yapmak. Yani 2002’yi oran olarak diğer yıllarla da, önceki yıllarla da karşılaştırsak benzer neticeleri alıyoruz maalesef. “2015’te 28,5 milyar liralık sosyal yardım yaptık.” diyorsunuz.

Bu 28,5 milyar liranın ayrıntısını biz daha önceki yıllarda alamadık. Nedir bu 28,5 milyar? İçeriği nedir, kimler tarafından yapıldı, ne şekilde yapıldı, kimlere yapıldı? Bunlarla ilgili bir bilgi alabilirsek çok memnun olacağız çünkü bu önemli bir konu ama şimdiye kadar da bunun bir türlü ayrıntısına vakıf olmadık. Birçok rivayet var şöyle böyle şeklinde. Bunun nasıl yapıldığı, kimlere yapıldığı, ne şekilde yapıldığıyla ilgili bir bilgi alabilirsek çok memnun olacağız.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :27/01/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 33

Biraz konumuz dışında ama bir şeyi de ilave etmek istiyorum Sayın Başkan, bir dakika da müsaade ederseniz.

BAŞKAN – Ettim zaten.

Buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Şimdi, biz dün akşam da dün gece de sabaha kadar yine burada bazı konuları görüştük. Bir tanesi Diyanet bütçesiydi. Bazı konular yine tartışma konusu oldu. Burada da yine Garo Bey ve Ebubekir Bey bazı konuları dillendirince şunu söyleme ihtiyacı hissettim: Toplumun, tabii ki ahlaki, gelir düzeyi, mutluluğu, refahı bunlar sorumluluğunuzda ama ben elhamdülillah bir Müslüman olarak benim dinime devletin müdahale etmesini istemiyorum, karışmasını istemiyorum. Beni günahsız hâle getirmesini, bana şekil vermesini istemiyorum asla. Benim dinime, inancıma devlet karışmamalı. Böyle bir sınırlama olması lazım diye düşünüyorum. Bunun sınırının bu şekilde konması lazım. Devlet asla benim inançlarıma müdahale etmemeli. Benim inançlarımı yaşamam için yardımcı olmalı ama müdahale etmemeli.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Kuşoğlu.

Sayın Dağ, buyurun lütfen.

HAMZA DAĞ (İzmir) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, değerli milletvekili arkadaşlarım, çok değerli bürokrat arkadaşlar; öncelikle Sayın Bakanım, hayırlı uğurlu olsun, Allah mahcup etmesin. Önemli bir bakanlığın görevlerini yüklenmiş durumdasınız. Önümüzdeki süreçte, inşallah, aile ve sosyal politikalar noktasında başarılı hizmetlere imza atarsınız.

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı noktasında, öncelikle aile konusuna ve aile temeline bakmak istiyorum. 2011 yılında kurulan Bakanlık... Aslında daha önceki oturumlarda Sayın Usta birkaç defa 2011'deki KHK'dan eleştirilerde bulundu. Eleştirilecek çok yönler var mutlaka, bürokraside oldukları için onlar çok daha iyi biliyorlar. Ama dışarıdan bakan bir göz olarak ben, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının ve Gençlik Spor Bakanlığının bu ülke için ciddi bir kazanç olduğu kanaatindeyim ve bu bakanlıklar noktasında ülkemizde çok ciddi değişim ve dönüşümlerin sosyal olgular noktasında da önemli hizmetlerin yapılabilmesi kanaatindeyim.

Aile, bizim için önemli. Her seferinde de söylüyoruz. Aile, toplumun temeli. Sosyal istikrar ve güvenin korunması aile yapısının sağlığına bağlı. Aidiyet ve sorumluluk bilinci başta olmak üzere merhamet, fedakârlık, hoşgörü ve paylaşma gibi değerlerin öncelikle çocuklara daha sonra gençlere aktarılmasında, ortak değerlerimizin, değerler hususumuzun geleceğe taşınmasında ailelerimiz ikamesi olmayan çok önemli fonksiyonlar icra etmektedir. Sorunlar karşısında bireylerin destek aldığı ve kendisine sığındığı ilk yapı yine aile ve ailenin merkezde olduğu yapıdır.

Aslında bu cümle birçok şeyi ciddi anlamda kapsıyor. Çünkü bir çocuğun kendi ülkesinin değerleri noktasında, millî değerleri, manevî değerleri noktasında yetişmiş olduğu ilk aşama aile. Aynı zamanda, büyüdüğü, ileri yaşlara geldiği zaman da toplumda şahsen de sıkıntı yaşasa, problem yaşasa, toplumsal olarak da problem yaşasak aile mefhumunun bozulmadığı toplumlar bu sıkıntı ve stresli dönemleri çok daha rahat bir şekilde atlatabiliyorlar, ki bunu kısa tarihimizde de görebiliyoruz. Özellikle 2001 krizini yaşadığımız süreçlerde, benzer krizleri yaşayan ülkelerle bizim ülkemizi karşılaştırdığımızda en temel farklılığın aile yapımız, komşuluk bilincimiz olduğunu ve bu krizden dolayı sıkıntı yaşayan birçok bireyin bu temel değerlerimiz noktasındaki gücümüzden dolayı bu krizi rahat, en azından toplumsal noktada biraz daha rahat bir şekilde atlattığımızı fırsat verdiğini söyleyebiliriz. O açıdan aile çok önemli. Bakanlığın da Aile Bakanlığı ve aile isminin burada ortaya konmuş olması bence referans alınması...

Öncelikle boşanma oranlarında, tabii ki, artışlar dile getiriliyor. Ben de milletvekili olmadan önce avukatlık yapan bir kardeşinizim. Dolayısıyla, avukatlık yaptığımız dönemde de karşılaştığımız birçok noktada bunun çok daha farklı sebepleri var. Bu farklı sebeplere inmek lazım. Dolayısıyla, bunu da mümkün olduğunda azaltacak politikaları mutlaka hayata geçirmemiz lazım.

Sosyal yardımlar konusunda, son yıllarda çok ciddi artışlar var. Bunu zaten herkes kabul ediyor. Muhalefet partisi milletvekili arkadaşlarımız da kabul ediliyorlar. Bu konuda, özellikle sosyal yardım noktasında 19 kat bir artış var. Buna tabii bakış açısında farklılıklarımız var. Muhalefet partisi milletvekili arkadaşlarımız "Fakirlik azaldı ondan sosyal yardım arttı." diyor. Ama benim toplumdan elde ettiğim ve gördüğüm nokta ve dolaştığımızda insanlarla istişare ettiğimizde, görüştüğümüzde, önceden yardım edilmeyen birçok noktada şu anda yardım edilir noktasında olduğu, bu sebeple bütçeden olan kaynağın bu bölüme daha az ayrılırken şimdi daha çok ayrılması sebebiyle bunun ciddi bir artış gösterdiğini görüyoruz.

Burada şöyle bir sıkıntımız olduğu kanaatindeyim sosyal yardımlar noktasında: Birçok alanda sosyal yardım yapıyoruz. Kirayla ilgili yardımlarımız var. Engelli vatandaşlara ve engelliye bakan kişilere yardımlarımız var. Yine, asker yakınlarına yardımlarımız var. Yine, bu kalemleri çokça artırabiliriz. Ama birçok kalem var. Bu kalem noktasında bir koordinasyon sağlamamız lazım. Belki de bu kalemleri belli bir standart noktasında ve belli kriterlerle tek bir çatı altında birleştirmemizde fayda olduğu kanaatindeyim.

Gazi ve şehit yakınlarıyla ilgili biliyorsunuz geçen dönem çıkardığımız bir kanun oldu. 6353 sayılı Kanun'la bu konuda gazilerimizle ve şehit yakınlarıyla ilgili birtakım düzenlemeler yapıldı. Ben, bu bağlamda, bugün Diyarbakır'da şehit olan 3 askerimize ve İzmirli hemşehrim Özgür Erdoğan'a Allah'tan rahmet diliyorum ve aynı zamanda da kederli ailelerine başsağlığı diliyorum. Tabii, en önemlisi de milletimizin başı sağ olsun.

İnşallah, burada müzakere ettiğimiz birçok konularda olduğu gibi... Bu çatışma ortamının devamını hiç kimse istemez. Ama burada herkesin üzerine düşen ve yapması gereken çok önemli hususlar var. Bunu da yerine getirdiği zaman, inşallah, bu ortamın bir an önce ortadan kalkmasını hepimiz canı gönülden istiyoruz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :27/01/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 34

Değerli Bakanım, değerli bürokrat arkadaşlar, değerli milletvekili arkadaşlarım; özellikle, bu, yetimler konusu önemli. Aslında önemli bir misyon yetimler ve burada Çocuk Esirgeme Kurumlarından koruyucu aile noktasına, sevgi evleri pozisyonuna geçmiş durumdayız. Burada yıllarca çaktığımız bazı problemler var. Bunun, özellikle buralarda yetişecek çocuklarımızın belirli bazı yapılar noktasında, malum yapılar, paralel yapı noktasında... Bu hususa özellikle dikkat etmek gerektiği kanaatindeyim ve burada, yine, yetişecek çocuklarımızın değerler eğitimi konusunda da önemli bir şekilde yetiştirilmesi gerektiği düşüncesindeyim.

Bu bağlamda, aslında bu başlık altında Avrupa'daki uygulamalara dikkat çekmek istiyorum. Belki şimdiye kadar pek kimsenin dikkat çektiği bir konu değil. Geçen dönem İnsan Haklarını İnceleme Komisyonunda ziyaret ettiğimiz ve bir rapor hazırladığımız Avrupa'daki gençlik daireleri konusu. Avrupa'daki gençlik dairelerinde, birçok Türk vatandaşımızın, Türkiye Cumhuriyeti kökenli insanlarımızın çocuklarının değişik vesilelerle ailelerinden koparıldığını ve koruyucu aile diye çok farklı ailelere verildiğini görüyoruz. Bunun en açığa çıktığı nokta Hollanda'da olmuştu. Altı aylıkken alınan Furkan adında bir çocuğumuzun -biraz önce Garo Bey de paylaşmıştı- LGBTİ bir aileye verildiğini, orada meşru olduğu için öyle bir aileye verildiğini, o ailede yetiştirildiğini... Ve bunu da Sayın Cumhurbaşkanımız Hollanda'ya gittiğinde dile getirdiğinde ciddi anlamda gündem olmuştu.

Bu bağlamda, birçok vaka var. Mesela Almanya'da yaşanan bir vakada, çok genç yaşta, çocuk yaşta Almanya'ya giden bir genç kızımız on yıl önce geçirmiş olduğu bir psikolojik rahatsızlığın yıllar sonra, çocuğun doğumundan hemen sonra dosyasında görülmesinden dolayı çocuğunun elinden alındığını ve birçok mahkemede hakkını savunduğu hâlde, bir süre sonra da çocuğundan ayrı kalmanın getirmiş olduğu o ızdırapla sinir krizleri geçirmesi sebebiyle çocuğunu alamadığını ve bu sebeple... Aslında Google'a girdiğimizde de çok sayıda bu tarzda örneklerle karşılaşırız. Bu önemli bir konu. Yani bu konuda, geçen dönemden bildiğim kadarıyla, atış konusunda yetki alınmıştı Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı tarafından. Bu atışların bu konuyu gerçekten ciddi anlamda takip etmesi gerektiği kanaatindeyim. Yurtdışı Türkler Başkanlığı da herhâlde çalışmıyor. Bu konuda bir görev çatışması olmadan belli bir birimin bu hususa özellikle dikkat etmesi gerektiği kanaatindeyim.

Bir diğer husus -sürem azaldı- yine bizim sahadan edindiğimiz bazı izlenimler ve bilgiler doğrultusunda, bu, evde bakım maaşında... Belli bir süre sonra ailenin gelirinde artış oluyor ve gelirindeki artışı çoğu da bilmeden, haber verme ihtiyacı hissetmiyor veya bilmiyor ama bir süre sonra oradaki görevliler bunu tespit ettiği zaman geriye dönük, bir senelik, iki senelik cezalar çıkıyor; hem maaş kesiliyor hem ceza çıkıyor. Bu anlamda bize de çokça talepler geliyor. Bu hususu mutlaka düzenlememiz gerekiyor.

Yine, adres değişikliği konusunda, on beş gün içinde bildirimde bulunmadığı takdirde yaşanan bazı sıkıntılar var, bunlara vâkıfsınız zaten.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Dağ.

HAMZA DAĞ (İzmir) – Son bir söz: Sayın Bakanım, bu, aile ve sosyal politikalar ilçe müdürlüğü... Bülent Bey de bahsetti, bazı yerlerde kaymakamlıklar yerine getiriyor, bazı yerlerde ilçe müdürlükleri. Bu konudaki bu ayrımı da ortadan kaldıracak şekilde bir çalışmayı hep beraber yapmamız lazım diyorum, teşekkür ediyorum.

İyi çalışmalar.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Birleşime 17.15'e kadar ara veriyorum.

Kapanma Saati: 16.55

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :27/01/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 35

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 17.23

BAŞKAN: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

BAŞKAN VEKİLİ: İbrahim Mustafa TURHAN (İzmir)

SÖZCÜ: Mehmet Şükrü ERDİNÇ (Adana)

KÂTİP: Emine Nur GÜNAY (Eskişehir)

(Oturum, Sözcü Mehmet Şükrü Erdinç tarafından açıldı)

BAŞKAN – Plan Bütçe Komisyonumuzun değerli üyeleri, Değerli Bakanımız, kıymetli misafirler; Komisyonumuzun 13' üncü Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

Görüşmelere kaldığımız yerden devam edeceğiz.

Şimdi söz sırası Sayın Konca'da.

Buyurun, süreniz beş dakika.

BESİME KONCA (Siirt) – Sayın Başkan, Değerli Bakan ve değerli basın emekçileri; çalışmalarınızda başarılar diliyorum.

Şimdi, bugün biz birkaç saat önce KEFEK'te de bazı konuları, bazı komisyonların ve alt komisyonların oluşturulması çalışmasını yürüttük. Fakat ortaya çıkan şudur, Genel Kurulda da burada da tartışılan: Aslında Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı... Sosyal olmayan bir Hükümetin çok sağlıklı sosyal politikalar geliştirmesinin problemleri bir durum olduğunu düşünüyorum. Yine "Aile Bakanlığı" kavramı da böyledir. Aslında, bugün burada kadın bakanlığının olması gerekiyordu. Kadın bakanlığını... Biz de evet, kanun teklifi verdik. Umarım Genel Kurula gelebilir. Geirse bütün partilerin bu konuda bizi destekleyeceğini ve gerçekten köklü anlamda, toplumun yarısı olan kadının kendi sorunlarını, kendi bütçesini, kendi eğitimi, kendi bakış açısıyla toplumsal cinsiyete karşı mücadele ederek geliştireceğini ve bütün bu sorunların köklü çözüleceğini düşünüyoruz. Sadece Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı değil, kurulacak kadın bakanlığının bütün bakanlıklarla da eş koordineli çalışarak mevcut bütçelerinin de aslında yarı yarıya kadın projelerine, kadın çalışmalarına ve bu eşitsizliklerin giderilmesine dair kullanılabilirliğini düşünüyoruz. Umarım böyle olur.

Şimdi, bizim de KEFEK'te önerdiğimiz bir durum söz konusuydu. Evet, bugün engelliler, şiddete maruz kalan kadınlar, katledilen kadınlar çocuklar... Ve ben önerimde şunu söylemişim: Diyarbakır'da, Mardin'de, Hakkâri'de, Şırnak'ta, Cizre'de ciddi bir durum söz konusudur. Binlerce kadın göç ettirildi, evlerinden çıkarıldı, yüzlerce kadın katledildi, çocuklar katledildi. Cizre'de 2 engelli genç panzere alındı ve götürüldü, sonra sokakta katledilmiş hâlde bulundu. Bütün bunların da araştırılması için ve bu mağduriyetlerin giderilmesi için bir alt komisyonun kurulması önerisi getirdik. Fakat iktidarı temsil eden arkadaşlarımız "Orada terörle mücadele var. Biz bu öneriyi kabul etmiyoruz. Gündeme gelmemeli." tarzında tepkilerini koydular. Fakat kendi tabirleriyle "terörle mücadele" sürdürdüğünü söyledikleri hâlde Sur'a ilişkin, oradaki duruma ilişkin master planlarını çoktan hazırladıklarını biliyoruz. Bunun için demediler "Orada farklı bir durum var. Süreç bitsin, biz sonra bunları planlayalım." Biz "Kadının orada yaşadıkları, çocukların yaşadıkları mağduriyetleri araştırılmalı, komisyon kurulmalı, her partiden arkadaşlarımız yer alsın." dediğimiz takdirde de tutumları farklı oldu.

Şimdi, ben bütün bu durumlar karşısında, gerçekten Bakanlığınızın özellikle o 2 engelli gencin niçin katledildiğini, nasıl katledildiğini araştırması gerektiğini ve merak etmesi gerektiğini düşünüyorum çünkü uluslararası sözleşmelere göre, durum ne olursa olsun, en öncelikli, orada savaş da olsa başka bir durum, çatışma da olsa, doğal bir felaket durumu da olsa engellilere öncelik verilir, engelliler korunur ve onların hakları savunulur. Böyle bir durum söz konusu olmamıştır.

Mevcut yaklaşımlarımız açısından da söylüyorum: Bugün Sayın Bakanın programında aile ve boşanma sürecinin danışmanlığı, aile eğitim programı, aile içi iletişim, okul ve aile, evlilik öncesi eğitim, aile danışmanlığı, sertifika programı, Türkiye aile yapısının araştırılması, birçok şeyi yapıyoruz.

Şimdi, mevcut yapımızda, mevcut siyasetimizde, mevcut iktidar anlayışımızda yıllardır -bunu sadece bugünkü Hükümet için söylemiyorum- sağlıklı bir eğitim sistemimiz yoksa, toplumsal cinsiyetçi bir eğitim anlayışımız varsa; kültürlere, inançlara, kimliklere, farklılıklara açık olan bir eğitim anlayışımız yoksa; ekonomimiz üretim ve tüketim ilişkisinin dengesine dayalı değilse, farklılıklara yaklaşımımızda problem varsa, doğru bir siyaset, doğru bir düşünce anlayışımızla bu toplum yönetilmiyorsa bizim temel eğitimi... Bütün insanlar eğitim görüyor, değil mi? Ama bugün tekrar tekrar eğitim programları oluşturmak, tekrar tekrar tedbirler almaya çalışmak gerçekten siyaseten doğru bir yaklaşım değil. Burada yıllardır aslında yapılan, raflarda kalan kararlar alınıyor ya da istatistik veri toplayan... Kaç kadın şiddete uğramış, kaç çocuk istismar edilmiş? Şunu nasıl yaşıyoruz? Bütün bunların köklü dönüşmesi gerekiyor. Eğer bugün toplumsal cinsiyet bu Parlamentoda çok yaygınsa, eril zihniyet, şiddet anlayışı, demokrasi kültürü bu Parlamentoda yoksa temsil ettiğimiz yerel yönetimlerde yoksa, bürokraside yoksa bizim gidip hangi köyün, hangi ilçenin, hangi kırsalında projeler üretip topluma "Biz böyle değiliz ama siz böyle olun." ve o toplum yirmi dört saat bizi seyrederek toplumu siyasallaştırıyorsa, politikleştiriyorsa, kendi siyasal çıkarlarımızın arka bahçesi hâline getirmek için...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Konca, ek süre veriyorum.

BESİME KONCA (Siirt) – İki dakika...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :27/01/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 36

BAŞKAN – Devam edin.

BESİME KONCA (Siirt) – Bütün bunların tekrar gözden geçirilmesi, kadın bakanlığı çerçevesinde, Türkiye’de siyasetin öncelikle Parlamentoda demokratikleşmesi, eşit temsiliyetin önce Parlamentoda geliştirilmesi gerektiğini, ekonominin de bu temelde, engelliler açısından... Sayın Bakana şunu söylemek istiyorum: İş alanlarında 20 bin engelli kontenjanı var. Bunları doldurmayı düşünüyorlar mı? Yine, İŞ-KUR üzerinde 111 bin insan başvurmuş, engelliler başvurmuş eğitim almak için, 6 bini yararlanmış. Bunu daha fazla güçlendirmeyi düşünüyorlar mı? Ciddi anlamda üretmeyen bir toplum, hazır parayla değişmez. Biz hayır kurumu değiliz, bu Parlamento hayır kurumu değil. “Şuna 3 kuruş, buna 5 kuruş, şu kuyrukta beklesin, kadın şu hakkı alsın, bu parayı verelim.” değil.

Türkiye, sadece Türkiye’ye değil birkaç ülkeye yetecek kadar üretimi, zenginliği, tüketim değerleri, üretim değerleri olan bir ülkedir. Siyaseten politikalarımızın değişmesi gerekiyor; yasakların, çatışmanın, savaş bütçesinin değiştirilmesi gerekiyor. Savaşa harcadığımız bütçeyi kadının sorunlarına harcadığımız, engellilerin sorunlarına harcadığımız takdirde insanlar bize el avuç açmayacak, üretime kendileri katacak, kendileri tüketecek ve siyaseten de siyaset yapacak, topluma daha aktif katılacak. Aile üzerinde birçok kurumlaşmanın tanımının yapılması doğru değildir. İnsan olarak önce bireyiz, toplumuz, sonra aileyiz. Aileyi uzlaştırma, aile içi iletişim... İnsanlar iletişimde olduğu için evleniyorlar, evlilik kararı alıyorlar. Yeniden gidip bir iletişim ilişkisi kurmak, buna müdahil olmak ya da evlilik öncesi eğitim vermek... Eğer biz 4+4+4’le eğitim veriyorsak, üniversiteye gidiyorsak tekrar evlenmek için bir eğitime ihtiyacımız yoktur, evlilik öncesi eğitime ihtiyacımız yoktur. Bunlar yanlış yerden bakış açılarıdır, yanlış politikalar ve gelecekte bunun çok daha ciddi zararları olacak. Bunu bilip düşünebiliriz. Biz toplumu değiştiriyoruz, biz toplumun birey olmasını, kadının özgür ve eşit olmasını...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BESİME KONCA (Siirt) – ...erkeğin değişmesinin önünde en büyük engel in de...

BAŞKAN – Sayın Konca, lütfen...

BESİME KONCA (Siirt) – Biz siyaset yürütüyoruz. Önce Parlamentoda değişmeli diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Biz teşekkür ediyoruz.

Sayın Demir, buyurun.

NURETTİN DEMİR (Muğla) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Sayın milletvekilleri, Sayın Bakan, bürokrasinin değerli üyeleri, saygıdeğer basın; sizleri ben de saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakan, özellikle konuşmama başlamadan önce sizden Hükümetin bir üyesi olarak, Kahramanmaraş başta olmak üzere birçok ilde rehber öğretmenler iki üç aydır maaş alamıyorlar, bu konuda desteğinizi bekliyoruz. Zaten hani çok düşük bir ücret alıyorlar. Bu konuda eğer Hükümetiniz gerekli girişimlerde bulunursa mutlu olacağız.

Efendim, şimdi, aile bütünlüğü diyoruz. Aile bütünlüğü konusunda bir meslektaş olarak, bir tıp adamı olarak ve İsviçre’de yetişmiş bir insan olarak İsveç’teki o koşulları ne zaman getireceksiniz. Biliyorsunuz, aile bütünlüğünü koruyabilmek için aileler bugün yüzde 85 geçim sıkıntısı yaşamakta. Özellikle açlık sınırı 4 kişilik bir ailede 1.447 lira olmuş, yoksulluk sınırı ise 5 bin liraya yaklaşmış bir durumda ve 17,5 milyon yoksulu olan bir Türkiye’de bunu nasıl sağlayacaksınız, bu bütünlüğü nasıl sağlayacaksınız? Bu çifte, double yollarla övünen iktidar da eğer aile bütünlüğünü sağlayamazsa sonuç daha kötüye gidecek ve aile sarsıldığı zaman da tabii ki ülkeler, toplumlar da sarsılacaktır.

Dolayısıyla -biraz önceki konuşmacılar da söylediler- uyuşturucu sayısının çok arttığı bir durumda, işsizliğin 6,5 milyon olduğu bir ortamda bu aile bütünlüğünü gerçekten korumanın sizler için oldukça zor olduğunu düşünüyorum. Yani daha çok iş birliği yapmak lazım, daha çok çalışmalar yapmak lazım.

Biraz önce söylediğim gibi, özellikle İsveç’teki bu engellilerle ilgili sosyal politikalar ve sosyal çalışmalar Türkiye’ye ne zaman gelecek? Özellikle engelliler konusunda, otistik çocuklar, işleme engelliler ve diğerleri gerçekten çok zor durumda Türkiye’de. Hem eğitimleri hem de onların yaşamlarını sürdürmeleri, istihdam konusunda ciddi bir çalışma düşünüyor musunuz?

Bunun dışında, sosyal hizmet mezunu sosyolog sayısı kaçtır? Biliyorsunuz, o Avrupa ülkelerinde 3’e 1 oranında olması gerekiyor psikolog sayısı da dâhil olarak baktığımızda ama Türkiye daha 1’e 1 eşitliği bile sağlayamamış durumda.

Bunun dışında, ben özellikle emekli olup köyüne dönmek isteyen insanlar var. Yani bugün emekli olmuş kent yaşamına uyum sağlayamayan, geçimini sağlayamayan ama köylerine dönmek isteyen birçok insan var. Bunlarla ilgili bir çalışmalarınız, bir programınız var mı? Köye dönüşü sağlayabilecek misiniz? Bu konuda ciddi bir çalışma düşünüyor musunuz? Çünkü köyünde hiç olmazsa maydanozunu veyahut da yumurtasını yetiştirir ve yaşamlarını sürdürürler. Özellikle bu kent yaşamının baskısından nasıl kurtulacaklar.

Engelliler araç konusunda çok ciddi bir açık var Türkiye’de. Maalessif Bakanlık yeterince bu konuda yetişmiyor, yetişmiyor, yetişmek de istemiyor ya da kaynak bu konuda yeterince ayırmıyor.

Şehit aileleri ve gaziler arasındaki farklılığı, ayrımı giderecek misiniz? Özellikle Kıbrıs şehitleri diğer şehit gruplarına göre daha dezavantajlı durumda.

Bir de özellikle bu mülteci ve sığınmacıların, özellikle çocuklar ve aileler açısından Türkiye gerçekten çok zor bir yaşam ortamı sunmaktadır. Bu konuda daha yoğun çalışmalar yapılması gerektiğini düşünüyor musunuz? Örneğin bütün sorunları toparlayacak bir göç, mülteci ve uyum bakanlığı kurulmasını düşünüyor mu Hükümetiniz?

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :27/01/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 37

18 yaşını dolduran genç kızlarımız özellikle bu yetiştirme yurdunda sokağa bırakılıyor ve onlar gerçekten çok zor durumda kalıyorlar. Bunlarla ilgili bir programınız, bir çalışmanız var mı? Bunu da özellikle sormak istiyorum.

Uyuşturucu yaşı 10 yaşına inmiş durumda Sayın Bakan, 10 yaşına inmiş durumda.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Demir, ek süre veriyorum.

NURETTİN DEMİR (Muğla) – Bu konuda Hükümetin bir şeyler söylediğini duyuyoruz ama ciddi bir önlem maalesef göremiyoruz. Çünkü rakamlara baktığımız zaman, istatistiklere baktığımız zaman çok korkutucu. Dolayısıyla ekonomik ağırlık arttıkça aile içindeki sorunlar, şiddet, uyuşturucu ya da diğer konular, olumsuz konular artmaktadır.

Ben yeni bir bakan olarak sizlere başarılar diliyorum, hayırlı uğurlu olsun diyorum. Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Durmaz.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Sayın Başkan, Sayın Bakanım, saygıdeğer arkadaşlarım, değerli basın mensupları, kamu kuruluşlarından gelen değerli bürokratlar; hepinizi sevgiyle, saygıyla selamlıyorum.

Bugün yine ülkemizi yasa boğan Mersinli şehit Yüzbaşı Yiğitcan Çiğ'a'ya, İzmirli Özgür Erdoğan'a, Tokatlı hemşehrim Osman Ateş'e Cenab-ı Allah'tan rahmet diliyorum, silah arkadaşları, aileleri ve ülkemizin başı sağ olsun diyorum.

Değerli arkadaşlarım ve Sayın Bakanım, tabii, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanının bir kadın oluşu önümüzdeki süreçte ülkemizin bir şansı diyorum, sizi de tebrik ediyorum, görevinizde başarılar diliyorum.

Sosyal devlet ilkesini benimsemiş, sosyal yardımları ve politikaları bir bakanlık eliyle yürüten bir ülkedeyiz. Birleşmiş Milletler İnsani Gelişmişlik Endeksi araştırmasında, insani gelişme endeksinde 188 ülke arasında 72'nci sıradayız. Eğitimde, iş gücünde, gelirde eşitsizlik Türkiye'nin endeksteki ilerlemesinin önünü tıkamaktadır.

Yine, Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı düzeyinde ülkemize bakınca eşitsizlikleri hesaba kattığı anda Türkiye birden irtifa kaybetmeye başlıyor. Türkiye'nin insanî gelişme endeksi değeri yüzde 15.8 kayba uğruyor. Engelliler, çocuklar ve kadınlar bu eşitsizlik halkasının en başında yer almaktadır.

Değerli Milletvekilleri, Sayın Bakanım; Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı yardım bakanlığı değildir ve olmamalıdır. Sosyal devlet ilkesinin gereği olarak, adı üstünde, sosyal politika üretme ve eşitsizlikleri ortadan kaldırmak için çalışması gerekmektedir. Sosyal yardımlar çağdaş demokrasi ile yönetilen ülkelerde lütuf değil, Hükümetlerin olmazsa olmaz bir görevi ve yurttaşların da insanlık hakkıdır.

Engelli ve yaşlılara, insanlık onuruna yaraşır bir hayatı sürdürecekleri miktarda ödenen maaşlar, sosyal yardımların kapsamını oluşturuyor. Türkiye'de, 65 yaş üstü yaşının ve engelinin aylık maaş aldığı 2022 sayılı Kanun ile kendi ihtiyaçlarını gideremeyen bir kişinin yardımına muhtaç olan insanlara bakım hizmeti sunulmasını sağlayan yine 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu var. Bu 2 kanun, 2013'de yapılan düzenleme ve ara düzenlemeyle çok daha katı hâle getirildi. Artık yaşlı ve engelinin maaş alabilmesi için ailede kişi başına düşen gelirin 286, evde bakım maaşı alabilmesi için ise 572 liranın altında olması gerekiyor. Ayrıca, engelli ve yaşlı maaşı alabilmek için sadece ailenizin değil, ikinci derecede akrabaya kadar gelirin düşük olması şartı getirildi. O da evde yaşayan kişi sayısı, vesaire gibi birtakım şartları beraberinde dayatmaktadır. Eskiden de nafaka hükmü vardı ama buna değil, sadece engelinin durumuna bakılıyordu. Maaşın verilebilmesi için de sadece aile efradı olan anne ve babanın gelirine dikkat edilirdi. Yeni düzenlemeyle ailenin tüm gelirlerinin dikkate alınması ve bu gelirin zorunlu olarak paylaşılıyor gibi görünmesi, engelli bireyi o aile içerisinde güçsüz bırakmaktadır. Yani engelli ve bakıma muhtaç olan kişi, ekonomik olarak ailenin başka bireyine daha bağımlı hâle getirilmiştir.

Gelir hesaplamalarında çok ciddi bir sorun var. Artık bakım ücreti hesaplanırken hiçbir gider kalemine dikkat edilmemektedir. Örneğin, 1.800 lira maaş alan 3 kişilik bir aile düşünelim. Bu ailede kişi başına gelir 600 lira gözükmemektedir ama bu kişinin maaşının 700 lirasını ev kirasına düzenli olarak verdiğini düşündüğümüzde geriye kalan ve ihtiyaçları giderecek olan 1.100 lira bizim için bu ailede gerçekten zor anların da kapısını açmaktadır. Şu andaki yasamıza göre dikkate alınan 1.800 lira üzerinden hesaba gidilmektedir. Bu ise ailede kafadan birtakım zorlukları beraberinde getirmektedir.

Adalet ve Kalkınma Partisi hükümetlerince 2013'te yapılan ve ara düzenlemelerle giderek katılan evde bakım, engelli ve yaşlı maaşlarının alımını zorlaştıran yasa değişikliği nedeniyle yüzlerce engelinin maaşı da kesilmiştir. Birçoğuna ödeyemeyecekleri miktarda cezalar kesildi, ödeyemeyenlere de Hazine dava açmış durumdadır. Bütün arkadaşlarımızın illerinde bu ve benzeri konularla ilgili çok ciddi sorunlar yaşadığını hepimiz bilmekteyiz. Engellilerin bu sorunları acilen çözülmeli, 2022 sayılı yasa yeniden çağdaş bir hâle getirilmelidir. Engelli ve yaşlı aylığının alınabilmesi için akrabaların da gelirine bakılması Anayasa ve İnsan Hakları Sözleşmesi'ne aykırıdır.

Aamacımızı kısaca tekrarlamak istersek, 2022 sayılı engelli ve 65 yaş üzeri yaşlıların maaş aldığı kanunda ve 2828 sayılı evde bakıma ilişkin kanunda mutlak değişiklik istiyoruz. Değişiklik talebimizin özü ise bu maaşların bağlanması için engelli veya yaşının geliri dışında başka bir kişinin gelirine bakılmamasıdır. Adalet ve Kalkınma Partisi Hükümeti seçim vaatlerinde engellilere verdiği sözleri uygulamada da tutmamıştır. Hükümet engellilere sürekli istihdam sözü veriyor. 1 Kasım seçimlerinden önce Sayın Başbakan Davutoğlu aralıkta engelli ataması olacağını müjdesini ülkemize vermiştir. 3 Aralık Engelliler Günü'nde yine Çalışma Bakanı Sayın Süleyman Soylu 4 bin engelinin kamuda istihdam edileceği sözünü vermiştir ama gel gör ki bu sözlerin hiçbiri tutulmamıştır. Maalesef kadro sayısı vadedilen sayının çok altında olup 1.950 olarak gerçekleşmiştir. Şu anda bununla ilgili uygulamanın ne kadarı başladı, onu da tam bilemiyoruz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :27/01/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 38

Engelli istihdamını arttırmaya yönelik politikaların hayata geçirilmesi ülkemiz için çok önemlidir. Bu engellilerin tamamı şu komisyonlardan, Sayın Bakandan, Hükümetten ve Parlamentodan istihdam edilmeyi beklemektedir. 22 bin 551 engelli açık kadrosu olduğunu biliyoruz, istatistikler ve devletin verileri söylemektedir. Peki, bu boşluk ne zaman doldurulacaktır ve neden doldurulmuyor?

Sayın Bakan sunumunda çocukların haklarından, çocukların TEOG'da yüzde 80 başarı sağladığından söz etti. Peki, TEOG stresiyle intihar eden, karne yüzünden intihar eden çocuklar ne olacak? Yazboz tahtasına dönen eğitim sisteminde bu çocukları sınavlara koşturan değil, oturmuş kişilikleriyle hayata hazırlanan birer çocuk gibi görüp ona göre yasal düzenlemeleri bir an önce yapmak durumundayız.

"Çocuk hakları" diyoruz ama çocuklar bizzat bu Hükümetin yasal düzenlemeleriyle çalışma yaşamının içine çekildi. İş Sağlığı Güvenliği Meclisinin raporuna göre göre 2013 yılında 59, 2014 yılında 54, 2015 yılında ise 63 çocuk işçi yaşamını yitirmiştir. "Çocuk hakları" derken bu rakamları da görmezden gelmemeliyiz.

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı bütçesi görüşülürken kadınlar ölmeye ve öldürülmeye maalesef ülkemizde devam edilmektedir. 2002 ve 2015 döneminde öldürülen kadın sayısı 5.406'dır.

Toparlıyorum Sayın Başkan.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

(Oturum Başkanlığına Başkan Vekili İbrahim Mustafa Turhan geçti)

BAŞKAN – Sayın Durmaz, bir müsaade ederseniz size ek süre vereceğim.

İki dakika ek süre veriyorum.

Buyurun Sayın Durmaz.

KADİM DURMAZ (Tokat) - Daha dün bir kadın İstanbul'un en işlek yerlerinden birinde –üzülerek ifade edelim- tecavüze uğramıştır. Özgecan'ın ölümünün üzerinden bir yıl geçti, kadınlar ölmeye, öldürülmeye devam ediyor. Kadına karşı şiddetin önlenmesi için gerekli çözümlerin acilen üretilmesi gerekmektedir. Kadını aileden ibaret gören, kadının kimliğine, kişiliğine gerçek değeri vermeyen bir anlayış ancak kadının çocuk doğurmasını, aileyi ayakta tutmasını önerebilir. 17 yaşında aile muvafakatiyle evlilik ayıbı da yasal düzenlemelerle bu ülkeden artık kaldırılmalıdır. Görüyoruz ve bu önerilerle yeterli değil söyleyeceklerimiz. Kadını televizyonlardan, Meclis kürsüsünden aşağılayan bir bakış mutlak gözden geçirilmeli, bu konuda da gerekli müeyyideler ve düzenlemeler yapılmalıdır. Ülkemizde artık Sayın Bakanı bir şans görüyoruz, kadın bakanlığının acilen kurulması gerekliliğini bir kez daha yineliyoruz. Kadın bakanlığı her gün onlarca kadının erkek şiddetine kurban edildiği bir ülkede çok acilen kurulmalı, öncelik almalı, siz Sayın Bakanım da bunu görev addedmelidir.

CHP milletvekillerimiz Özgecan yasasının çıkarılması için kanun teklifini verdi. Türk Ceza Kanunu'nun cinsel saldırılar suçlarını düzenleyen 102'nci maddesindeki iyi hâl ve haksız tahrik indiriminin kaldırılmasını öngörmüşlerdir. Yine, milletvekilimiz Sayın Gülay Yedekci'nin teklifinde cezaların caydırıcılığının artırılması, cinsel istismarlarda "şikâyet" ve 18 yaşından küçük çocukların evlendirilmesinde "rıza" kavramının ortadan kaldırılması önerisi de vardır. Bu yasa çıkana kadar daha kaç haber okuruz, bunları gerçekten merak ediyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Durmaz, bir müsaade ederseniz mikrofonu açacağım, bir saniyenizi rica edeyim yalnız.

Buyurun.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Kapanmadan da açabilirsiniz.

BAŞKAN – Efendim, o benim takdirim.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Kadın bakanlığı kurulmalı, Özgecan yasası çıkarılmalıdır. CHP toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması, kadın istihdamının artırılması ve annelik haklarının tüm çalışanlara elit şekilde sağlanmasının tarafıdır. Kadını aileden ibaret gören anlayış bizim bakış açımız olmamıştır, olmayacaktır. Kadın ve erkek birlikte aileyi oluşturmaktadır. Ailenin bütün sorumluluklarının kadına dayatılması, kadının toplumda yok sayılması, çıkarılan yasalarla iş yaşamından soyutlanması bizim tasvip edeceğimiz politikalar değildir. Cumhuriyet Halk Partisi olarak her türlü ayrımcı ve çağdaş olmayan bu yaklaşımları şiddetle kınıyor ve karşı bir duruş sergiliyoruz. Ve diyoruz ki: "Türkiye bir an önce -Sayın Bakanım, sizin de öncülüğünüzle Çalışma Bakanımızla birlikte- 183 sayılı Anneliğin Korunması Sözleşmesi'ni imzalamalıdır."

Kadın-Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonunun bütün kanunların yapılmasında aktif olması gereklidir. Ev işçisi kadınların hâlâ İş Kanunu kapsamına alınmadığını görüyoruz. Bu konudaki düzenlemeyi de bu takvimde bekliyoruz. Ev işçisi kadınlar iş güvenliğinden yoksun çalışmaktadır. Kadın cinayetlerine, kadına yönelik şiddete karşı bir eylem planı oluşturamayan düzenlemeler samimi değildir. Kadın cinayetlerine dur demek için yasal zeminde el ele verip bu konuya yoğunluk göstermeliyiz.

Sürem bitiyor Sayın Başkan, daha fazla zaman almayayım. Ben çok teşekkür ediyorum, arkadaşlarıma da saygısızlık etmeyeyim. Sağ olun.

BAŞKAN – Ben teşekkür ederim Sayın Durmaz.

Sayın Yakup Akkaya, süreniz beş dakikadır.

Buyurun efendim.

YAKUP AKKAYA (İstanbul) – Teşekkür ediyorum.

Sayın hazirun, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :27/01/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 39

Şimdi, verilen evraklar ve kitapçıkların içinde zararlı bir yayın var Sayın Bakanım. Öncelikle görevinizde başarılar diliyorum. Çocuk Haklarına Yolculuk kitabı, o kitabın içinde çocukları suça teşvik edici maddeler var ve siz de bunu Hükümet olarak bastırmışsınız. Nedir bu maddeler? Örneğin 6'ncı madde. Diyor ki 6'ncı madde: "Her canlı için en önemli şey yaşamak değil mi? İşte bu sözleşmede de bu var, herkes için en önemli hak yaşama hakkı. Yaşamak, büyüme, gelişmek senin de hakkın." Daha sonra, 12'nci maddede Sayın Bakanım, diyor ki: "Seni ilgilendiren konularda görüşlerini ve düşüncelerini özgürce dile getirmen de senin haklarından biri." Bunu kime söylüyorsunuz? Çocuklara söylüyorsunuz. Başka ne diyorsunuz? 13 ve 14'üncü maddelerde: "Düşünceni özgürce açıklama hakkına sahipsin, bu hakkını konuşarak kullanabilirsin ve kâğıda yazabilirsin." diyorsunuz ayrıca. Daha sonra, 15'inci maddede de diyor ki: "Bu düşüncelerini açıklarken aynı düşüncedeki arkadaşlarıyla bir araya gelebilirsin, onlarla toplantılar yapabilirsin ve hatta dernekler kurabilirsin." Sonra 37'nci maddeye geliyoruz Sayın Bakanım, 37'nci maddede de diyor ki: "Sana kötü muamele edemezler, işkence yapamazlar, seni özgürlüğünden yoksun bırakamazlar." Şimdi, siz bunları yazmakla çocukları suça teşvik ediyorsunuz. Çünkü bu çocuklar, 16 ve 17 yaşından sonra, büyüdüleri zaman sizin bu yazdıklarınızı hayata geçirmek için alanlara çıktığında onları darbecilikle suçluyorsunuz, onları toplumu ayırıştırmakla suçluyorsunuz ve onları hapse atıyorsunuz. İşte, Gezi'de yaşanan, o masum çocuklar işte bunları uyguladıkları için hapse atıldılar. O Gezi'de haklarını aramak için barışçıl bir gösteri yapan çocuklar, 12, 13 tane çocuk sadece bunları çocukken öğrendikleri için öldüler. Yani siz bu kitapçığı bastırmakla, o çocuklara, büyüyecek, bizim geleceğiimiz olan çocuklara kötülük yapıyorsunuz Sayın Bakanım.

Yani onun için, burada bu kitapları yayınlamakla ne kadar böyle demokrat olduğunuzu ve ne kadar özgürlüklerden yana olduğunuzu söylüyorsunuz. Ama sadece ağustos ayından bugüne kadar doğu ve güneydoğuda kaç tane çocuğun öldüğünü söyleyebilir misiniz? Bu çocuk haklarını böyle burada yazarken, bu kitapları bize dağıtırken bu çocukların 16, 17, 18, 19 ve askerliğini yaptıktan sonra temel insan haklarına ilişkin taleplerini dile getirirken karşı karşıya kaldıkları maruz, işkenceyi dile getirebilir mi siz? Ya da fabrikadaki işçiler haklarını aramak için alanlara çıktığında ve sadece üretimden gelen güçlerini kullandıkları için ve sadece yüksek sesle haykırdıkları için karşısında TOMA'ları, biber gazlarını gördükleri zaman yani bütün suç işte bu yazılan kitaplardadır Sayın Bakan. Onun için, öğretilenlerle uygulamalar arasında çelişkiler olduğunu ifade etmek istiyorum.

Bir de Cumhuriyet tarihinin en beceriksiz Hükümetiyle karşı karşıyayız, yönetemiyorsunuz bu ülkeyi. Diyeceksiniz ki: "Biz yüzde 49, yüzde 50 oy aldık." Tamam, yüzde 50 oy aldınız. Yüzde 50'nin yarısı kaçtır? 25. Peki Mecliste kaç milletvekili var? 550. Peki yüzde 50'nin yarısı 275 yapmaz mı? Nasıl oluyor da siz yüzde 50 ile yüzde 65 çoğunluğa sahip oluyorsunuz? Çünkü bu Hükümet götürmeye alışmış, oyda götürüyor. Yani burada, alanlara çıkıp "Yüzde 49, yüzde 50 oy aldık." diyorsunuz. Evet, bizim oyumuzu da siz aldınız. Bizim 81 ilde oyumuz var, bütün partilerin var, Meclise giremeyen partilerin de oyu var ama haksız yere... 12 Eylül askerî darbesini eleştirirsiniz ama onun getirdiği antidemokratik uygulamaları bu Meclisten, çoğunluğunuz olduğu hâlde, işinize geldiği için bunları bertaraf etmek aklınıza gelmez.

Bakın, "Yönetemiyorsunuz." diyorum. Elimde belge var, sizin belgeniz. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının bütçesi üzerine konuşuyoruz burada. Söyleyeyim: 2014, Sayıştay denetçileri de burada herhâlde, onlar da incelemişlerdir, onların raporlarında da var bunlar...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Akkaya, süreniz doldu, sözlerinizi tamamlamanız için ilave süre veriyorum.

Buyurun efendim.

YAKUP AKKAYA (İstanbul) – Herkese iki dakika verdiniz Başkan, bana niye bir dakika veriyorsunuz?

BAŞKAN – Şöyle arz edeyim efendim: Komisyonumuz Bütçe görüşmelerine başlamadan evvel çalışma usul ve esaslarını belirledi. Buradaki usul ve esas, Komisyon üyesi olan değerli milletvekillerimize onar dakika, Komisyon üyesi olmayıp diğer, dışarıdan gelip katılan milletvekillerimize de onun yarısı kadar süre vermek şeklindedir.

MUSA ÇAM (İzmir) – Ona muhalif olduğumuzu da bilmenizi isterim.

BAŞKAN – Kuşkusuz, kuşkusuz.

Ben, buyurun sürenizi yeniden başlattım.

Buyurun efendim.

YAKUP AKKAYA (İstanbul) – Peki, teşekkür ediyorum.

Örneğin, 90 ve 92'nci sayfada diyorsunuz ki: "Genel sağlık sigortası prim ödeme toplamı 6.312.725.569 liradır." Bu faaliyet raporunda. Kesin hesap raporuna bakıldığında bu rakamın 6.244.094.798 olduğu görülüyor. Yani arada 68 milyon TL'lik bir fark var yani Bakanlığın kendi faaliyet raporları ile kesinleşmiş raporları arasında 68 milyon fark var.

İkincisi, yeni, bu dönemde genel sağlık sigortası primi ödenen kişi sayısıysa, diyorsunuz ki: "9.225.253 kişi." Ama aynı dönem içinde, Sosyal Güvenlik Kurumunun sigortalı istatistiklerine baktığımızda devlet tarafından genel sağlık sigortası primi ödenen kişi sayısı aynı yıl için yani 2014 yılı için "7.340.596 kişidir." diyorsunuz. Yani burada 1.883.651 kişiye para ödenmiş hak etmediği hâlde ya da ödenmemiş. Ve bunun da bir kişiye yılda 529 lira genel sağlık sigortası primi yatırıldığı düşünüldüğünde tam 1 milyar TL'ye yakın bir fazla ödeme var ya da nereye ödendiği belli olmayan bir rakam var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Akkaya, sözlerinizi tamamlamanız için son defa olarak ilave süre veriyorum.

YAKUP AKKAYA (İstanbul) – Çok teşekkür ederim, sağ olun.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :27/01/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 40

Yani 2014 Sayıştay Raporu'nda bu konunun incelendiği söyleniyor. Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından kendisine bildirilen sayı üzerinden hiçbir inceleme yapılmadan ödeme yapıldığı belirtiliyor. Oysa, bilindiği üzere bu kişilerin kayıtlarını Sosyal Güvenlik Kurumu değil Bakanlık tutmak zorunda ve değişiklikleri de Bakanlık takip etmek zorundadır. Nitekim, Sayıştay denetçileri de bunu söylüyor. Ancak söylenmeyen bir şey var burada Sayın Bakan. Kaç kişiye haksız ödeme yapılmış? Bu haksız ödenen miktar nedir? Ortaya çıkan kamu zararı nedir? Bakanlığın faaliyet raporundaki bu veriler incelenmemiş midir? Bir de Sosyal Güvenlik Kurumunun denetimi yapılırken bu Kuruma ne kadar para aktarılmıştır? Çünkü ortada yaklaşık 2 milyon kişilik ciddi bir fark var. İşte benim "Yönetemezsiniz." dediğim yani sadece bir bakanlık içinde bu kadar ciddi rakamları... Eğer bir bakanlık bunu beceremiyorsa zaten iç politikada, dış politikada, ekonomide ülkeyi ne hâle getirdiğiniz işte bu örneklerle bunun ispatıdır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum Sayın Akkaya.

Sayın Kaynarca, buyurunuz efendim.

Süreniz beş dakikadır.

TÜLAY KAYNARCA (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım, süre için de dışarıdan katılıma gösterdiğiniz ilgi için de. Beş dakika da yeterlidir diye düşünüyorum. Ben muhalif değilim buna çünkü kısa sürede de birçok şeyi aktarmak mümkün olabilir.

Öncelikle, Bakanlığımızın bütçesinin hayırlı olmasını diliyorum. Birkaç tespit yapmıştım, onlarla ilgili düşüncelerimi açıklamak isterim, o da şu: Mesela, en son bir iki kişi önceki çok değerli konuşmacımız engellilerle ilgili, yine kadın istihdamıyla ilgili birçok söylemde bulundu ama verilen rakamlar gerçeği yansıtmadığı için açıkçası ben çok hayretle sonuçları gözlemliyorum. Şöyle: Mesela, en son 2001 yılında 4.900 gibi çok küçük bir rakamda engelli istihdamı -memur anlamında- var iken, 2015'te bu sayının 40 bini aştığını... Hatta eskiden ÖMSS sınavı şimdi EMSS oldu, "özürlü" yerine "engelli" dedik. Ayrı ayrı her engel grubu sınava girerek bunu yapıyor, her birini alabiliyorsunuz. Devletteki istihdam oranı yüzde 5, özel sektörde yine bu rakamlar dikkatle izlendiği için bugün 40 binlerin üzerinde, hatta tabii bu oran da çok az.

YAKUP AKKAYA (İstanbul) – Rakamları inceledik, boş zamanı çalıyor. Yüzde 5 ne zaman çıktı?

KADİM DURMAZ (Tokat) – Boş olan, ihtiyaç olan Sayın Vekilim.

TÜLAY KAYNARCA (İstanbul) – Bakın, şu, 2005 yılında çıkan kanun öncesi engellilerle ilgili hiçbir yasal düzenleme yoktu ve şu anda dünyada 4-5 tane, bir elin parmakları kadar az ülkede böyle bir yasaya... Peki, bu neyi sağlıyor? Aynı zamanda eğitimleri, 4 kat artış rakamları sağlanan, mevcut imkânlarla bunun vatandaşımıza sağlanan imkânları, istihdam oranları bugün beş altı yıl öncesine göre eğer 4-5 kat artış varsa -rakam itibarıyla da Sayın Bakanımız kitapçıkta çok güzel ifade etmiş- bu yine bu şekilde devam ediyor.

Diğer başlıklara gelince, yine mesela bir isme takılındı. Yani, Aile Bakanlığı, Kadın Bakanlığı. Mesela, bir önce de icracı bakanlık değildi, oysa bugün Türkiye'de gerçekten şu anda ilk 5'e girecek bütçeye sahip bir bakanlık, icracı bakanlık. 5 tane genel müdürlük, 32 daire başkanlığının her biri doğumdan ölüme kadar insanın her birine dokunan, sosyal imkânlar sağlayan ve direkt bizi ilgilendiren başlıklar, insanı ilgilendiren, ona dokunan. Yani, bunun önemini altını dikkatle çizerek söylemek istiyorum.

KADİM DURMAZ (Tokat) – O lütf değil hanımefendi, devletin görevi o.

TÜLAY KAYNARCA (İstanbul) – Bir başka başlık, yine, bu İstanbul Sözleşmesi'ne yönelik ifade edilenler, hem koruyucu hem önleyici tedbirleri içeren. Diğer devletler bunu tekrar çıkarmadı, kanununu geçiremedi ve biz o kanunu Meclisten geçirirken tüm siyasi partiler hep birlikte imza koyduk, öyle değil mi? Bu çok güzel bir şey çünkü o maddenin hazırlığında STK'ların da, tüm siyasi grupların da -bizim milletvekillerimizin hem 24'üncü Dönem, hazırlığı da 23'üncü Dönem- dolayısıyla bütün vekillerimizin burada emeği, gayreti, tüm Bakanlık personelinin emeği, gayreti var. Şimdi, bunu bir yadsıyıp, bunu yok farz edip... Bugün işte şiddet oranı şu noktada, kadınlar bu... Dünyada ve Avrupa'da her noktada bir gerçek, Türkiye'nin de bir gerçeği ne yazık ki ama bu iyi niyeti de çıkarılan yasal düzenlemelerdeki hedeflenen amacı da görmek ama bir taraftan da her şey kanunla olabilese keşke, her şey mevzuat düzenlemesiyle olabilese keşke, olmuyor, niye olmuyor? Çünkü, aynı zamanda toplumsal zihniyet dönüşümü gerekiyor. Toplumsal zihniyet dönüşümü için de eğitimden sağlığa, kadının bireysel anlamdaki gücüne, kuvvetine, hepsine ihtiyaç var. O yüzden, bunu fark etmek, önce bir hakkı teslim etmek, devamında da diğer cümlelerle elbette eleştiriler olacak.

Ben, Sayın Bakanımızın yeni dönemdeki iki başlığını... Birçoğunu çok değerli değerli buluyorum, önemsiyorum, yeni bir açılım katacak diye çok mutlu oluyorum ama iki başlığı da çok önemsiyorum. Bunlardan bir tanesi eğitim, diğeri istihdam başlığıyla alakalı. Mesela, OSB'lerde oluşturulacak kreşler kadın istihdamını artıracak çok önemli bir başlık değil midir? İki: Yine kadın eğitimini, kız çocuklarının eğitim oranını önemseyecek, Anadolu başta olmak üzere, güney ve doğu başta olmak üzere kreşe verilecek öncelikler çok önemli değil mi?

YAKUP AKKAYA (İstanbul) – 4+4'te 400 bin çocuğu okuldan ayrıldı.

TÜLAY KAYNARCA (İstanbul) – Ben sizi dinledim efendim, saygıyla dinledim, sözünüzü de kesmedim dikkat ederseniz.

YAKUP AKKAYA (İstanbul) – Ama çarpıtmayın rakamları.

TÜLAY KAYNARCA (İstanbul) – Beş dakikam var, lütfen dakikalarımın almayınız.

Şimdi, şunu çok özenle ifade ediyorum. Bakın, kadının eve...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen toparlayalım.

TÜLAY KAYNARCA (İstanbul) – İfadelerin her birinde sanki kadını eve kapatacak, kadınlarla ilgili ikinci sınıf, hele bunu bir hanımefendinin ifade etmesi hiç hoş bir şey değil. Kadın niye ikinci sınıf? İkinci sınıf yapmak isteyen bir irade, böyle bakış açısı

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :27/01/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 41

olan bir irade istihdamı yüzde 23'lerden yüzde 28'lere, kadınlarımızda iş gücüne katılımı yüzde 25'lerden yüzde 31,2'lere kadar yükseltecek imkânları sağlayacak olanakları sunar mı? Sunmaz. Bakın, tüm yasal düzenlemeler, hele daha bu hafta -geçen hafta onayladığımız- anne olan çalışan hanımefendilere, memurlara yönelik çıkardığımız kanunlar. Dolayısıyla, biraz daha gerçekçi olmak, biraz daha bu anlamda hakkı da teslim ederek yorumlarda bulunmak sanıyorum çok daha anlamlı olacaktır diye düşünüyorum.

Ben yeni dönemin hayırlı olmasını diliyorum. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının bütçesinin hayırlı olmasını diliyorum. Gerçekten, 5 genel müdürlük, 32 daire başkanlığı, hemen hemen aileden bütün insanımıza dokunan bir bakanlıkta böylesi duyarlı bir yapının varlığından da çok mutlu olduğumu ifade ediyor, başarılar diliyorum.

Teşekkür ederim.

(Oturum Başkanlığına Başkan Süreyya Sadi Bilgiç geçti)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Kaynarca.

Sayın Açıkkapı, buyurun lütfen.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Sayın Başkanım, Değerli Bakanım, Plan ve Bütçe Komisyonumuzun çok kıymetli üyeler, kıymetli bürokratlar, basınımızın çok kıymetli üyeleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Yaşadığımız coğrafyanın geçmişten bugüne bir cazibe merkezi olması, etrafımızın âdeta bir yangın yerine dönmesi ülke olarak bizleri de etkilemekte ve sosyal devlet olma sorumluluğumuz hem kendi vatandaşlarımıza karşı hem de misafir komşularımıza karşı daha da artmaktadır.

İnsan onuruna yaraşır bir hayat standardını kazandırmayı hedefleyen sosyal devlet olma anlayışı geçmişten günümüze her devletin, her hükümetin önemli çalışmaları içerisinde yer almıştır. Amaç, genç, yaşlı, kadın, erkek, çocuk, engelli tüm vatandaşların yaşam standartlarını, yaşam kalitelerini en üst seviyeye çıkarmaktır. 2002 yılından bu yana AK PARTİ hükümetlerinin programlarında sosyal politikalar ve sosyal destekler önemli bir yer tutmaktadır.

2011 yılında yeniden yapılandırılan Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı bünyesinde 633 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'yle sosyal yardımlar, aile, çocuk, kadın, yaşlı, engelli, şehit yakınları ve gazilere yönelik hizmetler tek çatı altında toplanmıştır. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığımız politika üreten, hizmetlerinde standartlar oluşturan, izleyen, denetleyen ve böyle bir yapıya kavuşturulan bir bakanlık hâline dönüşmüştür. Bakanlığın çatısı altında bilimsel yöntemlerle yoksulluk ve yoksunluk tanımları yapılmış, adil ve hakça paylaşım esas alınmıştır.

Toplumların tüm kesimlerinde hak temelli hizmet anlayışıyla her türlü ihmal, istismar ve dışlanmadan korunması ve mağduriyetlerinin giderilmesi temel bir anlayıştır. Hükümetimiz döneminde, 2002 yılından bu yana yoksullukla mücadelede önemli çalışmalar yapılmıştır, sosyal yardımlara ayrılan kaynaklarda önemli artışlar sağlanmıştır.

2002 yılında sosyal yardım ve hizmetlere sadece 1 milyar 300 milyon Türk lirası ayrılmışken, bu rakam 2015 yılında yaklaşık 28,5 milyar Türk lirasına ulaşmıştır. Gayrisafi yurt içi hasıla oranı 2002 yılında binde 5 iken, bu oran 2015 yılında binde 14,6'ya ulaşmıştır.

Yoksulluğun tanımında birden çok eşik değer ve bu değerlere karşılık gelen kategoriler oluşturulurken, dünyada kabul edilen günlük değer 4,3 dolardır. Ülkemizde 4,3 doların altında yaşayan kesim 2002 yılında yüzde 30,3 iken, 2014 yılında bu oran yüzde 1,62'ye inmiştir. Hedef, çok daha iyi noktalara gelmektir. Bu konuda iyi niyetle çalışmalar devam etmektedir.

Türkiye'nin insani gelişme açığını en hızlı şekilde kapatan 9'uncu ülke olması çok önemlidir. Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı'nda önemli ve dikkat çekici bir husus olmuştur. Son on yıllık dönemde Türkiye'nin orta insani gelişmişlik düzeyinden yüksek insani gelişmişlik düzeyine çıkmış olması da önemlidir. OECD tarafından 2014 yılında yayınlanan raporda Türkiye, gelir dağılımını en iyi geliştiren bir ülke olarak dikkatlerden kaçmamıştır. Bu başarının bölgemizde ve dünyadaki çalkantılara rağmen elde edilmiş olması bu başarıyı daha da anlamlı bir hâle getirmiştir.

Yoksulluk riski taşıyan ailelerin çocuklarına sağlanan şartlı eğitim yardımıyla okula devamsızlık konusunda çocuklarımızın devamsız gün sayısının yüzde 50 azalması ve bu devamsızlığın kız çocuklarımızda 2 kat daha azalma eğilimi göstermesi, liseye devam oranının yüzde 80 seviyesine çıkması da oldukça önemlidir.

2012 yılında başlayan genel sağlık sigortası, hane içinde gelir seviyesi brüt asgari ücretin 1/3'ünden az olduğu tespit edilen ihtiyaç sahibi vatandaşlarımızın sağlık primleri yine Bakanlığımız tarafından karşılanmaktadır.

2012 Nisan ayından itibaren Eşi Vefat Eden Kadınlara Düzenli Nakdi Yardım Programı başlatılmış, bu kapsamda 2015 yılında yaklaşık 295 bin kadını aylık 250 Türk lirası düzenli nakdi destek imkânına kavuşturulmuştur. Yine, 2013 Haziran ayından itibaren Muhtaç Asker Aileleri Yardım Programı başlatılmıştır. Eşi ya da oğlu askere gittiği için mahrum kalan 101 bin asker ailesine aylık 200 Türk lirası düzenli yardım imkânı sağlanmıştır. Ayrıca, 2015 yılından itibaren askerlerimizin çocuklarının ihtiyaçlarının bir nebze de olsa karşılanması için aylık 100 Türk lirası tutarında düzenli asker çocuğu yardımı imkânı sağlanmıştır. 2015 yılında yine Öksüz ve Yetim Yardım Programı dâhilinde 100 Türk lirası tutarında düzenli yardım yapılmaya başlanmıştır. Tüm bu yardım programları kapsamında yardımlardan faydalanan kardeşlerimizin daha rahat bir şekilde faydalandıkları bu meblağları çekebilmeleri için, 2,1 milyon kişiye PTT'yle yapılan iş birliği neticesinde, Sosyal Yardım Kartı Projesi önemli bir hizmet olmuştur. Yine, telefona kayıtlı 700 bin vatandaşımıza SMS yoluyla bilgilendirme imkânı sağlanmıştır. Ayrıca, sosyal yardımların e-devlet kapısıyla entegrasyonunun tamamlanmış olması ve 2014 Ocak ayında kullanım hizmeti verilmeye başlanması da oldukça önemlidir. 2016 yılında, ilk defa mahalle, ilçe ve il düzeyinde sosyal riskleri alt boyutlarıyla birlikte ölçen sosyal uyum endeksi tamamlandığında önemli bir analiz imkânına kavuşmuş olacaktır.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :27/01/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 42

Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; toplumsal huzurun ve istikrarın önemi büyüktür. Yapılan ve yapılacak olan AR-GE çalışmaları daha sağlıklı bireyler ve daha sağlıklı ailelerin yaşadığı bir hayatın tesisi için gerçekten çok önemlidir. Bu konuda önemli çalışmalar yapılmaktadır. Komşusu olduğumuz ülkelerde, yangın yerine dönen coğrafyamızda yanan, yıkılan sadece fiziki mekânlar değil, aynı zamanda vicdanlardır, insanlıktır. Ülkemiz köklü ve büyük bir devlet olarak tarihin ve bu coğrafyanın kendisine yüklediği sorumluluğu yerine getirmekte, milyonlarca misafirine yaptığı sosyal yardımlarla misafirperverliğini elinden geldiğince en iyi şekilde yerine getirmektedir.

Sayın Başkanım, Komisyonumuzun çok kıymetli üyeleri; yapılan çalışmaların hayırlar getirmesini yüce Rabb'imden niyaz ediyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Söz talebi mi var, soru için mi bastınız?

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Söz talebim vardı.

BAŞKAN – Sayın Özdemir, buyurun lütfen.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan ve değerli milletvekillerimiz ve çok değerli bürokratlar; öncelikle, TÜİK rakamlarına baktığımız zaman, istatistiklerde kadınların toplam istihdamı yüzde 29,6 ve bizim de Avrupa Birliği aday ülkesi olarak... Avrupa Birliği ülkelerinde bu ortalama yüzde 67 düzeyinde. İş gücüne dâhil olmayan nüfusumuza baktığımız zaman, bunun yüzde 73'ünü kadınlar oluşturmaktadır. Ayrıca, çalışan kadınların neredeyse üçte 2'si tarımda veya kayıt dışı sektörlerde çalışmaktadır. Burada, baktığımız zaman, kadın istihdamında oldukça sıkıntılı bir noktayız. Ancak, siz sunumunuzda Sayın Bakan, bu oranın 2023'te yüzde 41 hedefiyle belirlendiğini söylediniz. Bu rakamlara baktığımızda, bu istatistiklere baktığımız zaman, bu konuda bu hedefin çok anlamlı olmadığını görüyorum. Ayrıca, kadın istihdamının artırılmasına yönelik bütçede yapılacak düzenlemelerle ilgili daha detaylı bilgileri bizimle paylaşmanızı özellikle talep etmekteyiz.

Diğer bir sorum: Şiddet mağduru kadınlara yönelik 2016-2018 planlamasında yapmayı düşündüğünüz maddi yardımlara ilişkin ne tür bütçe ayırdınız? Ve bununla ilgili de, özellikle, tabii ki şiddet mağduru kadınlara ve boşanmış olup da hiçbir sosyal güvencesi olmayan kadınlara ayrılan maddi yardımlar ne kadardır? Bizim de tam üyesi olduğumuz Avrupa Konseyinin yapmış olduğu çalışmada, özellikle yayınlanmış oldukları raporlarda, kadına karşı şiddetle etkin olarak mücadele eden ülkelerle ilgili bir çalışma vardır. Bizim, Bakanlık olarak yapmış olduğumuz herhangi bir uluslararası araştırma var mı? Çünkü, biz bu konudaki istatistikleri sağlıklı alamıyoruz ve sürekli uluslararası raporları takip etmek durumundayız. Bakanlığın böyle bir uluslararası çalışma yapma noktasında bütçesi var mıdır?

Ve diğer önemli konu, Suriyeli kadın sığınmacılar konusu. Bununla ilgili sağlıklı bilgiler maalesef edinemiyoruz. Yine, özellikle bizim ilk imzacısı olduğumuz İstanbul Sözleşmesi ki -bunu biliyorsunuz- Fransa ve İsveç bu konuda, özellikle maddi destekler anlamında çekincelerini koymuşlardır ve bu sözleşmeyi daha sonra imzalamışlardır. Biz bu sözleşmenin ilk imzacı devleti olmamıza rağmen buradaki sorumluluklarımızı tam olarak yerine getiremiyoruz. Bu noktada da nasıl çalışmalarınız olacaktır? Özellikle Suriyeli mülteci kadınların, sığınmacıların fiziksel ve psikolojik tacize yönelik uğradıkları şiddet konusunda da bizim uluslararası bir sözleşme gereği yaptırımlarımız var, özellikle maddi ve manevi sorumluluklarımız var. Bu noktada da Bakanlığın bir bütçesi var mıdır?

Bu mart ayı başında Avrupa Parlamentosunun hazırlanmış olduğu bir toplantıya ben katılacağım, özellikle kadın mültecilerle ilgili. Bana bir rapor gönderdiler, bizden bilgi istiyorlar, ne kadar kadın mülteci sayısı var ve bizim yapmış olduğumuz hukuksal düzenlemeler nelerdir ve eylemler nelerdir... Bununla ilgili hiçbir bilginiz yok. Ben burada sizin şahsınıza soruyorum: Ben Avrupa Parlamentosunda bizim ülkemizi temsil olarak o masaya oturduğum zaman ne konuşacağım, ne söyleyeceğim? Çok büyük bir eksikliğimiz var burada.

Diğer bir konu ise, yine bugünkü sunumunuzda, Bakanlığın, Diyanet İşleri Başkanlığı başta olmak üzere birçok bakanlıkla özellikle toplumsal cinsiyet eşitliğiyle ilgili eğitimleri olduğunu söylediniz. Bu noktada hangi bakanlıklarda ne kadar kişi eğitim aldı, bununla ilgili daireler kuruldu mu? Ki Diyanetin kız çocuklarıyla ilgili son fetvası -ki burada konuşmaktan da üzüntü duyuyorum- bununla ilgili nasıl bir eğitim aldılar ki böyle bir fetva gündeme geldi? Bununla ilgili sizin de bir görüşmeniz oldu sanırım Diyanet İşleri Başkanıyla, bunu da gündeme getirdiniz mi?

Son olarak da -süre var ise- Tülay Hanım'la bugün, bu sabah -KEFEK- Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonunda birlikteydik ve biz en az 13 tane alt komisyon oluşturmak için ki burada sadece kadın ve çocukların sorunları... Yani, hangi sorundan seçip de hangi siyle ilgili alt komisyon kuracağımız konusunda tereddütte kaldık.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Burada bu beş dakikalık süreler bize bu gelecek...

BAŞKAN – Lütfen toparlar mısınız?

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) - ...çok önemli olan bu kadın ve çocuklarla ilgili, özellikle aileyle ilgili, sosyal politikalarla ilgili, ülkemizi çok ilgilendiren, çok sıkıntılı olduğumuz bu politikalardaydı. Bu bütçe belirlenirken bu beş dakikayı biz sizin eksikliklerinizi söylemek ve bizim görüşlerimizi, katkılarımızı sunmak için alıyoruz. Ama Tülay Hanım burada son on üç yıldır yapılan iyi şeylerden bahsetti. Ben burada kendisinin özellikle sabah tartıştığımız konuları gündeme getirmesini ve bunlarla ilgili Bakanlığın ne tür çalışmalar yapması gerektiğini söylemesini ya da ona katkı sağlamasını beklerdim.

Çok teşekkür ediyorum, çalışmanızda başarılar diliyorum size.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :27/01/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 43

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Yüceer, buyurun.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli Komisyon üyeleri, kıymetli milletvekilleri, değerli basın mensupları; ben de hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Tabii ki tekrara girmek istemiyorum, komisyon toplantılarından dolayı geç katıldık Plan ve Bütçe Komisyonunun toplantısına. Tekrara girmeden, yoğun mesainizi bildiğimiz için konuşmamı kısa tutmayı düşünüyorum.

Ben de şehitlerimize Allah'tan rahmet diliyorum, yakınlarına sabır dileyerek sözlerime başlıyorum. Bugün kamuoyuna yansıyan, Silivri'de tutsak edilen Erdem Gül ve Can Dündar'ın -yansıdığı kadarıyla- iki kez müebbetle, ağırlaştırılmış müebbetle yargılanmasına dair iddianamenin hazırlandığını duyduk ve gördük. Ya, üzülerek izliyoruz yani Türkiye'deki basın özgürlüğünün, ifade özgürlüğünün, haber alma özgürlüğünün geldiği nokta gerçekten hepimiz için endişe verici.

Tekrara girmeyeceğim dedim. Hakkı teslim etmekten bahsedildi. Hakkı teslim ettiğimizi düşünüyorum. 24'üncü Dönemde 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Kanunu olsun, İstanbul Sözleşmesi olsun oy birliğiyle, bütün partilerin desteğiyle çıkarılmıştır. Dönemin Bakanı Sayın Fatma Şahin gerçekten bu konuda çaba göstermiştir, hepimizin takdirini almıştır ve bu konudaki desteğimizi de almıştır, bu konuda hiç şüphemiz yok. Ama bu hakların yani bu hukuki haklarımızın toplumsal yaşama bu sürede yansımada, özellikle kadın-erkek eşitsizliğinin siyasal, sosyal, ekonomik anlamda giderilmesinde maalesef yol alınamamıştır. Yani, buradaki herkesin, hepimizin de bu konu malumudur.

İşte, bu konuda özellikle son dönemde ortaya çıkan -bütün sunumlarda- aile vurgusunun artması, işte, komisyonlarda, özellikle araştırma komisyonlarında ailenin güçlendirilmesi, aileyi güçlendirici paketlerin, yasaların hazırlanması, ailedeki eşitsiz konumda olan, mağdur olan kadını görmeden aile ve boşanma komisyonlarının kurulması -biz de o komisyondayız, çalışmalara devam ediyoruz- gerçekten bizler için endişe verici. Çünkü bir yandan Anayasa'nın 41'inci maddesi kutsal aileye vurgu yaparken, bir yandan Anayasa'nın 10'uncu maddesiyle kadın-erkek eşitsizliğini giderme konusunda devletin yükümlülüğüne atıfta bulunurken maalesef gerek yöneticiler tarafından gerek de uygulayıcılar tarafından bu benimsenmemiştir. İşte, bizim endişemiz, kaygılarımız, ifadelerimiz bu yönde.

Yani, buradaki hiç kimsenin aileyle ilgili bir sorunu, sıkıntısı yok ama görüyoruz ki mevcut yöneticilerin ve maalesef bazı iktidar sözcülerinin, kurum yöneticilerinin kadınlarla ilgili söylemleri var. Yani "Evdeki işler size yetmiyor mu?" diyen, işte "Hamile kadınlar sokağa çıkmasın." diyen, en son Diyanetteki fetvalarda gördüğümüz, buradan ifade bile etmek istemediğim, gerçekten hepimizi dehşete düşüren ifadeleri edenler bizler değiliz. Dolayısıyla, hiçbirimizin aileyle ilgili bir sıkıntısı yok ama maalesef iktidarın temsilcilerinin, yöneticilerinin kadınlarla ilgili sıkıntıları var. İşte, bizim uyarılarımız bu noktada. Biz diyoruz ki bu eşitsiz ilişkiyi kadınların güçlendirilmesi yoluyla geçebiliriz, ailelerimizi böyle güçlendirebiliriz.

Bakın, bizler kadınları güçlendirmeden, eşitsiz durumdaki o aile ilişkisi içinde çoğu zaman can derdine düşen kadınları güçlendirmeden ailelerimizi güçlendiremeyiz. İşte, devlet burada kararını verecek ve ailenin güçlendirilmesi konusundaki kararlarına kadının güçlendirilmesi yönündeki politikalarıyla devam edecek.

Benim birkaç sorum olacak Sayın Bakana: Yalnızca sarayın araç filosunun bir yıllık yakıt masrafının 3,4 milyon lira, ısınma masrafının 10 milyon lira olduğu koşulda Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü bütçesinin 9,5 milyon lira olmasını nasıl değerlendiriyorsunuz?

İkinci sorum: Eylül 2015'te TÜİK verilerine göre, kadınlar açısından resmî olarak yüzde 13,3 düzeyinde gerçekleşen işsizlik oranı tarım dışında yüzde 18,3. Kadınların istihdamının ne derece, ne kadar önemli olduğunu düşünürsek bu oranları nasıl değerlendiriyorsunuz ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ortaklığında hangi projeler yürütülüyor, alınan sonuçlar nelerdir?

Ve son sorum: 64'üncü Hükümet Eylem Planı'nda diyorsunuz ki altı ay içinde belediyelerin kreş açma zorunluluğuna yönelik uygulama etkin hâle getirilecek. Bunun sorumluluğu da Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına verilmekte. Kadın sığınmaevlerinden Belediyeler Kanunu'nda yazılı olduğu hâlde alınan sonuçlar hepimizin malumu. Peki, belediyelerin kreş açma zorunluluğuna ilişkin düzenlemelerin de başına aynı durumun gelmesini engellemek adına yapılan herhangi bir çalışma mevcut mudur, öngörülen süreyi gerçekçi buluyor musunuz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen toparlar mısınız? Son sorunuzu alayım.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Özellikle, biliyorsunuz, 24'üncü Dönemin sonunda "aile paketi" adı altında bazı düzenlemelere gidildi. Şimdi, son torbaya da bunların bir kısmı ki orada bizim de takdir ettiğimiz, kreşlerin desteklenmesi, özellikle belediyelerin bu konuda teşvik edilmesi, özel kreşlerin beş yıl boyunca vergi muafiyetinde tutulması gibi konular çıkarılarak sadece kadına doğum başına yardım yaparak ya da kadını sadece esnek, güvencesiz bir şekilde çalışmaya iterek âdeta kadınları eve gönderme paketi bu yani çalışmada, istihdamda kadınları güçlendirme paketi değil. Onu güçlendirmek için Avrupa'nın da bunu yaptığı gibi kadın ve erkeği eşit bireyler kabul edip özellikle kreş desteğiyle yapmak gerekirken bunları çıkarıp sadece bunları götürerek yani özellikle altı ayda bunu çözeceğiz diyorsunuz, ben çok merak ediyorum, gerçekten bu sorunun cevabını.

Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, bütçe üzerindeki konuşmalar tamamlanmıştır.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :27/01/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 44

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Sayın Başkan, çok özür dileyerek söylüyorum, altı buçuk saatir buradayız, tam altı buçuk saat oldu. Gerek iktidardan gerek muhalefetten değerli milletvekilleri önemli katkılar yaptılar ama toplantının başındaki yarım saati ve bitimindeki yarım saati sadece Bakanın söylemlerini yansıtmak üzere çeken basın ne hâle getirildiğini görmek beni gerçekten çok incitti.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Atıcı.

Başkanlık Divanı olarak basına hiçbir müdahalemiz söz konusu değildir.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Biliyorum. Ben basının ne hâle getirildiğini söylüyorum, sizin getirdiğinizi söylemedim.

BAŞKAN – Basın sunum için gelmedi. Bilgi açısından söylüyorum, şöyle yapıyorlar: Ağırıklı olarak basın mensubu arkadaşlar kameraların soru işlemiyle beraber gelmesini ve milletvekillerimizin sorularını ve buna cevapları almayı tercih ediyorlar.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Sadece cevabı çekiyorlar ama.

BAŞKAN – Yok, hayır, şu an soruları çekecekler.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Sadece cevabı çekiyorlar.

BAŞKAN – Müsaade ederseniz, soru işlemine geçmedim henüz.

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Onların ne yapacağına karışamayız ki.

BAŞKAN – Bütçe üzerinde konuşmalar tamamlanmıştır.

Değerli arkadaşlar, şimdi öncelikli olarak talep eden Komisyon üyelerimize olmak üzere on dakika, Komisyon dışından gelen milletvekillerimiz için de beş dakika olmak üzere toplam on beş dakika süreli soru işlemi başlatacağım, ondan sonra da görüş, soru ve eleştirilere cevap vermek üzere de Sayın Bakana söz vereceğim. Bu on beş dakikayı öncelikli olarak Komisyon üyelerine değil, bir mix on beş dakika olduğu için buradaki soru istem sırasına göre başlayarak söz vereceğim.

Sayın Çam...

MUSA ÇAM (İzmir) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Türkiye Büyük Millet Meclisinde boşanmanın önlenmesi ve aileyi korumayla ilgili komisyonu kurdunuz, bir itirazımız yok, tamam ama 2015 yılında 300'e yakın kadın kurban edildi, 115 kadın tecavüze uğradı, 330 kadın da yaralandı. Şimdi, aileyi korumayla ilgili bu komisyonu kurarken acaba kadını korumak için bir komisyon kurmayı düşünüyor musunuz, bunu öğrenmek istiyoruz.

Yine, Türkiye'de 2015 yılı sonu itibarıyla 181.036 erken ve zorla evlendirilen kız çocuğu bulunmaktadır, bu sayı büyük bir hızla artmaktadır. Acaba kız çocuklarının erken ve zorla evlendirilmesinin önlenmesi için Bakanlığınızın bir acil eylem planı var mıdır, bunu öğrenmek isteriz.

Yine, konuşmamın içerisinde söylemişim, web sitesinde Sosyal Yardım İstatistikleri Bülteni 2013 yılına kadar yayınlanıyordu, 2013 yılından sonra kaldırıldı. Tekrar bu bültenin web sayfasından yayınlanmasını düşünüyor musunuz düşünmüyor musunuz?

Son sorum: 2016-2019 Kadına Karşı Şiddet Ulusal Eylem Planı'nda "toplumsal cinsiyet" teriminin neredeyse geçmediğini görüyoruz. Acaba, bu toplumsal cinsiyet neden orada yer almıyor, bunu da öğrenmek isteriz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Kuşoğlu...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, ben de üç soru sormak istiyorum. Bir tanesini konuşmam sırasında söyledim, o 2015'teki 28,5 milyar liranın dağılımı, kimlere hangi yollarla verildiğiyle ilgili detayı özellikle istiyorum; memnun olurum çıktı verebilirsiniz.

Bir de göçmenlerle ilgili bir ödenek ayırdınız mı? Bakanlığınızın bütçesi içerisinde böyle bir çalışmanız var mı, ödeneğiniz var mı?

Bir de toplumsal cinsiyet eşitliği konusunda ne düşünüyorsunuz, onunla ilgili bir açıklama yapabilir misiniz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Atıcı...

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, TÜİK rakamlarına göre, suça sürüklenen çocuk sayısı 2009'dan itibaren yüzde 68,9, yaklaşık yüzde 70 oranında artmış. Biz de ana muhalefet partisi sorumluluğuyla 10'dan fazla çocuk cezaevini gezip çocukların buradaki durumlarını inceledik ve birazdan size takdim edeceğim bu kitabı hazırladık.

Bu kitabın içerisinde, bir araştırma önergesi ile bir komisyon kurulması ve cezaevinde suça sürüklenen çocukların durumlarının incelenmesi var, ayrıca birçok kanun teklifi var. Bir tanesini söyleyeyim sadece, sizi yakından ilgilendiren bir şey: Örneğin, bir kadın cezaevinde, çocuğu dışarıda, 6 aylık çocuğu var. Bu kadın mevcut yasalara göre çocuğunu sadece ayda bir kere öpüp koklayabiliyor, eğer emziriyorsa ayda bir kere memesini verebiliyor. Bunlar partiler üstü bir kavramla -bakın, bunun siyasetini yapmayacağım- ele alınıp değerlendirilmeli. Biz bu konuda her türlü katkıyı sunmaya hazırız ama eğer uygun görürseniz, geçen dönem reddedilen araştırma komisyonu kurulması önergesini bu dönem gerçekleştirilim ve bu çocuklara ve annelere yardımcı olalım.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Usta...

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :27/01/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 45

Sayın Bakan, konuşmamda da ifade etmiştim, iki tane yayın kaldırılmıştı İnternet sitenizde. Bir tanesi Türkiye’de aile yapısı, bir tanesi de sosyal yardım istatistikleri. Mesela sosyal yardım istatistiklerinde 23 milyon yoksul olduğu ifade ediliyordu. Bu yayınları tekrar koyacak mısınız İnternet sitenize?

İkinci sorum: Toplumda nesilden nesle geçen bir yoksulluk kültürü oluşmaya başlıyor. Bunu önleyici neler yapıyorsunuz, neler yapacaksınız?

24,8 milyar TL’lik bütçenizin biraz daha anlaşılabilir olması açısından mümkünse program bazında detaylarını verebilir misiniz, öyle bir çalışmanız var mı?

Son olarak da stratejik planınız çerçevesinde -biliyorsunuz stratejik planlarda birtakım stratejik hedefler, amaçlar oluyor- yine bu bütçenizle elde etmeyi hedeflediğiniz sonuçları bizimle paylaşır mısınız?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Demir...

NURETTİN DEMİR (Muğla) – Teşekkür ederim.

Sayın Bakan, özellikle yüzde 40’ın üzerindeki engelli olarak kabul edilip sosyal yaşamda istihdamdan yararlanıyorlar ancak yüzde 25 ile 40 arasındakiler iş bulmada ve sosyal yardımda oldukça zorlanıyorlar ve bunlar özürülü olmaları nedeniyle de herhangi bir iş bulamıyorlar ve çok daha fazla mağdur oluyorlar. Bu konuda bir çalışmanız var mıdır?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Tamaylıgil...

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, sormak istediğim soruların başında yer alan, malum bu Alman Şansölye Sayın Merkel’in gelmesiyle beraber bir süreç işlemeye başladı ve Türkiye’de Suriyeli mültecilerin kalması ve onun karşılığında bir maddi destek projesi açıklandı 3 milyar euroluk. Bu bütçe sizin tarafınızdan mı idare edilecektir? Nerede kullanılacaktır, kime gelecektir ve nasıl kullanılacaktır, sizin bünyenizde mi değerlendirilecektir? Bu konuda bilgi almak istiyorum özellikle ve öncelikle.

Onun yanında, kadına şiddetle ilgili mücadele konusunda bu ŞÖNİM’leri dile getirmiştim, Şiddet Önleme ve İzleme Merkezlerini. Buralarla ilgili önemli eleştiriler var, onları da paylaşmaya çalışmıştım hem personeliyle ilgili hem fiziki şartlarıyla ilgili hem de açıldığı şehirlerin ihtiyaç özelliklerine göre ve oradaki sivil toplum kuruluşlarıyla beraber çalışma noktasındaki eksiklikler. Bu konuda iyileştirecek -sanırım şu an için sayı 14- bunu daha da artıracak ve şartları iyileştirecek burada bir bütçe var mı? Çünkü sonuçta şiddet ve şiddete bağlı yaşanan olaylar Türkiye’de “kadın” başlığında önemli bir gerçek olarak yerini koruyor.

Diğer taraftan bir de bizim, İstanbul Sözleşmesi bağlamında şiddet görmüş olan kadınlarla ilgili olarak bir tazminat süreci var. Bu tazminat süreciyle ilgili uygulamalar bugüne kadar nasıl gerçekleşmiştir?

Bir de yine toplumsal cinsiyet eşitliğiyle ilgili kurumlar arası bir eğitim verilecek. Başta Diyanet İşleri Başkanlığı olmak üzere kurumlara kadın-erkek, daha doğrusu toplumsal cinsiyet eşitliği konusunda “eğitim” başlığında çalışmalarınız var mı, nerelere veriliyor ve ne kadar verilmiştir, projeleri nedir?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Durmaz...

KADİM DURMAZ (Tokat) – Sayın Başkan, Sayın Bakanım; az önce konuşmamda da ifade etmiştim, ülkemizin ILO’nun 183 sayılı Anneliği Koruma Sözleşmesi’ni imzalaması Eylem Planı’nızda var mı?

İkincisi: Şu anda ülkemizde doğu ve güneydoğuda yaşanan zor şartlarda, ülke barışının bozulacağı endişesini taşıdığımız bir dönemden geçiyoruz. Böyle sosyal sorumluluk projesi gibi, ülkemizin belli bir noktaya ulaşmış büyük firmalarıyla belli projelerde, bir barışma projesi, kaynaşma projesi gibi bir sosyal çalışmayı da düşünüyor musunuz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Paylan...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Bakan, Millî Eğitim Bakanlığıyla ne tip iş birlikleri yapıyorsunuz? Toplumsal cinsiyet eğitimiyle ilgili herhangi bir girişiminiz oldu mu? Çünkü daha ana okulundan başlayarak hatta kreşten başlayarak bu toplumsal cinsiyet yüklemeleri sonucu, hani erkek ve kadın, kız ve oğlan çocuklarının farklı davranışları o andan başlıyor ve nihayetinde bu kuşaklar öyle bir eğitimden geçtiler ki maalesef, “Kadın eşittir sanki senin bir malın ve senin namusun.” noktasında bir eğitimden geçtiler. Bu anlayışı kırmak için ne tip girişimlerde bulundunuz ve Eğitim Bakanlığıyla ne tip iş birlikleri yapmayı düşünüyorsunuz veya yapıyorsunuz, bunu merak ediyorum.

Bakanlığınızın bütçesi gayrisafi yurt dışı hasılanın yaklaşık yüzde 1’i. OECD ülkeleri ortalaması yüzde 2’nin üzerinde -şu andaki kalemlerinden bahsediyorum tabii ki, bütün sosyal yardımlar değil ama Bakanlığınızın kalemlerine baktığımda- diğer OECD ülkelerine baktığımızda onların ortalaması yüzde 2. Yani “çok artırdık” dediğimiz sosyal yardımlar çok altında OECD ortalamasının. Bu konuda, artırılması yönünde talepleriniz oldu mu? Hangi rakama ulaşması yani gayrisafi yurt içi hasıla ortalamasının neresinde olması gerektiğini düşünüyorsunuz?

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :27/01/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 46

Eğer ki bunun artırılmasıyla ilgili önermeniz varsa, şu anda burada, Plan ve Bütçe Komisyonunda bunu hep beraber değerlendirelim, iktidar partisi milletvekilleriyle birlikte. Bu konuda da destek vereceğimizi açıkça beyan ediyorum.

Diğer sorularımı önceki ilk konuşmamda sormuştum, onları tekrar etmemek için sormuyorum; 6 sorum vardı, onlara da cevap bekliyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Günel...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, konuşmamın içerisinde kısaca söylediğim Sayıştayın TOKİ'yle ilgili bulguları vardı. Bir tanesinde KDV; anladık, o yüzde 10 ama ne kadarlık bir miktara tekabül ediyor, miktar var mı? Çünkü bizi hep kuşa çevirip gönderdikleri için.

İkincisi de bu güncellemeyle ilgili, bedelle ilgili bir soru vardı. Bunların şeyi nedir? Hizmet bedelini de dâhil etmemesi gerekirken TOKİ hesaplamalara dâhil etmiş. Yani TOKİ'nin sizden haksız olarak aldığı paranın miktarı nedir, özeti?

Henüz siz uzlaşmamışsınız ama burada yapılan şeyi merak ettim çünkü TOKİ her yere işlem yapıyor. Dolayısıyla, nereden beslendiğini öğrenelim diyoruz, yoksullara gitmesi gereken para TOKİ'ye gitmesin.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Özdemir...

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Sayın Bakan, bütçe sunumunuzda Avrupa Birliği hibe bileşimleri kapsamında yerel ve ulusal düzeyde sivil toplum kuruluşlarının kadına karşı şiddete yönelik kapasitelerinin güçlendirilmesi için 11 ilde 19 sivil toplum kuruluşuna yaklaşık 3 milyon euro hibe desteği sağlanmıştır. Bu fonlar hangi sivil toplum kuruluşlarına verilmiştir? Bu konuyla ilgili detaylı bilgi sunabilir misiniz bize? Kadına yönelik şiddet kapsamında siz hangi sivil toplum kuruluşlarıyla çalışıyorsunuz Bakanlık olarak? Bunlar bağımsız sivil toplum kuruluşları mı, yoksa bizim literatürümüze kazandırdığınız yandaş sivil toplum kuruluşları mı?

Diğer bir sorum: Yine Bakanlık sunumunda, Avrupa Birliği destekli projelerin desteklenmesi için 135 adet 14+1 kapasiteli araç alımı gerçekleştirilmiştir ve bu araçlar 77 ilde hizmet vermektedir. Bu konuyla ilgili de detaylı bilgi verebilir misiniz, hangi Avrupa Birliği projesi için bu araçlar kullanıldı ve ne tür katkısı var Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Özdemir, teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, soru işlemi bitmiştir.

Şimdi, görüş, eleştiri ve sorulara cevap vermek üzere Sayın Bakana söz veriyorum.

Sayın Bakan, süreniz kırk beş dakika.

Ağırlıklı olarak sorulara cevap verirseniz sevinirim.

Buyurun lütfen.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI SEMA RAMAZANOĞLU (Denizli) – Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri, çok değerli milletvekili arkadaşlarım; katkılarınız, sorularınız için geçen süre içerisinde hepimize ayrı ayrı teşekkür ediyorum.

Öncelikle, Diyarbakır Sur'da hayatlarını kaybeden şehitlerimize Allah'tan rahmet, yakınlarına ve aziz milletimize başsağlığı diliyorum.

İnsan haklarıyla ilgili, Anayasa'mızın bir maddesini hatırlatarak, oradan sözlerime başlamak istiyorum. Anayasa'mızın 10'uncu maddesinde ifadesini bulan eşitlik ilkesi çerçevesinde kadına yönelik çalışmalarımız başta olmak üzere tüm yardım ve hizmetlerimizi cins, ırk ayrımı yapmadan gerçekleştiriyoruz. Yaptığımız tek ayrımcılık pozitif ayrımcılıktır. Kadına yönelik şiddetle mücadelede çalışmalarımızı -bunu altını çizerek söylemek istiyorum- sıfır tolerans ilkesiyle tüm kamu kurum, kuruluşları, sivil toplum iş birliğinde gerçekleştirmeye devam edeceğiz ve hâlâ da öyle çalışıyoruz.

Mutlak yoksulluk anlamında belli bir başarıyı yakaladık. Artık insani yardımları tabii ki önemsiyoruz fakat burada bizim ana hedefimiz insanlara devamlı vermek değil -birçok arkadaşımız onu da söyledi- balık vermek değil, balığı tutmak. İstihdamı çok önemsiyoruz. Sosyal politikalarda dezavantajlı gruplar vardır. Bu dezavantajlı gruplar -Sayın Bakanımızın da belirttiği gibi- ekonomiyle ilgili olduğu gibi, ekonomiyle ilgili olmadan da dezavantajlı gruplar vardır. Bunlar engelli gruplar, belli bir yüzdeyle doğarlar, bu belli bir biyolojik yüzdendir ve toplum bunlarla ilgilenmek zorundadır, bunlara bir kaynak ayırmak zorundayız. Öteki taraftan beklenmedik doğal afetler, bunlar dünyanın her tarafında olabilen şeylerdir, insanlar akşam yatıklarında refah içerisinde yatıp sabahleyin o beklenmedik coğrafi afetlerden dolayı ihtiyaç sahibi ve dezavantajlı grup hâline dönüşebilirler. Yine sosyal devlet olma gereği bunlara yardım etmeyi gerektirir. Yoksulluğun etkilerini yok etmek, bununla beraber beşerî sermayeye yatırım yaparak yoksulluğun bizatihi kendisini yok etmek amaçlarıyla hareket ediyoruz.

Ülkemizin geleceği olan çocuklarımızı her şeyin önünde tutuyoruz. İstikbalimizin önce çocuk, çocuklarımız için de önce aile diyoruz. Çocuklar için kendi normal gelişimleri için en ideal ve en doğal ortam ailedir. Dezavantajlı çocuklarımıza yönelik aile bakım modeli sistemleri geliştirdik. Mülteci, istismar mağduru çocuklara, suça sürüklenen çocuklara yönelik özel programlarımız ve özel uygulama merkezlerimiz var. Korunmaya muhtaç çocuklara yönelik ev tipi bakım sistemini tamamladık.

Ayrıca şurada şunu da söylemek istiyorum: Burada toplumsal cinsiyet çerçevesinde baktığımızda tabii ki kadınların toplum içinde yer alması ve belli bir temsilde olması için yıllardır mücadelesini veren birisiyim hem sivil toplumda hem siyaset içerisinde. Siyaset içerisinde kadınların sadece belli bakanlıklara hizmetle hapsedilmesini de asla doğru bulmuyorum. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığını iyi bir baba, iyi bir koca olan birisinin de çok iyi yapacağına yürekten inanıyorum. Ama aynı şekilde iyi yetişmiş ve

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :27/01/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 47

siyasette de mesafe almış bir kadının, siyaset içerisinde, iyi bir dışişleri bakanı, iyi bir sağlık bakanı veyahut da herhangi bir, bir ekonomi bakanı olabileceğini de söylüyorum, başbakan da, bunun Türkiye'de de örneğini yaşadık, dünyada da örneğini yaşıyoruz. O yüzden Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı konuşulurken bir kadın burada var veyahut da işte, bir kadın burada hizmet ediyor, o kadın üzerinden tanımlamanın, gitmenin de doğru olduğunu bulmuyorum. Burada benim Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı olmam, bir kadından öte, siyasete emek vermiş, mesleğinde belli bir kariyere gelmiş, sivil toplum hizmetlerinde, sivil toplum örgütlerinde kadın, çocuk, insan hakları konusunda yıllarca emek vermiş, çalışmış birisi olarak burada Bakanlığı yapıyorum, yoksa bir kadın olarak burada Bakanlığın bana tevdi edilmiş olduğunu düşünmüyorum.

Öteki taraftan, oturuş şeklimize gelince, ileri demokrasilerde bürokratik hiyerarşi gittikçe zayıflar ve ileri demokrasileri yaşamak adına bizim de burada bürokrasinin gevşemiş, bürokratik hiyerarşinin değil, üreten ve hizmette öne çıkan, ürettikleriyle öne çıkan bir hizmet anlayışımız ve duruşumuz var. Dolayısıyla...

ERHAN USTA (Samsun) – Üretmiyorsa müsteşar yardımcısını genel müdür yapmayın, yazıktır devlete. Yani, özel kalem müdürünüz genel müdürünüzden daha fazla üretiyorsa...

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI SEMA RAMAZANOĞLU (Denizli) – Herkes bulunduğu yerde üretiyor ve en iyisini üretiyor ama bunun için de bürokratik hiyerarşiye gerek yok, hele ki oturma düzeninde, biri önde oturmuş, biri arkada oturmuş, bunun hiçbir önemi yok. Yıllarca yurt dışında çalışmış ve bürokratik hiyerarşinin en zayıf örneğini bizatihi o çalışma ortamında kendim tecrübe etmiş, pratiğini yaşamış birisiyim. Ki çalıştığım üniversite hastanesinde rektörümüz sabahleyin bisikletiyle işine gelen ve bir toplantıya girdiğimizde de bir kız öğrenciye kalkıp yerini veren... Böyle bir hiyerarşi var yahut da böyle bir düzen var.

ERHAN USTA (Samsun) – O farklı bir şey. O zaman sizi bir arkaya alalım Sayın Bakan yani bir arkada oturarak isterseniz bu toplantıyı yönetin.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI SEMA RAMAZANOĞLU (Denizli) – Birler dengesinde hizmetin önu arkası yoktur efendim.

Şimdi cevaplara geçiyorum.

Cevaplarımızı vaktimizin müsaade ettiği ölçülerde hepimize ayrı ayrı vermeye çalışacağım.

"Toplumsal cinsiyet eşitliğinin farkındalığının artırılmasına yönelik olarak bugüne kadar Bakanlığımız veya Bakanlığımıza bağlı kurum veya kuruluşlarca ne tür çalışmalar yapılmıştır ve ne tür sonuçlar elde edilmiştir?" İçişleri Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, Diyanet İşleri Başkanlığıyla imzalanan eğitim protokolleriyle 71 bin polis, 65 bin sağlık personeli, 47.566 din görevlisi, 326 aile mahkemesi hâkimi ve cumhuriyet savcısı, 250 mülkiye müfettişi, 190 kaymakam adayı, 60 Radyo ve Televizyon Üst Kurulu uzmanı, 47.566 Diyanet İşleri mensubu ve 3.764 Millî Savunma Bakanlığı Silahlı Kuvvetler personeli eğitilmiştir. Bunların haricinde, yine Millî Savunma Bakanlığımızla yaptığımız bir protokol çerçevesinde 169.598 acemi ve usta er ve erbaşın eğitimleri tamamlanmış olup her yıl silah altına alınan 450 bin erbaş ve erlere yönelik, şiddetle mücadele derslerimiz ve seminerlerimiz hâlâ devam etmektedir. Bunların eğiticileri olan subayları ve eğiticilerini de biz eğittik. Zaman zaman yine hizmet içi eğitimlerle bu eğitimleri de güncelliyoruz. Bunların detaylarını istediğinizde tekrar sizlere takdim edebilirim.

Bakanlığımız ile TOKİ arasında yapılan protokol ile Sayıştayın belirlendiği hususlar çerçevesinde mahsuplaşma yapılacak olup herhangi bir kamu zararı söz konusu değildir.

"Ülkemizde son terör olaylarında hayatını kaybedenlerin sayısı nedir?" Ülkemiz ne yazık ki uzun yıllardır terörle mücadele etmektedir. Sayın Çam, öncelikle size şunu hatırlatmak istiyorum: AK PARTİ Hükûmeti olarak bizim dönemimizde ilk defa terör mağduru sivil vatandaşlarımıza maaş bağlanmış ve istihdam hakkı tanınmıştır. Bu kapsamda, 2.869 terör mağduru sivil vatandaşımız kamuda istihdam edilmiştir. Bunun yanında, toplam 5.502 terör mağduru sivil vatandaşımıza hizmet de vermektetiz.

MUSA ÇAM (İzmir) – Bizim sorumuz o değildi Sayın Bakan. Onların yapılması güzel bir şey de ben öyle bir soru sormadım.

BAŞKAN – Sayın Bakan, buyurun lütfen siz.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI SEMA RAMAZANOĞLU (Denizli) – Bakanlığımız tarafından Hatay, Kilis, Gaziantep, Osmaniye, Şanlıurfa, Kahramanmaraş, Adıyaman, Adana, Malatya ve Mardin illerinde toplam 25 barınma merkezinde Suriyeli mültecilere psikososyal destek hizmeti verilmektedir.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Suriyelilere sunulan hizmetlerle ilgili soru mu?

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI SEMA RAMAZANOĞLU (Denizli) – Evet, Garo Paylan Bey, size cevap veriyorum "Suriyelilere sunulan hizmetler nelerdir?" sorunuza karşılık.

Barınma merkezlerinin bulunduğu illerde meslek elemanlarından oluşan ekiplerce Suriyelilerin sosyal sorunlara bağlı olarak yaşadıkları sıkıntılar için gerekli psikososyal destek hizmeti verilmektedir. Bakanlığımız, UNİCEF Türkiye Temsilciliği ve AFAD iş birliği ile geçici koruma altında olan Suriye vatandaşlarına yönelik Bakanlığımızca yürütülen en önemli projelerden biri olan Aile Eğitim Programı, ülkemizde kurulan çadır kent ve konteyner kentlerde hayata geçirilmiştir.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ana dilinde mi yapıyor?

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI SEMA RAMAZANOĞLU (Denizli) – Ana dillerinde yapıyor, Arapça ve Kürtçe öğretmenleriyle. Ayrıca, meslek edindirme kursları çerçevesinde talep edenlere -çünkü Türkiye'de de bu çalışma izni çıkardık biliyorsunuz geçtiğimiz günlerdeki yasada- özellikle kadınlara yönelik Türkçe eğitim de veriyoruz. Onlar bu...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Kamplarda 250 bin kişi var, geri kalan kişilere nasıl ulaşıyorsunuz?

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :27/01/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 48

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI SEMA RAMAZANOĞLU (Denizli) – Onlarda da şu anda büyük bir oranda envanter çalışması başlattık bütün illerde. Hem kaymakamlıklarımız hem de valiliklerimizle beraber çalışıyoruz, mahalle mahalle tespit ediyoruz. Hem yetimler, öksüzler, kadınlar, engelliler, erkekler, aile olanlar, bir arada yaşayanlar, aile olmayıp bir arada yaşamak zorunda olanlar... Ciddi bir çalışma yapıyoruz şu anda. Bakanlık görevine geldikten sonraki süreçte hem AFAD'la birlikte hem de kendi Bakanlığımızla ve ekibimizle beraber bir organizasyon düzenledik. Ayrıca, Bakanlığımız içerisinde, Aile ve Toplum Genel Müdürlüğü içerisinde bir göç dairesi kuruyoruz, onun çalışmalarını başlattık. Aynı zamanda Bihlun Hanım'ın da sorusuna buradan ek cevap vermek istiyorum. Bu 3 milyar euronun kullanılmasıyla ilgili olarak bu paranın bir kısmını Bakanlığımız üzerinden kullanacağız bu göç dairesiyle. Bu parayla neler yapacağız? Bunun miktarı daha sonraki aşamalarda konuşulacak ama şu anda takribi 150 milyon euro gibi olabilir diye konuşuluyor, daha kesinleşmiş bir şey yok. Özellikle kadınların meslekî eğitimi, dil eğitimi; 0-6 yaş grubu çocukların anaokulunda bulunmaları ve onların temel beslenmeleri konusunda takviye edilmeleri; özellikle çocukların sağlık giderlerinin karşılanması; engelliler konusunda bu tespit ettiğimiz engellilerin hem rehabilitasyonu hem eğitimi hem de onlara da bu meslek eğitiminin verilmesi... Tabii ki bu arada temel ihtiyaçları konusunda da bu ailelere destek olunması, bir işi olduktan sonra onların düzgün bir konutta oturmaları, yetim ve öksüz çocukların eğer aileleri ve yakınları varsa onların yanında yaşamalarını biz denetleyerek devam etmeleri, eğer aile onlara "Biz artık bunu devam ettiremeyeceğiz." diyorsa bizim kurumlarımız tarafından bu çocukların korunmasının sağlanması... Çocuğun ülkemiz sınırlarında refakatsiz olduğunun tespit edilmesi hâlinde 0-12 yaş aralığındaki çocuklar yaş ve durumlarına uygun sosyal hizmet kuruluşlarına yönlendirilmektedir. 13-18 yaş aralığındaki çocuklar ise geçici barınma merkezlerine kendilerine özgü oluşturulan birimlere yönlendirilmektedir.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Kimin sorusu?

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI SEMA RAMAZANOĞLU (Denizli) – Sizin sorunuz Paylan Bey.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Suriyelilerle ilgili.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI SEMA RAMAZANOĞLU (Denizli) – Evet, Suriyelilerle ilgili. Yani, Bihlun Hanım'la beraber ortak cevap verdiğim için...

Diğer yandan, Toplumsal Cinsiyete Dayalı Şiddetle Mücadele ve Müdahale İnsani Yardım Programı... Yine sizinle devam ediyorum. Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü ve Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu işbirliğiyle Nisan 2013'ten beri yürüttüğümüz bir çalışma. Ayrıca, toplumsal cinsiyete dayalı bütçeleme konusunda orada hem uluslararası STK'larla hem de kendi Bakanlığımız bünyesinde çalışmalarımız devam ediyor.

Sosyal yardımlaşma vakıfları mali imkânları çerçevesinde Suriye uyruklu vatandaşlara, şahıslara gıda, giyim, barınma, yakacak yardımları yapmaktadır.

Yine, soru sahibi Garo Paylan Bey: "Cinsiyet ayrımcılığı ve nefret suçları kapsamında verilen eğitimler nelerdir?" diye sormuşsunuz.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Bakanlığınızın çerçevesinde.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI SEMA RAMAZANOĞLU (Denizli) – Evet.

Bakanlığımızın kuruluşundan bu yana çeşitli hizmet içi eğitimler içerisinde toplumsal cinsiyet eğitimi dersi verilmiştir. Bu eğitimlere toplamda 4.416 personel katılmıştır. Bunlar sürekli eğitimlerdir yani bir sefer verip bırakmıyoruz. Belli periyodik şeylerle bunlara devam ediyoruz. Uluslararası ve ulusal toplantılar düzenliyoruz, oralarda da bunları konuşuyoruz aynı zamanda.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Personelinizin yüzde kaçına tekabül ediyor?

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI SEMA RAMAZANOĞLU (Denizli) – Yaklaşık yüzde 25 civarına tekabül ediyor.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Bunu artırmayı hedefliyor musunuz?

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI SEMA RAMAZANOĞLU (Denizli) – Tabii. Yani, bunu taşra teşkilatlarımızda yaygınlaştırma konusunda ve gittiğimiz yerlerde yapıyoruz. Takdir edersiniz ki aynı zamanda bu bir dönüşüm programı. Taşradakileri merkeze çekiyoruz, eğitiyoruz, tekrar yolluyoruz ama devam eden bir süreç.

Evet, soru sahibi Bülent Kuşoğlu: Yaşlanma Ulusal Eylem Planı Uygulama Programı'nın hayata geçirilmesiyle ilgili soru sormuş. Ulusal Yaşlanma Eylem Planı Uygulama Programı kapsamında birçok farklı kurum ve kuruluşun sorumlu olduğu 32 eyleme yer verilmiştir. 64'üncü Hükümet Programı'nda da yer alan Ulusal Yaşlanma Eylem Planı Uygulama Programı'nın etkinliğinin artırılması ve güncellenmesine yönelik ilgili kurum ve kuruluşlar ile irtibata geçilmiştir.

"Yaşlılar ve Kalkınma", "Yaşlılıkta Sağlık ve Refahın Artırılması ve Yaşlılıkta Olanaklar Sunan, Destekleyici Ortamların Sağlanması" ana başlıklar altındaki eylemlerin güncellenmesi ve belirlenmesine yönelik çalışmalarımız devam etmektedir. Yaşlıları biz tecrübe birikimi olarak görüyoruz. Yerel yönetimlerle yaptığımız birtakım çalışmalar da var. Bu tecrübeleri genç nesillerle kaynaştıracak, aynı zamanda yaşlıları toplum dışına atıl, atılan birisi değil, hayatın içerisinde devam eden, tecrübe aktarımı olarak devam edecek projelerimiz de devam ediyor.

Soru sahibi Gülay Yedekci. Soru: "6284 sayılı Kanun kapsamında ayrılan bütçe ne kadardır?"

Cevap: 2016 yılı için 6284 sayılı Kanun kapsamında kreş yardımı için 8 milyon Türk lirası, barınma yardımı için 21 milyon Türk lirası, geçici maddi yardım için 13 milyon 554 bin Türk lirası ve şiddet önleme ve izleme merkezleri için ayrılan bütçe ise 16 milyon 30 bin olmak üzere toplam 58 milyon 584 bin Türk lirasıdır.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) - Mekânların yapılması da dâhil mi buna Sayın Bakan?

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :27/01/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 49

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI SEMA RAMAZANOĞLU (Denizli) – Kadın konukevleri için ayrılan 2016 yılı bütçe rakamı 72 milyon 826 bin Türk lirasıdır.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Yeniden projelendirmeyi düşünüyor musunuz?

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI SEMA RAMAZANOĞLU (Denizli) – Yeni projeler için mi?

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Proje yapmak. Yani, bir yerleri kiralayıp oralarda oturtmak değil de...

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI SEMA RAMAZANOĞLU (Denizli) – Yeni projelerimiz tabii ki devam ediyor.

Bunun için taban araştırması yapıyoruz. Orada ne kadar ihtiyaç var, ne yapmamız gerekiyor, ondan sonra projelendirip yapmaya devam ediyoruz.

Soru sahibi Musa Çam. Soruları: “Doğu ve güneydoğu illerinde terör nedeniyle oluşan mağduriyete yönelik neler yapıyorsunuz?”

İkincisi: “Sosyal Yardım İstatistikleri Bülteni’ni neden yayınlamıyorsunuz?”

Üçüncüsü: “Sosyal yardım artıyor, yoksulluk artıyor mu?”

Birinci cevap: Doğu ve güneydoğu illerimizde yaşanan olaylar nedeniyle vatandaşların ihtiyaçları sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakıflarımız vasıtasıyla anında giderilmekte olup bu vakıflarımıza vatandaşlarımızın barınma, gıda ve diğer temel ihtiyaçlarının karşılanmasında kullanılmak amacıyla yaklaşık 17 milyon Türk lirası kaynak aktarılmıştır. Yeni oluşacak...

MUSA ÇAM (İzmir) – Vatandaşlar bunun tersini söylüyorlar. Yani, ne kadar mağdur ve ne kadar sıkıntı içerisinde olduklarını söylüyorlar. Yanlış yerlere mi gidiyorlar, ne oluyor yani?

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI SEMA RAMAZANOĞLU (Denizli) – Şimdi, burada sosyal yardımlaşma vakıflarımızın çalışma prensipleri var, vatandaşlarımız arasında o sosyal yardımlaşma vakıflarımızın çalışma prensiplerinde bazı gelir değerlendirmeleri var. Yine de biz o kitabi olan gelir değerlendirmelere değil vicdani olan tarafa bakıyoruz. O gelir değerlendirmesi uymasa bile böyle bakıyoruz ki tablo, vicdani verilmesi gerekiyor. O zaman, o tabloya uymasa bile diyoruz ki: Bunun verilmesi lazım. Yeni oluşacak ihtiyaçlara göre aktarılan bu kaynak tutarı artırılacaktır.

İkinci soruya cevap: Doğu ve Güneydoğu Bölgelerinde bulunan 16 ilde toplam 19.730 çocuk sosyal ve ekonomik destek hizmetinden yararlandırılmaktadır. Bu illere gönderilen toplam ödenek ise 94 milyon Türk lirasıdır.

Üçüncü soruya cevap: Terör nedeniyle mağduriyet yaşayan ailelere il müdürlüklerimiz aracılığıyla psikososyal destek hizmetleri sunulmaktadır. Çalışmalara destek olmak üzere takviye amaçlı Diyarbakır iline 20, Şırnak iline 100 meslek personeli görevlendirilmiştir ki bunlar sosyal hizmet uzmanları, psikologlar, klinik psikologlar ve sosyal psikologlardır. Her aileyle ihtiyaç tespitine yönelik görüşmeler gerçekleştirilmektedir. Bu kapsamda, Diyarbakır’da şu anda 373 haneye ulaşılarak 3 bin kişiyle görüşülmüştür teke tek ve sadece görüşme değil, bunlara psikososyal destek de veriyoruz, görüşüyoruz, bir dertleri varsa o dertlerini çözünceye kadar da uğraşyoruz. Şırnak’ta ise 200 haneye ulaşılmıştır. Hane içerisine girildiği zaman aileye giriliyor, orada kadın, çocuk... Hedefimizde bizim özellikle kadınlar var ve çocuklar. Çocukları da bu terapilerde 0-6 yaş grubu ve 6-12 yaş grubu diye ayırıyoruz, engelliler, yaşlılar, kronik hastalar, hanedeki bütün bireylere bu şekilde yaşıyoruz.

Bakanlık olarak yapılanmamız nedeniyle, sosyal yardımlar dâhil olmak üzere faaliyetlere ilişkin bilgiler kamuoyuna yıllık faaliyet raporları aracılığıyla açıklanmaktadır. Söz konusu yıllık faaliyet raporlarına Bakanlık web sayfası üzerinden ulaşmak mümkündür.

MUSA ÇAM (İzmir) – Ama bizim söylediğimiz o istatistiklerle ilgili, 2013 yılına kadar yayınlanıyordu, 2013 yılından sonra kaldırıldı. İzleyemiyoruz onları, takip edemiyoruz. Onu sordum ben, diğer istatistiklerle ilgili olanı değil.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI SEMA RAMAZANOĞLU (Denizli) – İnşallah, yaptığımız yeni çalışmalarla yeni istatistik değerlendirmemiz olacak. Şu anda sahada büyük bir ekibimiz çalışıyor, o elde ettiğimiz verileri hepimiz hep beraber paylaşacağız, çözümleri sizlerden de bekliyoruz inşallah.

MUSA ÇAM (İzmir) – Ama işte, onlara ulaşabilirim yani.

ERHAN USTA (Samsun) – Çalışmalarınız geliştirmeye yönelik olmalı, dönüştürmeye yönelik olmamalı. Yani var olan çalışma kaldırılıyor. Bu, sizden önce kaldırıldı ama tabii, Bakanlık kaldırdığı için onu söylemek lazım.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI SEMA RAMAZANOĞLU (Denizli) – Şimdi ben var olanı, mevcut olanı söylüyorum ve yapacaklarımızı söylüyorum.

Sosyal yardımların artıyor olmasının yoksulluğun artmasının bir göstergesi olarak sunulmasının yanlış olduğunu düşünmekteyim. Sosyal yardımların artmasında üç neden öne çıkmaktadır.

İlk olarak, muhtaç sayısının artmasından ziyade ulaştığımız kişi sayısı artmaktadır. Kurumsallaşma ve ulaşılabilirliğin gelişmesidir.

İkinci olarak, sosyal yardımlar yeterli düzeyde tanıtılmaya başlandığında kişisel farkındalık artmış ve daha da fazla, muhtaç vatandaşımız ihtiyaç duyduğu yardımı talep eder hâle gelmiştir.

Üçüncü olarak, Eşi Vefat Etmiş Kadınlara Yardım Programı, Muhtaç Asker Ailelerine Yardım Programı gibi hedefleme yapılmış, yeni yardım programları hayata geçirilerek kişilere ihtiyacına uygun seviyede yardım yapılmaya başlanmıştır ki burada hedef daha ziyade kadınlardır.

Soru sahibi Sayın Vekilimiz Besime Konca “Kamudaki boş engelli memur kontenjanını doldurmayı düşünüyor musunuz?” diye sormuş.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :27/01/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 50

Cevap: Kamuda engelli memur kontenjanlarının doldurulması amacıyla 2012 yılından bu yana merkezî sınav yapılmaktadır. 2012 yılında yapılan ÖMSS'yle 3 atama döneminde 12.796 ve 2014 yılında yapılan EKPSS'yle 3 atama döneminde 10.584 olmak üzere 6 atama döneminde toplam 23.380 engelli birey memur olarak istihdam edilmiştir.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Sayın Bakanım, bugün açık var yine zaten.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI SEMA RAMAZANOĞLU (Denizli) – Evet, hâlâ İŞKUR'la beraber... Bize tahsis edilen kadrolar oranında biz talep ediyoruz, her zaman daha fazlasını talep ediyoruz ama talep ettiğimizin tamamı verilemiyor ve bize kadrolar tahsis edildikçe biz hemen atamaları yapıyoruz, o konuda bir endişeniz olmasın.

Cumhuriyet Halk Partisi Muğla Milletvekili Nurettin Demir “Kaç tane sosyolog çalışmaktadır, tabii, psikolog da dâhil?” diye sordu.

Cevap: Bakanlığımızda çalışan sosyal çalışma görevlisi sayıları şunlardır: Sosyal çalışmacı 2.155, psikolog 1.037, çocuk gelişimcisi 484, öğretmen 1.677, sosyolog 755, toplam 6.108 meslek personeli çalışmaktadır.

Soru sahibi Salih Cora, sorusu: “Sığınma evlerinin kurulması ve sayılarının artırılması önemli bir adım ancak fiziki donanım ve personel yetersizlikleri var.”

Cevap: 2015 yılı rakamlarına göre, Bakanlığımıza bağlı 100 kadın konukevinde 518 kadrolu, 207 görevlendirme, 1.025 özel hizmet alımı ve 90 ek ders ücreti karşılığı olmak üzere toplam 1.840 personel görev yapmaktadır. Ayrıca, 40 kadın konukevinin bakım ve onarımı gerçekleştirilmiş, 93 kadın konukevinin fiziki donanımları yenilenerek koşulları iyileştirilmiştir.

Soru sahibi Mersin Milletvekili Ayтуğ Atıcı. Sayın Vekilimiz sorusunda “2002 Türkiye Özürlüler Araştırması”ndan sonra neden araştırma yapmadınız?” diyor.

Cevabımız: Türkiye genelinde engelli bireylerin sayısını tahmin eden ve 9 milyon bireyle yüz yüze görüşme yöntemiyle uygulanan son araştırma 2011 Nüfus ve Konut Araştırması'dır. Araştırmada belirlenen işlev alanlarının; görme, duyma, yürüme, konuşma, öğrenme, hatırlama, hareket güçlüğü, en azından birinde çok zorluk çeken veya hiç yapamayan bireyler engelli sayılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre orta ve ağır düzeyde en az bir engeli olan nüfus oranı yüzde 6,9 yani 4 milyon 876 kişidir.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Ama kitapçıkta 2002'yi kullandınız Sayın Bakan, sunum kitapçığınızda; onun için sordum.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI SEMA RAMAZANOĞLU (Denizli) – Cevabımızı verdik.

Teşekkür ediyorum.

Soru sahibi Erhan Usta, Milliyetçi Hareket Partisi Samsun Milletvekili. Sorusu: “Aile yapısı araştırmaları İnternet'ten kaldırılmış, karartma uygulanmıştır.” Aile yapısı araştırması, 2006 ve 2011'e Bakanlığımız İnternet sitesinden 3 dilde ulaşılabilmektedir.

Yatırım programında da yer alan, üçüncüsü olan, Türkiye Aile Yapısı Araştırması, TAYA 2016, bu yıl gerçekleştirilecek olup hazırlıkları devam etmektedir. Türkiye'de de ailelerin hane halkı özellikleri, evlilik, aile içi ilişkiler, akrabalık ilişkileri, çocuk, yaşlı ve diğer toplumsal konulardaki değer ve tutumlar ile aile sorunları hakkında bilgilerin derlenmesi yoluyla aile yapısında meydana gelen değişimlerin alandan toplanan niceliksel veriler ışığında sosyolojik olarak incelenmesi. Bu incelemeler ışığında ailede tespit edilen sorun alanlarındaki değişimi görebilecek bilimsel bilginin hazırlanması ve bu bilgilerin sosyal politikalara dönüştürülmesi amaçlanmaktadır.

ERHAN USTA (Samsun) – Ben tam anlayamadım “Şu anda İnternet'te var.” mı diyorsunuz?

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI MÜSTEŞAR VEKİLİ EBUBEKİR ŞAHİN – Var efendim, 3 dilde var.

ERHAN USTA (Samsun) – Türkçesi var mı?

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI MÜSTEŞAR VEKİLİ EBUBEKİR ŞAHİN – Türkçesi var efendim.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI SEMA RAMAZANOĞLU (Denizli) – Tabii ki, Türkçesi, öncelikle Türkçesi.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI MÜSTEŞAR VEKİLİ EBUBEKİR ŞAHİN – Biz size arz ederiz.

ERHAN USTA (Samsun) – Hayır, bende var ama şu anda biz İnternet'te bulamıyoruz onu, daha önce indirdiğimiz için.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI MÜSTEŞAR VEKİLİ EBUBEKİR ŞAHİN – Var efendim. Arz edelim efendim.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI SEMA RAMAZANOĞLU (Denizli) – Ailelerin yapısını, bireylerin aile ortamındaki yaşam biçimlerini ve bireylerin aile yaşamına yönelik değer yargılarını tespit ederek aileler ve kamuoyunun bilinçlendirilmesine yönelik stratejilerin şekillenmesine katkı sağlamak konusunda beş yılda bir yapılan ve RİP kapsamındaki bir araştırmadır. Araştırmanın 2016 yılında tamamlanması tahmin edilmektedir.

Soru sahibi Çetin Arık, Sayın vekilimiz “Otizm eylem planı bulunmamaktadır. Bu konuda bilinçlendirme ve farkındalık çalışmaları yeterli değildir.” demişlerdi.

Cevabımız: Bakanlığımız koordinasyonunda otizm eylem planı taslağı hazırlanmıştır, birkaç gün önce imzaladım. 2014 yılında otizm farkındalık seminerleri 11 ilde aile hekimleri, öğretmenler ve ailelere yönelik olarak verilmiştir. Alanyazın çalışması yapılmış, ilk otizm kitap çalışması gerçekleştirilmiştir. Ayrıca, otizme ilişkin, ailelere yönelik bilgilendirme rehberi hazırlanarak dağıtılmıştır. Sağlık Bakanlığı iş birliğiyle erken tanılarına ilişkin 41 ilde pilot uygulama olan çocuklar için psikolojik gelişim değerlendirme çalışması başlatılmıştır.

Soru sahibi Bihlun Tamaylıgil, Bihlun Hanım. Sorusu: “Dul kadınlar muhtaçlık nedeniyle evlenmeye zorlanıyor.” 2012 yılında başlatılan Eşi Vefat Etmiş Kadınlara Nakdi Sosyal Yardım Programı kapsamında sosyal güvencesi olmayan, fakir ve muhtaç durumda

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :27/01/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 51

bulunan, resmî nikâhlı eşini kaybetmiş kadınlara aylık ayda 250 Türk lirası olmak üzere, iki ayda bir de 500 Türk lirası nakdî yardım yapılmaktadır. 2015 yılında yaklaşık 300 bin eşi vefat etmiş kadınıma bu kapsamda destek sağlanmış olup toplam 800 milyon Türk lirası kaynak aktarılmıştır ve aktarılmaya devam ediyor, kadınlarımızı desteklemeye devam ediyoruz.

BIHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Çok güzel, onu ben sormadım, sayın kardeşim sordu ama çok teşekkür ederim.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI SEMA RAMAZANOĞLU (Denizli) - Oradan ikinci bir soru olarak gelmişti.

Evet, yine Bihlun Hanım'ın, Sayın Vekilimizin sorusu: "ŞÖNİM'lerin ihtiyaç analizi yapıldı mı? Eğitimli personel eksikliği çekiliyor, ŞÖNİM'lerin fiziksel şartları uygun mu? ŞÖMİN'lerin bütçesi ne kadardır?"

Cevabımız: 2015 yılı itibarıyla ülke genelinde 40 ŞÖNİM bulunmakta olup 2016 yıl sonu itibarıyla tüm illerde ŞÖNİM yapılanmasının tamamlanması öngörülmektedir. Gerçekleştirilen araştırmalar ve pilot illerden gelen tecrübe ve deneyimler ŞÖNİM'lerin şiddetle mücadele alanında koordinasyon sağlama ve hizmet sunumu açısından önemli bir konumda olduğunu ortaya koymuş olup bu kapsamda ŞÖNİM'lerin hizmet sunum kapasitesinin artırılmasına yönelik çalışmalar devam etmektedir.

Ayrıca, Avrupa Birliği mali desteğiyle yürütülmekte olan aile içi şiddetle mücadele için Kadın Konukları Projesi kapsamında mevcut durum analizleri ile eğitim ihtiyacı analizleri tamamlanmış olup şiddet mağdurlarına verilen hizmetlere ilişkin kurumsal hizmet kapasitesinin geliştirilmesi çalışmalarına da devam ediyoruz bu konuda.

Bütçeyle ilgili, ŞÖNİM'lere 2016 yılı için ayrılan bütçe ödeneği 8 milyon 643 bin Türk lirasıdır. ŞÖNİM'lerde çeşitli meslek gruplarında toplam 542 personel görev yapmaktadır. ŞÖNİM'ler bugün gerçekten iyi işlemektedir ama daha da geliştirilip orada bunların hem duyurulması hem de yaygınlaştırılması anlamında ortak çalışmaları yürütüyoruz.

Yine, soru sahibi Bihlun Hanım, soru "Erken yaşta evliliklerde son durum nedir?" Bihlun Hanım'la eski hukukumuz var, beraber ortak çalışmalarımız var. Erken yaşta evliliklerin yıllar itibarıyla durumu incelendiğinde her iki cinsiyet içinde yıllar itibarıyla azalmakta olduğu görülmektedir. Bu erken evliliklerle ilgili özellikle şunu söylemek istiyorum: Bakanlığa geldiğim ilk günden itibaren üzerine basa basa söylüyorum, kız çocuklarında okullaşma süresi, biliyorsunuz, 6,7; erkek çocuklarında 8,5 yıl. Kız çocuklarını biz birinci, ikinci ve üçüncü dört yılda okulda tutarsak, yani kız çocuğu 7 yaşında okula başlayacak ve 18 yaşında 12'nci sınıftan çıktığında ister üniversiteye gider ister çalışır iş sahibi olur ister evlenir, artık hayatını kurgulayabilir ve biz o çocukları, kız çocuklarını o süre içerisinde okulda tuttuğumuzda erken evlilikler, aile içi şiddet, çocuğun erken yaşta çalıştırılmak zorunda kalmasının önüne geçilmesi ve aile içi ensestten korumuş olacağız. Bunun için ortaöğretimde kız çocukları için -özellikle de kırsalda Orta Anadolu, İç Ege, Güneydoğu Anadolu, nerede ihtiyaç varsa- yurtlar yapıyoruz ve planladık ve bütün çocuklarımızı... Yani "Ben kızımı okula gönderemedim ekonomik nedenlerden yahut da imkân yoktu şehre gidemedik, ilçeye gidemedik." olmayacak. İnşallah, bütün kız çocuklarımızın on iki yıl okutulup, 18 yaşında, sağlam, her şeyiyle bir birey olarak topluma kazanılması için bütün çabamızı göstereceğiz inşallah.

2014 yılı verilerine göre 6-17 yaşta evlenen erkek çocuklarının toplam evlenmeler içerisindeki oranı binde 3, kız çocuklarının toplam evlenmeler içerisindeki oranı da yüzde 5,8'dir. Biyolojik motivasyon ve psikolojik motivasyon çok önemlidir, bir çocuğun biyolojik ve psikolojik motivasyonu tamamlanmadan evlenmemesi lazımdır, bunu da bir doktor ve bir anne olarak söylüyorum.

Yeterli herhâlde Bihlun Hanım.

BIHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Teşekkür ederim, sağ olun.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI SEMA RAMAZANOĞLU (Denizli) – Evet, soru sahibi Ahmet Yıldırım, Sayın Vekilimiz: "Bir: Bütçede sosyal yardımlara ayrılan bütçenin oranı? İki: Muş'ta sosyal yardım alanlarının cep telefon numaraları AK PARTİ teşkilatlarına verilmiş." diye soruları vardı.

Birinci sorusunun cevabı: 2015 yılında kamu kaynaklarıyla yaklaşık 25,8 milyar Türk lirası sosyal yardım harcaması yapılmış olup bunun bütçeye oranı yüzde 4,8'dir, gayrisafi oranı yüzde 1,33'tür.

İkinci sorusunun cevabı: Sosyal yardım sürecinde bilgileri –sayın vekilimiz burada yok herhâlde- kaydedilen kişilerin...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ben ileteceğim.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI SEMA RAMAZANOĞLU (Denizli) – ...kişisel verilerinin korunmasına yönelik olarak 14 Eylül 2014 tarihinde yönetmelik yayınladık. Bu yönetmelik ile kişisel verilerin güvenliği ve paylaşılma usulleri düzenlenmiştir. Bu kapsamda veri paylaşımı yapılabilen birimler sadece kamu kurumları, yerel yönetimler ve Türkiye Kızılay Derneğidir. Bu düzenlememiz kişisel verilerin korunması anlamında ülkemizdeki ilk yönetmeliktir. Yani sosyal yardım alan vatandaşlarımızın kişisel verileri güvence altındadır. Bu nedenle Muş'taki iddialarınıza ilişkin gerekli araştırma yapılarak varsa sorumlular hakkında gerekli hukuki işlemleri yapıp gerekli incelemeleri başlatacağım.

Soru sahibi Ahmet Yıldırım, Sayın Vekilimizin sorusu: "Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının bütçesinde çocuk politikalarına ayrılan bütçe oranı nedir?"

Cevabımız: Çocuğa yönelik hizmetler için Bakanlık bütçesinden ayrılan miktar 2012 yılında 617 milyon 86 bin Türk lirasıyken 2016 yılına geldiğinde 2,5 kat artarak 1 trilyon 538 milyon 941 bin 500 Türk lirasına yükseltilmiştir. Tahsis edilen bütçeyle çocuk destek merkezleri, yetiştirme yurdu, çocuk yuvası ve çocuk evlerinde koruma ve bakım altında bulunan çocuklarımızın ihtiyaçları ile aile yanında bakım ve destek hizmeti verilen koruyucu aile yanındaki çocuklarımız ve sosyoekonomik destek yardımı sunulan çocuklar için kullanılmaktadır.

Soru sahibi yine Sayın Vekil Ahmet Yıldırım, sorusu: "Kadın ve sağlık verileri?" Sağlık kuruluşlarında gerçekleşen -ki bu, Bakanlığımızın faaliyetlerini ilgilendirmiyor ama bir doktor olarak cevap veriyorum burada- doğumların tüm doğumlar içindeki oranı

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :27/01/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 52

2002-2014 yılları arasında, 2002 yılında 100 doğumdan 75'i hastanede yapılıyordu, 2014 yılına gelindiğinde 100 doğumdan 98'i hastanede gerçekleşiyor. Biz şimdi, hastanede doğumların gerçekleşmesi için diyoruz ki: Doğumunu hastanede yap, biz sana üzerine ücret vereceğiz ve orada yerel yönetimlerimiz de bunu desteklemek için çocuk paketleri veriyorlar, hediyeler veriyorlar, bunu özendirmek için de elimizden gelen gayreti gösteriyoruz.

Öteki taraftan, Rahim Ağzı Kanseri Ulusal Kanser Kontrol Programı'mıza göre beş yılda bir 30 ile 65 arası kadınlar taranmaktadır. Tarama programında beş yıllık hedef nüfus 15 milyon olup yıllık hedef nüfus 3 milyondur. 2015 yılı içerisinde hedef nüfusun 2 milyon 845 bin 642'si yani yaklaşık yüzde 83,71'i taranmıştır. Sağlık Bakanlığımız gerçekten bu konuda çok ciddi çalışmalar yapmaktadır ve bu rahim ağzı kanserleri konusunda da kamu spotları yayınlanmaktadır televizyonlarda, seminerler verilmektedir, yerel yönetimlerimizde sağlık programları içerisinde bilgilendirici programlar yapılmaktadır.

Meme Kanseri Ulusal Kanser Kontrol Programı'mıza göre ise iki yılda bir taranmakta ve mamografiyle hastanelere ait KETEM'lerde 40 ile 69 yaş arası kadınlar taranmaktadır. Tarama programında iki yıllık hedef nüfus 10 milyon olup yıllık hedef nüfus 5 milyondur. 2015 yılı içerisinde hedef nüfusun 1 milyon 815 bin 713'ü yani yüzde 30,92'si taranmıştır. Burada özellikle kırsal kesimde kadınlarımıza şunu söylüyoruz: Meme kanseri konusunda... Ki kadınlarımız meme kanseri, meme denildiği zaman sanki bunu bir utançla karşıyorlar. Meme, senin bir organındır, hastalanabilir, bununla ilgili yapılacak her şey için sen de uyanık ol, hem bireysel muayene metotlarını öğretiyoruz hem de doktora ulaşma yol ve yöntemlerini öğretiyoruz.

Ülke çapında 2014 yılında birinci basamakta 350 bin kadına meme kanseri, 500 bin kadına rahim ağzı kanseri ve 800 bin kadın ile erkeğe kolorektal yani kalın bağırsak kanser taraması yapılmıştır.

Soru sahibimiz Zekeriya Temizel, Sayın Bakanım, sorunuz: "Yoksulluğu yönetiyoruz sadece, ihtiyaçları veriyoruz, mahkûm ediyoruz. İnsanların problemlerini kendinin çözmesini sağlamaya çalışıyoruz." Evet sofistike bir sunumunuz vardı, teşekkür ediyorum hem eski bir bakan hem de bu konunun uzmanı olarak sizi zevkle dinledim.

Cevabımız: Biz sosyal yardımları iktisadi ve sosyal politikaları destekleyen bir araç olarak kullanıyoruz. Yoksullukla mücadelede sosyal yardımların 2 temel işlevi vardır. Yoksulluğun etkilerini azaltmak ve yoksulluğun bizatihi kendisini azaltmak. Kısa vadeli yoksullukla mücadelede stratejilerimiz kapsamında gıda, barınma, sağlık gibi sosyal yardımları yoksulluğun etkilerini azaltmak için kullanmaktayız. Orta ve uzun vadeli yoksullukta mücadele stratejilerinde ise sosyal yardımları yoksulluğun bizatihi kendisini azaltmak için kullanmaktayız.

Bakanlığımızın iş kurmaya yönelik proje destekleri, şartlı eğitim yardımı, istihdama yönelik yardımları, ücretsiz ders kitabı gibi uygulamalar bu kapsamda değerlendirilebilir. Özellikle şartlı eğitim yardımları, çocuklara, öğrencilere öğle yemeği yardımı ve taşınmaz eğitimde taşıma ücretlerinin bizim tarafımızdan karşılanması. Burada toplumun insani gelişmişlik endekslerinin yükseltilmesi için eğitim oranlarının yükseltilmesi, yani çocuklarımızı okutmak için anneleri destekliyoruz ve bunu çocuklarımız için yapıyoruz.

Bu çalışmalar sonucunda yoksulluk oranlarını, Dünya Bankası ölçütlerine göre kişi başına 4,3 doların altında harcaması olan hanelerin nüfusa oranı 2002 yılında yüzde 30,3 iken 2014 yılında yüzde 1,62'ye indirdik, ancak biz bu gelişmeyi de yeterli görmüyoruz. Bu çerçevede yoksullukla çok boyutlu şekilde mücadele edilmesi, insani yoksulluk alanında kalıcı şekilde başarı sağlanması için, "İnsani Gelişmeye Geçiş Stratejisi" adıyla, ülkemizin ilk ulusal yoksullukla mücadele stratejisinin çalışmalarını yürütüyoruz.

İstihdamı çok önemsiyoruz, özellikle de "kadın istihdamı" diyoruz, "engellilerin istihdamı" diyoruz. Kadınların yarı zamanlı çalışmasını bir fırsat olarak görüyorum. Eğer kariyer sahibi bir kadın olarak ve aynı zamanda çocuk sahibi, anne olmuş bir kadın olarak benim çalışma şartlarımda yarı zamanlı bir dönemi olsaydı çocuklarımla küçüklük dönemleri ve onları emzirme dönemlerinde ve nöbete de kalan bir doktor olarak söylüyorum, çocuklarımla daha uzun süre emzirebilirdim ve yarı zamanlı çalışmayı da kullanmak isterdim.

Şimdi, yarı zamanlı çalışma kadınlar için gerçekten çok önemli bir fırsattır, hem kariyerlerini sürdürecekler hem de istedikleri sayıda istedikleri zaman çocuk sahibi olarak, o çocuklara da sağlıklı anne-çocuk ilişkisini yaşayacak süreleri de kendilerine ayırmış olacaklar. Kendinin istihdamda bulunmadığı o süreç de bir başka kadın için bir istihdam fırsatı olacaktır.

Evet, soru sahibi Sayın Vekilimiz Ahmet Yıldırım, mesleki eğitimle işe yerleşme istatistiğini sordu. Cevabımız: Engelli istihdamı ve engelli mesleki eğitimi, bu konuda İŞKUR'un bir istatistiği mevcut değildir.

Soru sahibi Sayın Vekilimiz Gülay Yedekci. Sorusu: "6284 sayılı Kanun kapsamında alınan tedbirlere ilişkin bilgi verebilir misiniz?" Cevabımız: 6284 sayılı Kanun'da korunan kişi ile şiddet uygulayan ve uygulama ihtimali bulunan kişi hakkında alınabilecek korucuyu ve önleyici tedbirler ayrıntılı şekilde yer almıştır.

Türkiye genelinde toplam 40 şiddet önleme ve izleme merkezlerinde yani ŞÖNİM'de, şiddetin önlenmesiyle koruyucu ve önleyici tedbirlerin etkin olarak uygulanmasına yönelik destek ve izleme hizmetleri verilmektedir.

Koruyucu tedbir kararları 6284 sayılı Kanun kapsamında, mülki amir veya hâkim tarafından şiddet mağduru hakkında, olayın niteliği dikkate alınarak hükmedilecek tedbirlere ilişkin kararlardır.

Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren verilen koruyucu tedbir kararları, 2015 Aralık itibarıyla koruyucu tedbirlere ilişkin veriler şu şekildedir: Barınma 3.012, geçici maddi yardım 314, korunma ise 15.430'dur.

Önleyici tedbir kararları, 6284 sayılı Kanun kapsamında, hâkim tarafından şiddet uygulayan ya da uygulama tehlikesi bulunan kişi hakkında, olayın niteliği dikkate alınarak hükmedilecek tedbirlere ilişkin kararlardır.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :27/01/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 53

Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren verilen önleyici tedbir kararları 2015 Aralık itibarıyla, konuttan uzaklaştırma 30.454, iş yerine ve konuta yaklaşmama 64.882, hakaret, aşağılamada bulunmamaya yönelik alınan tedbir 83.595, alkol, uyuşturucu kullanmama 11.882'dir.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Çok teşekkür ediyorum Sayın Bakanım ama tüm bunların arasında korumadayken öldürülen kadınların sayısını...

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI SEMA RAMAZANOĞLU (Denizli) – Müsaade ederseniz diğerlerine devam edeyim, zaman işliyor.

Evet, soru sahibi yine Gülay Hanım.

BAŞKAN – Kalanlara cevabınızı yazılı olarak verebilirsiniz Sayın Bakan.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI SEMA RAMAZANOĞLU (Denizli) – Evet, peki.

Bitti mi süremiz Sayın Başkanım?

BAŞKAN – Son bir dakikadasınız.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI SEMA RAMAZANOĞLU (Denizli) – Son bir dakika.

O zaman şöyle kısa bir cevap vereyim. Soru sahibi Sayın Vekil Kadim Durmaz. Sorumuz: "2016-2019 Kadına Yönelik Şiddet Eylem Planı'nda toplumsal cinsiyet eşitliği vurgusunun olmadığı görülmektedir. Neden toplumsal cinsiyet eşitliği vurgusu yapılmamıştır?"

Cevabımız: 2012-2015 Kadına Yönelik Şiddet Eylem Planı uygulama süresi 2015 yılı sonunda tamamlanmış olup, Kadına Yönelik Aile İçi Şiddetle Mücadele Ulusal Eylem Planı 2016-2019 hazırlanmıştır. 2016-2019 Eylem Planı'yla yasal düzenlemelerin yapılması ve etkinliğin artırılması, farkındalık yaratma ve zihniyet dönüşümünün sağlanması, koruyucu ve önleyici hizmet sunumu ve şiddet mağdurlarının güçlendirilmesi, sağlık hizmetlerinin uygulanması ve sunumu, kurumlar arası iş birliği ve politika geliştirme olmak üzere 5 temel alanda iyileştirmelerin gerçekleştirilmesi hedeflenmektedir.

2016-2019 Kadına Yönelik Aile İçi Şiddetle Mücadele Ulusal Eylem Planı toplumsal cinsiyet eşitliği perspektifinde hazırlanmış olup, eylem planında yer alan hedeflerde ve eylem planının metni içerisinde toplumsal cinsiyet eşitliğine atıf yapılmaktadır.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan, teşekkür ediyorum sayın vekiller.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Başkan, kısa bir söz istiyorum.

BAŞKAN – Vereceğim, peki.

Üç tane kısa... O zaman müsaade ederseniz ben bir araya gireyim, ondan sonra size söz vereyim.

Şimdi, Sayın Bakanım, sosyal hizmet merkezlerimiz var, buralarda çalışan personellerimiz var. Bu personellerden ek ders karşılığı çalışan fakülte mezunu personellerimizin orada iş barışını bozacak şekilde aleyhine işleyen bir ücretleme söz konusu.

Bu şu anlama geliyor: Mesela 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na göre çalışan personel var burada, öğretmen, psikolog, sosyolog ya da memur olarak. Bunlar net 2.550 lira, 2.600 lira, 2.650 lira ücret alıyorlar kademeli olarak ve otuz gün üzerinden prim gün sayısından da primleri yatırılıyor.

Satın alma, yani özel hizmet alımıyla çalıştırılan personeliniz var, ziyaretçi, danışma ve yönlendirmede -ki bunlar ağırlıklı olarak ilk, orta ve lise mezunu personeldir- çalışan personele gene otuz gün prim üzerinden net 1.820 lira, özel güvenliğe net 1.950 lira, temizlikte çalışan personele net 1.730 lira, şoföre de net 1.840 lira ödeme yapıyoruz Sayın Bakan. Ancak ek ders karşılığı çalışan personel ise prim gün sayısı on altı gün üzerinden ve öğretmene 1.250 lira, psikoloğa 1.250 lira, sosyal çalışmacıya 1.250 lira ve sosyoloğa 1.250 lira ödüyoruz.

Burada ek ders karşılığı çalışan personellerimizin sorumluluklarına göre almış oldukları ücret ve sigorta prim gün sayısı eksikliğinden kaynaklanan mağduriyetlerinin giderilmesi açısından mutlaka bir düzenleme yapmak gerekiyor. Burada ek ders saatinin otuz saatten belki kırk saate çıkarılması, bu personelimizin mağduriyetinin belli bir nebze de olsa giderilmesini temin edebilir, bu noktada sizin desteğinize ve iradenize ihtiyacımız var.

İkinci bir husus da, kas hastası olan gençlerimiz, hastalarımız, çocuklarımızın sizden bir randevu talebi vardır Sayın Bakanım, onu da buradan iletmış olayım. Özel kaleminiz de bu notu alırsa, belirleyeceğimiz bir günde bu kas hastası arkadaşlarımızı buraya getireceğiz Isparta'dan, onların da size arz etmek istedikleri sorunları var, yaşam zorlukları var, bunları bire bir size arz etmek istiyorlar.

Çok teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım, bir şey mi söylemek istemiştiniz?

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI SEMA RAMAZANOĞLU (Denizli) – Evet, bu bahsettiğiniz hususlar konusunda, biz de farkındayız, bunların iyileştirilmesi konusunda çalışmalar yapıyoruz. Bazılarında ücret artışı için şartlarımızı zorlayarak bu önümüzdeki süreç için artırdık, yeterli görmüyoruz, yeni çözümler için çalışmalara devam ediyoruz.

BAŞKAN – Bazıları derken hangilerinde Sayın Bakanım, bir bilgi alabilir miyiz, çünkü bizim elimizde o veri yok.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI SEMA RAMAZANOĞLU (Denizli) – Bu ek ücretler konusunda.

BAŞKAN – Şu an asgari ücretle onların durumları yükselmeyle beraber, prim gün sayısı itibarıyla da on beşe düşmüştür, daha da kötüleşmiştir. Bizim gördüğümüz bir iyileşme yoktur, yani bunu arkadaşların bir daha bir check etmeleri gerekiyor Sayın Bakanım.

Sayın Usta, buyurun lütfen.

ERHAN USTA (Samsun) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkanım.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :27/01/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 54

Ben, öncelikle Sayın Bakana içtenlikle teşekkür etmek istiyorum, hakikaten kırk beş dakika boyunca somut bir şekilde sorulara cevap verdiniz, çok teşekkür ederim, çok sağ olun. Her ne kadar benim sorularıma cevap vermemiş olsanız da benim sorularım burada cevap verilecek kadar kolay sorular değildi, ama bu soruların cevaplarını daha sonra Bakanlıkta...

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI SEMA RAMAZANOĞLU (Denizli) – Yazılı verdim size.

ERHAN USTA (Samsun) – Yok, bana vermeniz önemli değil Sayın Bakan, ama Bakanlıkta bunun cevaplarını ararsanız ben size faydalı olacağını düşünüyorum. Özellikle 25 milyar lira civarında bir kaynak, bu kaynağın... Şimdi, biliyorsunuz stratejik planlar var, performans programları var, orada birtakım hedeflerimiz var, yani kullandığımız kaynakla hedeflerimiz arasında bir ilişkiyi somut olarak kurmak lazım. Ciddi kaynak harcıyoruz, hakikaten bunların, önceliklerimizi, hedeflerimizi, ne kadar ulaşabileceğiz, bir şeyleri hedefleyip, hesabını yapıp ona göre yapılmasının çok faydalı olacağını düşünüyorum; bir tanesi buydu.

Ama, mesela, basit de vardı. “Yeni program var mı?” dedim, buna da cevap verilmedi yani başladınız... “Program bazında bütçenizin bir dağılımı var mı?” dedim, bunun cevabı olmadı.

Bir tane soru bana göre çok çanaktı. Yani nesilden nesle geçen bir yoksulluk kültürü var. Bunu devletin programı söylüyor, Bakanlar Kurulu, Hükümetinizin çıkardığı programın cümlesi bununla başlıyor. Örneğin, şöyle söyleyeyim: “Yoksulluğun nesiller arası aktarımının önlenmesi amacıyla...” diye cümle başlıyor. Bunun için neler yapıyorsunuz diye... Çünkü, ben bunların önemini binaen vurgulamanızı istemiştim, buna da ekibiniz bir cevap hazırlamadı.

Ama daha vahimi ne, biliyor musunuz Sayın Bakanım: Şimdi bunu çıkartan arkadaşlar, kaldıran arkadaşlar biliyordur, sizin bilmemenizi ben yadırgamıyorum. Şimdi, az önce “Var.” dediğiniz çalışma benim söylediğim çalışma değil. İsimler aynı, hakikaten orada çok güzel bir şey yapmışlar, aynı ismi veriyorlar fakat aynı çalışma değil. Çalışma şurada var, arkadaşlara e-mail’le gönderebilirim. Proje koordinatörü Doktor İbrahim Uslu. Bakanlığınızın yaptırdığı... İşte, danışmanların isimlerini vermeyeyim: 3 tane profesör, 1 yardımcı doçent, 1 doktor, 1’i Gazi Üniversitesinden Kamu Yönetiminden. Şimdi, bu isimler aynı olmakla birlikte içeriği son derece farklı, fiziki koşulları da ilişkilendiren hususlar var. Şimdi “Var.” diyen arkadaşların hiçbirisi bunu burada gösteremedi bana. Bu çalışmanın ismi “Türkiye’de Aile Yapısı Araştırması 2011.” Diğerlerinde de benzer isimler var fakat küçük ekleri var, işte “öneriler”, “politikalar” diye. Raporun ismini niye böyle koyuyorlar, onu da bilmiyorum. Bu yayın kaldırıldı Sayın Bakanım. Yani kaldırılmadı bilgisi... Kaldırmak da sizin takdirinizdir, nihayetinde zaten kaldırmışsınız ama hani beni sanki böyle... “Yok, kaldırmadık, var.” şeyi yanlış oldu, kaldırılmıştır. Niye kaldırdığınıza ilişkin bir açıklama yaparsanız sevinirim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Usta.

ERHAN USTA (Samsun) - Kalitesiyle ilgili sorun varsa hakikaten biz de kullanmayalım, analiz etmişsinizdir ama Bakanlığınızın muhtemelen para harcayarak yaptırdığı bir çalışma.

Sosyal yardım istatistiklerinin kaldırılması hususuna ilişkin açıklamanız -benim soruma binaen değil de Sayın Çam’ın sorusuna binaen aynı şeyi söylediniz- hiçbir şekilde kabul edilemez. Var olan istatistiklerimizi mümkünse geliştirelim ama ciddi metodolojik sıkıntılar varsa onun da mazeretleri söylesin. “Biz bunlara yeni çalışmalar yapıyoruz, eskileri kaldıralım.” şeklindeki bir anlayışın kabul edilebileceği...

Teşekkür ederim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Usta.

Sayın Paylan...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Bakan, sorularımın büyük çoğunluğuna can gönülden cevap verdiniz, teşekkür ederim, gayet doyurucu cevaplardı. Özellikle mültecilerle ilgili olan yaklaşımınız çok olumlu, teşekkür ederim.

Ayrımcılıkla ilgili de eğitim konusunda çok önemli cevaplar verdiniz. Yalnız sorumun bir bant teli vardı: LGBTİ bireyler. Beş yıl önceki Bakanımın skandal bir sözü vardı. Bu toplumda LGBTİ bireyler de var ve beş yıl önceki Bakanımın “Eşcinsellik hastalıktır ve tedavi edilmesi lazım.” dedi. Şimdi, Bakanlık personeli de bununla ilgili beş yıldır farklı bir ses duymadı. Yeni bir Bakansınız ve toplumumuzda siz de çok farkındasınız ki LGBTİ bireyleri de var ve bununla ilgili bir ifadenize ihtiyaç var galiba. Bu bir hastalık mı, değil mi yoksa... Bu toplumun bireyleri ve onların da ayrımcılığa uğramaları gerekir.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Paylan.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Üç dakika konuştu, beni otuzuncu saniyede kesiyorsunuz, yapmayın lütfen.

BAŞKAN – Yok efendim, iki dakika oldu, farkında değilsiniz.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Hayır yani olur mu?

Yapma lütfen yani otuzuncu saniyede kesme.

BAŞKAN – Buyurun.

GARO PAYLAN (İstanbul) – LGBTİ bireylerle ilgili bir ifadenize ihtiyaç var sanıyorum. Onların da ayrımcılığa uğradıkları bir toplumda yaşıyoruz ve bu anlamda, bu ayrımcılığın giderilmesi için Bakanlığınızın alacağı tedbirler ve özellikle de hizmet içi eğitimde bu konuda da eğitim veriliyor mu LGBTİ bireylerle ilgili?

Bir de şunu sormuştum, ona cevap alamadım, onu yazılı da verebilirsiniz: Millî Eğitim Bakanlığıyla bu konuda, toplumsal cinsiyetle ilgili eğitim programlarında iş birliği yapacak mısınız?

BAŞKAN – LGBTİ’yle ilgili de yazılı açıklamanıza engel değil tabii ki Sayın Bakan.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ama bir ifadenizin olması önemli.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :27/01/2016

Saat :

Kayıt:

Stenograf :

Uzman :

Sayfa: 55

BAŞKAN - Sayın Kuşoğlu, buyurun lütfen.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Bakanım, teşekkür ediyorum hakikaten. İlk sunumunuzdu Plan ve Bütçe Komisyonunda, gayet güzel, tebrik ederim.

Ama benim hem konuşmam sırasında hem de özel olarak sorduğum bir soru vardı. 5'inci sayfada –sunumunuzun- diyorsunuz ki: “2002 yılında 1,3 milyar lira kaynak ayrılmışken sosyal yardımlara, biz 2015'te 28,5 milyar ayırdık.” Ama bunun detayı çok önemli. Türkiye'deki sosyal yardımların ne olduğunun, kıyaslanmasının, kimlere gittiğinin, hangi kaynaklardan gittiğinin, hangi yollarla gittiğinin bilinmesi açısından gerçekten önemli. Siyaseten istemiyorum, bunun bilinmesi lazım ama böyle bir rakam veremiyorsunuz. Geçmiş dönemlerde de verilmedi bu. Nedir bu? Niçin verilmiyor? Yani bir sıkıntı mı var yoksa uydurma bir rakam mı bu? Sorabilir misiniz lütfen. Yani siz bilmiyorsunuzdur bunu belki ama bu rakamın bilinmesi lazım, kıyaslama yapabilmek için, akademisyenlerin, bizlerin, siyasilerin, hepimizin hakikaten bilmesi lazım.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI SEMA RAMAZANOĞLU (Denizli) – Sayın Vekilim, elimde şu anda tablo olarak bulunmakta. Size bunu yazılı olarak vereceğim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bir fotokopisini alalım o zaman.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI SEMA RAMAZANOĞLU (Denizli) – Memnuniyetle.

Bir akademisyen olarak böyle bir tablonun, bilginin elinizde olması daha anlamlı olacak sözel olmaktan.

Teşekkür ederim.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Bakan, benim sorum...

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI SEMA RAMAZANOĞLU (Denizli) – Yazılı olarak...

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı bütçesi üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı bütçesinin fonksiyonlarını okutuyorum:

(Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı 2016 yılı bütçesi ve 2014 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi.)

Böylece, gündemimizde bulunan Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı bütçe ve kesin hesabı oylanmış ve kabul edilmiştir.

Hayırlı olsun diyorum.

Sayın Bakan, buyurun.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI SEMA RAMAZANOĞLU (Denizli) – Sayın Başkanım, sayın milletvekilleri ve sayın Komisyon; hem katkılarınız için hem sorularınız için çok teşekkür ediyorum. İnşallah, Bakanlığımız -sayın vekillerimizin söylediği gibi bir vicdan bakanlığı, hepimizin vicdanı burada- çalışmalarımıza da beraber devam edeceğiz bugüne kadar olduğu gibi, bundan sonra da.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Bakan.

Yarın saat 10.00'da buluşmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 19.38

